

મઅરેફત-૧

પ્રકાશક:
અલ્વી હદીસ ગ્રુપ
મૌલાના મોહમ્મદ તકી હાફિઝ
+91 9624829314

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

કિતાબનું નામ

અકાએદના ૪૦ સવાલ અલ્લાહની ઓળખાણ

પ્રસતાવના

શરૂ કરું છું અલ્લાહના નામથી જે ખુબજ મહેરબાન અને બહુજ દયાળુ છે, અલ્લાહ તબારક એ તઆલાના ફઝલો કરમ થકી અને ચૌદ માસુમીન અ.સ ના વસીલાથી આ નાચીઝ કિતાબનો હદીયો ઈમામે ઝમાના અ.ત.ફ.શ ની ખિદમતમાં અર્જ કરીએ છીએ.

આ કિતાબ જે તમારી સામે પેશ કરવામાં આવી છે તેમાં અલ્લાહની ઓળખાણને સરળ રીતે સમજી શકીએ તે માટે સવાલ જવાબ દ્વારા પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે આ કિતાબથી દરેક લોકો ફાયદો ઉપાડી શકે છે ચાહે તે મદ્રેસામાં પઢતા નાના બચ્ચાઓ હોય અથવા કોમના વડીલો હોય આ કિતાબની અંદર અલ્લાહની ઓળખાણ (મઅરફત) હાસિલ કરવા માટે ૪૦ સવાલ અને તેના ૪૦ જવાબ આસાનીથી સમજાય તેવી રીતે બયાન કરવામાં આવ્યા છે આ સવાલના જવાબ માટે કુરઆન કરીમની આયતો અને માસુમીન અ.સ ની હદીસ વપરાશમાં લેવામાં આવેલ છે અને જ્યારે આપણને કોઈ પણ વસ્તુની ખબર ન પડતી હોય તો તેના વિષે આપણે સવાલ પુછવો જોઈએ અગર આપણા દિમાગમાં સવાલ હશે તોજ આપને તે વસ્તુની સરખી અને માલુમાત પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ એટલે આ કિતાબનો ખુબજ આસન અને સરળ ભાષામાં ગુજરાતી તરજુમો કરવામાં આવ્યો છે જેના થકી આપણે અલ્લાહની ઓળખાણ હાસિલ કરી શકીએ.

અંતમાં દરેક લોકોથી ગુઝારીશ છે અમારૂં આ નાચીઝ કામ તમને સારુ લાગે તો અમારા માટે દુઆ કરજો કે અમારી તોફીકમાં વધારો થાય, અગર આ કિતાબમાં કોઈ પણ ભૂલ ચૂક દેખાય તો તેને સુધારીને વાંચજો અને અમને પણ જાણ કરજો.

આ કિતાબનો ફારસી કિતાબ માંથી તરજુમો કર્યો છે આ કિતાબનું ફારસી નામ ખુદા શનાસી કુરઆની છે અને આ કિતાબના લેખકનું નામ હુજ્જતુલ ઈસ્લામ વલ મુસ્લેમીન ગુલામ રઝા હૈદરી અબ્હરી છે.

અનુવાદક મો. તકી હાફીઝ

Hafiztaqi110@gmail.com

અલ્લાહની ઓળખાણ (૧)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે

(સૂર-એ-ઈબ્રાહીમ આયત ૩૨)

અલ્લાહ એ છે કે જેણે આકાશો તથા જમીનને પૈદા કર્યા છે

સવાલ ૧ : અલ્લાહ કોણ છે?

જવાબ ૧ : મારા પ્યારા ભાઈઓ !

ખુબજ સરસ સવાલ પુછ્યો છે કે અલ્લાહ કોણ છે અને આપણે અલ્લાહને ઓળખવાની કોશિશ કરવી જોઈએ અને તમે તેની વિષે વધારે જાણવા કોશિશ કરો છો આ તોહીદ ઉસૂલે દીનમાં શીખવા મળે છે તમે ખુબજ સાફ કર્યું કે ખુબજ મહેરબાન અને મહાન અલ્લાહની ઓળખાણ હાસિલ કરવા માટે મહેનત કરવાનું અને કોશિશ કરવાનું ચાલુ કરી દીધું છે હવે જ્યારે આપણે કોઈ પણ સવાલ કરવો હોય ત્યારે એ વસ્તુનું ધ્યાન રાખવાનું કે જેને સવાલનો જવાબ આવડતો હોય તેને સવાલ પુછવો જેમકે મદ્રેસાના ઉસ્તાદ આલિમે દીન (મૌલાના સાહેબ) વગેરે.... ને પુછવો અને એમની પાસેથી આપણા સવાલનો જવાબ મેળવવાનો અથવા ઘરમાં મમ્મી-પપ્પાને સવાલનો જવાબ આવડતો હોય તો એમની પાસેથી સવાલનો જવાબ મેળવવાનો.

હવે આ નાની એવી પ્રસ્તાવના પછી સવાલનો જવાબ આપું છું હું સમજું છું કે પહેલા અમુક દાખલાઓ બયાન કરું તેથી સરખી રીતે અને ચોખ્ખું સમજમાં આવી જાય કે અલ્લાહની ઓળખાણ કેવી રીતે હાસિલ કરાય.

મારા પ્યારા ભાઈઓ !

જ્યારે આપણે શાળામાં પ્રવેશ કરીએ છીએ તો ત્યાં એક પ્રિન્સિપલ (આચાર્ય) હોય છે જે શાળાનું સંચાલન કરે છે;

જ્યારે આપણે બગીચામાં પ્રવેશ કરીએ છીએ તો ત્યાં માળીને જોઈએ છીએ જે બગીચામાં વૃક્ષો અને ફૂલોના છોડને પાણી આપે છે અને તેનું ધ્યાન રાખે છે;

જ્યારે આપણે શહેરમાં પ્રવેશ કરીએ છીએ ત્યાં એક શાસકને જોઈએ છીએ જે શહેરનું સંચાલન કરે છે;

જ્યારે આપણે આર્મી ને જોઈએ છીએ કે ત્યાં આખી ફોજ પોતાનું માથુ આર્મીના લીડર સામે નમાવે છે અને તેના હુકમનું પાલન કરે છે;

જ્યારે કોઈ કારખાનામાં જઈએ છીએ ત્યાં પણ કારખાનામાં માલિક અથવા મેનેજર હોય છે કે જેની દેખભાલમાં દરેક લોકો પોતાનું કાર્ય કરતા હોય છે.

અગર હું તમને એકદમ સરળ રીતે અલ્લાહની ઓળખાણ કરાવું તો આ વસ્તુ જરૂર કહી શકું કે આ દુનિયાને બનાવવાવાળો અને આ દુનિયાનું સંચાલન કરવાવાળો તેમજ આ દુનિયાનો પાલનહાર અને માલિક અલ્લાહ છે. આપણે કુરઆનમાં સૂરએ ઈબ્રાહીમની આયત ૩૨ માં તિલાવત કરીએ છીએ કે *“અલ્લાહ એજ છે કે જેણે આકાશો તથા જમીનને પૈદા કર્યા અને આકાશ પરથી પાણી ઉતાર્યું પછી તે વડે તમને રોજી આપવા માટે ફળ ઉત્પન્ન કર્યા.....”*

આપણે જે પણ વસ્તુઓને જોઈએ છીએ તે દરેક વસ્તુને બનાવનાર અલ્લાહ છે અને આ આખી દુનિયાકે જેમા આપણે ઝીંદગી વિતાવી રહ્યા છીએ તેનું સંચાલન કરવાવાળો પણ ખુદા છે વરસાદનું વરસવું વૃક્ષો અને લીલોત્રી નો વિકાસ દરેક જીવને જીવન અને મૌત સુરજનું ઉગવું અને આથમવું (ડૂબવું) ચાંદ અને તારાઓ પ્રકાશિત થવું પક્ષીઓ નું ઉડવું સરિસૃપનું જમીન ઉપર સરવું આ દુનિયામાં બનતા તમામ નાના મોટા બનાવો આ બધુજ તે અલ્લાહની મરજી અને ઈરાદાથી જ થાય છે અને આ તમામ વસ્તુનું સંચાલન અલ્લાહ જ કરે છે.

આપણે તમામ ઈન્સાનનો ને પૈદા કરવાવાળો પણ અલ્લાહ જ છે. અલ્લાહે પોતાની ઓળખાણ કરાવવા માટે એક લાખ ચોવીસ હજાર નબીઓ મોકલ્યા અને છેલ્લા નબી હઝરત મોહમ્મદ (સ.અ) છે. અને આપણા છેલ્લા નબી (સ.અ.વ.) પછી અલ્લાહની ઓળખાણ માટે બાર ઈમામો (અ.સ.) એ જવાબદારી સ્વીકારેલ છે.

હવે આપણે અલ્લાહને વધારે સરખી રીતે ઓળખીએ તે માટે અલ્લાહે કુરઆન નાઝિલ કર્યું છે અને આ કુરઆનની દરેક આયતો અને સુરાઓ અલગ અલગ રીતે અલ્લાહ ની ઓળખાણ કરાવે છે. કુરઆને કરીમ અલ્લાહને આ કાએનાતનો બનાવનાર મહેરબાન દરેક નેઅમતો આપનાર દરેક વસ્તુનો જાણકાર સંપૂર્ણ શક્તિશાળી અને રોઝી આપનાર તરીકે ઓળખાણ કરાવે છે.

અલ્લાહને ઓળખવા માટે બેહતરીન રસ્તો કુરઆનની તિલાવત કરવી અને તેની આયતો ઉપર ચિંતન-મનન કરવું આપણા માસૂમીન (અ.સ.)ની હદીસોનો અભ્યાસ કરવો તેમજ અલ્લાહે બનાવેલી આ ખુબજ મોટી અને સુંદર દુનિયાને ધ્યાન પૂર્વક નિહાળવું છે.

અલ્લાહનો રંગ (૨)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-બકરહ આયત ૧૩૮)

આ અલ્લાહનો રંગ છે

સવાલ ૨ : અલ્લાહનો રંગ કેવો છે?

જવાબ ૨ : આ દુનીયામાં દરેક વસ્તુનો અલગ અલગ રંગ હોય છે જેમકે ગુલાબના ફૂલનો રંગ લાલ હોય છે

વૃક્ષના પત્તાનો રંગ લીલો છે;

ઈમામ રઝા (અ.સ)ના હરમ માં ગુંબજ (ઘૂમટ)નો રંગ પીળો છે;

આપણે ગઈકાલે જે દડાની ખરીદી કરી તેનો રંગ સફેદ છે;

તમારા ચંપલનો રંગ ગુલાબી છે ;

તમારા માથાના વાળનો રંગ કાળો છે;

તમારા ઘરના દરવાજાનો રંગ કોફી છે;

તમારા મુબાઈલનો રંગ વાદળી છે;

આ દરેક વસ્તુને જ્યારે આપણે જોઈએ છીએ ત્યારે તેનો કોઈ ખાસ રંગ હોય છે. મગર જે વસ્તુ આપણે જોઈ ન શકતા હોય તેના રંગની આપણને કેવી રીતે ખબર હોય શકે? કોઈ વસ્તુ એવી હોય કે જેની પાસે બદન ન હોય તો શું આપણે તેને જોઈ શકીએ છીએ? તેના રંગની ખબર પડી શકે છે? જેવી રીતે અક્કલનો રંગ કેવો છે? મહેરબાની નો રંગ કેવો છે? ઈલ્મ અને મહેનતનો રંગ કેવો છે? બીજા લોકો ની સાથે દોસ્તી અને મોહબ્બત કરીએ તો તેનો રંગ કેવો છે? ખુશહાલીનો રંગ કેવો છે? આ દરેક વસ્તુ દેખાતી નથી નઝરમાં નથી આવતી કે આપણે કહી શકીએ કે તે વસ્તુનો રંગ આવો હોય છે?

અલ્લાહ પણ આવીજ રીતે છે તેને કોઈ જોઈ શકતું નથી તો તેનો રંગ કેવી રીતે બયાન કરી શકીએ અને અલ્લાહને જોવું પણ શક્ય નથી કે તેનો રંગ જોઈ શકીએ અલ્લાહ રંગને પૈદા કરવાવાળો છે તે ક્યા રંગનો છે તે અર્થ વગરની વાત છે.

મગર કુરઆનમાં બયાન થયું છે કે આપણે અલ્લાહના રંગમાં ભળી જઈએ તો હવે આપણે સમજ્યે કે કુરઆનમાં જે સમજવવામાં આવ્યું છે કે અલ્લાહનો રંગ છે તો તે શુ સમજવવા ચાહે છે જેવી રીતે લીલો અને પીળો અને વાદળી અને લાલ રંગ છે તે સમજવા ચાહે છે હરગિઝ નહી અહિયા કુરઆન સમજવે છે કે અલ્લાહનો રંગ એટલે અલ્લાહની ઉપર ઈમાન લાવો અને અલ્લાહને જે કાર્યો પસંદ છે તેને અંજમ આપો અલ્લાહનો રંગ એટલે; ઈમાન મહેરબાની નૈકી અને પાકીઝગી છે.

હવે આપણે નમાઝ પઢીએ છીએ તો અલ્લાહના રંગ માં ભળી ગયા છીએ;

હવે આપણે કોઈ આંધળા વ્યક્તિને રસ્તો પાર કરાવીએ છીએ તો અલ્લાહના રંગમાં ભળી ગયા છીએ;

હવે આપણે મોબાઈલ અથવા ટેબ્લેટ દોસ્તને વાપરવા માટે આપીએ તો અલ્લાહના રંગમાં ભળી ગયા છીએ;

હવે આપણે મમ્મી-પપ્પાની મદદ કરીએ તો અલ્લાહના રંગ માં ભળી ગયા છીએ;

હવે આપણે જ્યારે કુરઆનની તિલાવત કરીએ તો અલ્લાહના રંગમાં ભળી ગયા છીએ;

અગર આપણે હસદ (ઈર્ષા) નહી કરશું તો અલ્લાહના રંગમાં ભળી ગયા છીએ;

અને ટુકમાં કહુ તો આપણી પાસે જેટલુ ઈમાન વધતું જશે આપણે જેટલા પાક અને પાકીઝા રહેશું મહેરબાની કરશું તો આપણો રંગ અલ્લાહના રંગ જેવો થઈ જશે;

અલ્લાહનો રંગ એટલે અલ્લાહની સાથે દોસ્તી અને અલ્લાહના બંદાઓ સાથે મહેરબાની છે આ દુનિયાનો સર્વથી સારામાંસારો અને બહેતરીન રંગ આ રંગ છે.

પાલનહાર માફ કરે છે ? (૩)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-ગાફિર આયત ૩)

અલ્લાહ ગુનાહોને માફ કરવાવાળો અને તોવ્બાને કબુલ કરવાવાળો છે.

સવાલ ૩ : અગર કોઈને શયતાન બેલ્કાવે અને તે ગુનાહ કરે તો શુ અલ્લાહ તેને માફ કરશે?

જવાબ ૩ : અલ્લાહ પોતે કુરઆનમાં આપણને તોવ્બા કરવાનું કહે છે અને માફી અને બખ્શિશનો વાઈદો કરે છે આપણા પ્યારા ઈમામોએ પણ ફરમાવ્યું છે કે ((તોવ્બા કરવાવાળો એવો છે કે જેણે બિલકુલ ગુનાહ કર્યાજ નથી))

અલ્લાહ દરેક વસ્તુમા ખુબજ મહેરબાન છે તે કેવી રીતે ગુનાહ કરવાવાળાને અને પસ્તાવો કરવાવાળાને માફ ન કરે ફક્ત કાફી છે કે આપણે જે ખરાબ કાર્ય કર્યા છે તેની માટે અફ્સોસ કરીએ તો અલ્લાહ ખુબજ જલ્દી આપણને માફ કરી આપે છે આપણે કુરઆનમાં પઢીએ છીએ કે: ((અલ્લાહ ગુનાહોને માફ કરવાવાળો અને તોવ્બાને કબુલ કરવાવાળો છે.))

અલ્લાહ દરેક વસ્તુ કરતા વધારે મહેરબાન અને દરેક વસ્તુ ઉપર ધ્યાન રાખવા વાળો છે આ તો શયતાન છે જે ચાહે છે કે અલ્લાહના બંદાઓને નાઉમ્મીદ કરે શયતાન નથી ચાહતો કે આપણે ઈન્સાન મહેરબાન અલ્લાહ સાથે સબંધ રાખીએ તે આપણને નાઉમ્મીદ કરાવે છે કેમકે તે ચાહે છે કે આપણી અલ્લાહ સાથેની દોસ્તી તુટી જાય.

મુમકિન છે આપણે તમામ ઈન્સાનો ઝીંદગીમાં ભૂલ કરીએ અને જ્યારે આપણને શયતાન બેલ્કાવે ત્યારે આપણે કોઈ ખરાબ કામ કરી નાખીએ અને પછી આપણે ખુબજ સરખી રીતે ધ્યાન રાખવાની જરૂરત છે કે આવું ખરાબ કામ આપણે ફરી વખત અને બીજી વખત ન કરીએ.

એવું નથી કે આપણને અલ્લાહ પેહલા ગુનાહમાં અને પેહલી ભૂલમા જહન્નમમાં નાખી દેશે તે ખુબજ મહેરબાન છે અગર આપણે જે ગુનાહ અંજામ દીધા તેની ઉપર અફ્સોસ કરીએ તો એ આરામથી આપણને માફ કરી દેશે તેની રેહમતનો દરવાઝો હમૈશા તેના બંદાઓ માટે ખુલ્લો છે બસ આપણે અફ્સોસથી કહીએ કે ((અલ્લાહ અમને માફ કરી દે)) તો તે માફ કરી દેશે.

અલ્લાહ એક છે કે એક થી વધારે ? (૪)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-અંબીયા આયત ૨૨)

અગર આસમાન અને ઝમીનમાં અલ્લાહ સિવાય બીજા કોઈ માંઅબુદ હોય તો આસમાન અને ઝમીન ખરાબ થઈ જાત.

સવાલ ૪ : કેવી રીતે ખબર પડે કે આ કાએનાતમાં ફક્ત એક અલ્લાહ છે અને એક કરતા વધારે નથી?

જવાબ ૪ : ચાલો આપણે ખયાલોની દુનિયામાં એક સફર કરવા જઈએ એક એવા શહેરમાં કે જ્યાં બે શાસક હોય તો એ શહેરમાં ઘણા બધા અજીબો ગરીબ વાકેઆ જોવા મળશે; જેમ કે જ્યારે એક શાસક એક ખાસ જગ્યા ઉપર રોડ બનાવે તો બીજા દિવસે તે જગ્યા ઉપર એક ફૂટબોલનું મૈદાન બીજો શાસક બનાવી નાખે છે પહેલો શાસક બીજી જગ્યા ઉપર એક રમત ઘર બનાવે તો બીજો શાસક તે જગ્યા ઉપર ગાડીઓ માટે પાર્કિંગ બનાવી નાખે છે પહેલો શાસક લોકોને કહે છે રાત્રે ૯ વાગે ઘરની બહાર ક્યરો રાખી દેજો ગાડી આવીને લય જશે તો બીજો શાસક ૯ વાગ્યા પહેલા ક્યરાની ગાડીને ક્યરો ભરવા મોકલી દે છે પહેલો શાસક શહેરની મેન જગ્યા ઉપર એક ખુબજ મોટો પુલ બનાવે છે તો બીજો શાસક તે જગ્યા ઉપર એક લોકલ બજાર બનાવે છે પહેલો એક જગ્યા ઉપર ખુબજ મોટી બેંક બનાવે છે તો બીજો શાસક તે જગ્યા ઉપર સાફ હવા આવે તેવો એક લીલોછમ બગીચો બનવાનો હુકમ આપે છે.

અગર આપણી આ દુનિયામાં પણ એકની બદલે અમુક ખુદાઓ હોય તો આ શહેરની જેમ અસ્ત વ્યસ્ત થઈ જાય અને અત્યારે જેમ આ દુનિયા સરખી રીતે અને વ્યવસ્થિત રીતે ચાલે છે તેવી રીતે જોવા ન મળત અગર તમે આ કાએનાતની અલગ અલગ વસ્તુની ઉપર સરખી રીતે વિચાર કરીશ તો તને જોઆ મળશે કે આ કાએનાતને કેવી સરખી રીતે અને વ્યવસ્થિક રીતે બનાવામા આવી છે અને ખબર પડશે કે એક અલ્લાહ જ આ કાએનાતને ચલાવી રહ્યો છે આ વસ્તુને સમજવા માટે એક દાખલો આપું છું જો એક દાણો કેવી રીતે મોટો થાય છે અને ઘંઉ બને છે અને આખ્ખી કાએનાતમાં આવીજ રીતે ઘંઉ બનતા હોય છે; એક ઘંઉ નો દાણો જ્યારે તેને ઝમીનમાં નાખવામા આવે છે તેનો ખોરાક પેહલેથી ઝમીનની અંદર તય્યાર થઈ ગયો હોય છે તેને ઉગાડવા માટે પાણીની જરૂરત પડે છે અને તેને પાણી પોષ્યતુ કરવા માટે દરિયામાંથી વાદળામા પાણી પોહયે છે એક જગ્યાથી બીજી જગ્યામાં બદલાયને વરસાદની સુરતમાં પાણી ઝમીન ઉપર વરસે છે આ વાદળા પણ સુરજની કિરણથી બને છે અને આ ઘંઉના દાણાને મોટો કરવા હોય તો સુરજની રોશની અને ગરમીની જરૂરત પડે છે તેને પણ અલ્લાહે બનાવ્યો છે સરસ વાત તો એ છે કે સુરજ અને ઝમીન નું પ્રમાણ પણ ખુબજ સરખી રીતે કરવામાં

આવ્યુ છે અગર ઝમીન અને સુરજ વચ્ચે ફાસલો વધારે હોય તો લીલોતરીમાં ઠંડીના લીધે કોઈ પણ વસ્તુ ઉગે નહિ. અને અગર ઝમીન અને આસમાન વચ્ચે ફાસલો ઓછો હોય તો લીલોતરી ગરમીના લીધે સળગી જત. અલ્લાહે માટીને ભળવાવાળી બનાવી છે એટલે જ્યારે લીલોતરીને તેની અંદર ઉગાડવામાં આવે તો આરામથી તે જગ્યાને અદલી બદલી કરી શકે અગર માટી ભળી શકે એવી ન હોય તો ઘંઉનો દાણો પવનના લીધે ત્યાંથી નીકળી ને ઉડી જાય અથવા તે ન્યા એક જગ્યા ઉપર બાકી હોય હા બીજી એક વસ્તુ યાદ આવી ! તે કહું છું કે હવા વાદળાઓ ને એક જગ્યાથી બીજી જગ્યાએ મોકલે છે અને તે વાદળા ઘંઉને પાણી પોહચાડે છે; તો વાદળા અને હવા પણ ઘંઉને ઉગવામાં મદદરૂપ થાય છે.

તો સમજમાં આવ્યું કે ઘંઉના દાણા માટે કેવી સરખી વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે માટી અને સુરજ હવા અને વાદળાઓની વચ્ચે કેવું સરસ જોડાણ છે કાએનાતમાં દરેક જગ્યા ઉપર દરેક બનેલી વસ્તુ ઉપર વિચાર કરીશ તો આવીજ રીતે જોડાણ જોવા મળશે તો શું હવે આ કાએનાતમાં બે અલ્લાહ અથવા વધારે હોય તો આવી સરખી રીતે વ્યવસ્થા જોવા મળત અથવા જે શહેરનો દાખલો આપ્યો હતો તેની જેમ બધુંજ આડુંવડું થય ગયું હોત? એટલા માટે કુરઆને કહ્યું છે કે ((અગર આસમાન અને ઝમીનમાં અલ્લાહ સિવાય બીજો કોઈ અલ્લાહ હોય તો આસમાન અને ઝમીન ખરાબ થય જત)) તો પછી આપણે સમજવાની જરૂર છે કે આ કાએનાતમાં અલ્લાહ ફક્ત એક છે અને તેને સમજવું હોય તો ફક્ત વિચારવાના રસ્તા થી સમજી શકીએ છીએ આ કાએનાત કેવી સરખી રીતે વ્યવસ્થા ની સાથે ચાલે છે તે વિચાર કરીએ તો આપણને ખબર પડે અને બીજો રસ્તો એ છે કે આપણે જોઈએ અને વિચાર કરીએ કે અગર બીજો કોઈ અલ્લાહ હોય તો શા માટે તેણે બીજા નબીયોને અલગથી પોતાની ઓળખાણ કરાવા માટે ન મોકલ્યા? આપણે જે એક અલ્લાહની ઈબાદત કરીએ છીએ તેણે એક લાખ ચોવીસ હજાર નબીઓ પોતાની ઓળખાણ કરાવા માટે અને આપણી હિદાયત કરવા માટે મોકલ્યા છે અગર બોજો કોઈ અલ્લાહ હોય તો શા માટે કોઈ એક આદમીને પણ પોતાની ઓળખાણ કરવા માટે ઈન્સાનોની પાસે મોકલ્યો નથી? આ વિષય ઉપર હઝરત અલી (અ.સ) એમના દીકરા હઝરત હસન (અસ) ને ફરમાવે છે: ((મારા દીકરા ! બેશક અગર જો તારા પાલનહાર નો પણ કોઈ ભાગીદાર હોય તો તેમની માટે પણ નબી આવ્યા હોત અને તે તારી પાસે પણ આવ્યા હોત.))

અલ્લાહ ખુબજ મહાન છે (૫)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-સબા આયત ૨૩)

અલ્લાહ ખુબજ મહાન અને મોટો છે

સવાલ ૫ : શુ અલ્લાહ ખુબજ મોટો છે?

જવાબ ૫ : હા મારા ખ્યારા ભાઈઓ !

સારું કર્યું કે સવાલ પૂછ્યો હવે હું અમુક સવાલ અને જવાબ દ્વારા આ સવાલનો જવાબ આપીશ.

શુ અલ્લાહ એક મોટા પહાડની જેમ છે? મને ખબર છે કે જવાબ ના છે અલ્લાહ પહાડ કરતા પણ ખુબજ મહાન અને મોટો છે.

શુ અલ્લાહ દુનિયામાં જેટલી પણ ઝમીન છે તેની કરતા મોટો છે? મને ખબર છે જવાબ ના છે અલ્લાહ દુનિયાની ઝમીન કરતા પણ ખુબજ મોટો છે.

શુ અલ્લાહ સુરજની જેમ મોટો છે? મને ખબર છે જવાબ ના હશે અલ્લાહ સુરજ કરતા પણ ખુબજ મોટો છે.

શુ અલ્લાહ આકાશગંગા ની જેમ મોટો છે? મને ખબર છે જવાબ ના હશે અલ્લાહ આકાશગંગા કરતા પણ ખુબજ મોટો છે.

તો આપણે જે પણ વસ્તુ માટે વિચાર કરીએ અલ્લાહ તેની કરતા મોટો છે આપણે અલ્લાહની મહાનતા અને મોટાઈનો અંદાઝ ન કરી શકીએ આપણે જે પણ વસ્તુ કહીએ છીએ તેની કરતા અલ્લાહ મોટો છે આપણી જેવા ઈન્સાનોનું નાનું એવો દિમાગ અલ્લાહની મોટાઈ ન સમજી શકે.

મગર તેમની નિશાનીઓ અને તેમની મોટાઈ અને કુદરત આખ્ખી દુનિયામાં જોઈ શકીએ છીએ.

તે ખુબજ મોટો અને મહાન છે કેમકે તેએ આ તમામ મોટા અને મજબૂત પહાડો બિલકુલ સરળતાથી બનાવ્યા છે.

અલ્લાહ ખુબજ મહાન છે કેમકે તેએ આ ઝમીનને ખુબજ ઝડપથી સુરજની ચારે બાજુ ફેરવીને બનાવેલ છે.

અલ્લાહ ખુબજ મોટો છે કેમકે તેએ બિલકુલ થોડીકજ વારમાં આ ઘણા બધા તારાઓને બનાવ્યા છે કે જેની ઉપર સુરજ પણ છે અને તે આકાશગંગામાં છે અને તે રસ્તા ઉપર એટલે કે આકાશગંગામાં હઝારો કરોડ તારાઓ છે અલ્લાહ ખુબજ મોટો છે અને આ દરેક પકારના જાનવરો કે જેને આપણે આ દુનિયામાં જોઈએ છીએ તેને ખોરાક અલ્લાહ પહોંચાડે છે.

અલ્લાહની મહાનતા કુરઆનમાં બયાન થઈ છે આયત નં ૨૩ સૂર-એ-સબામાં જયારે આપણે પઢ્યે

છીએ: ((અલ્લાહ ખુબજ મહાન અને મોટો છે.))

અલ્લાહ મોટો છે અને તેની આ મહાનતાની નિશાની દરેક જગ્યા ઉપર જોઈ શકીએ છીએ મગર તેની મોટાઈ ખુબજ મોટી છે અને તેને માપી શકીએ નહીં.

મહેરબાનીમાં ખુબજ મહેરબાન (૬)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-યુસૂફ આયત ૬૨)

તે મહેરબાનીમાં ખુબજ મહેરબાન છે.

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-યુસૂફ આયત ૬૨)

સવાલ ૬ : શુ ફક્ત અલ્લાહ બીજા દરેક કરતા વધારે મહેરબાન છે?

જવાબ ૬ : આ સવાલનો જવાબ તમારી ઉપર છોડું છું પહેલા મારા આ સવાલોનો જવાબ આપો અને પછી જોવો કે શુ અલ્લાહ સિવાય બીજું કોઈ મહેરબાન છે?

કોઈ છે જેણે આપણને આંખ આપી છે કે જેના થકી દુનિયા જોઈ શકીએ?

કોઈ છે જેણે આપણને જીભ આપી છે કે જેના થકી બીજાઓ સાથે વાત કરી શકીએ?

કોઈ છે જેણે સરસ મજાનો સુરજ બનાવ્યો છે જેના થકી ઝમીનને રોશની મળે છે?

કોઈ છે જેણે તારાઓને બનાવ્યા છે કે જેના થકી આસમાન સુંદર લાગે છે?

કોઈ છે જેણે મમ્મી પપ્પાને પૈદા કર્યા છે કે જેના થકી આપણે આ દુનિયામાં એકલા ન રહીએ?

કોઈ છે જેણે આપણને દાંત આપ્યા કે જેના થકી આપણે સરળતાથી જમવાનું જમીએ અને તેનેથી ફાયદો ઉઠાવી શકીએ?

કોઈ છે જેણે આપણને પગ આપ્યા કે જેના થકી આપણે ઝમીન ઉપર ચાલી શકીએ અને સફર કરી શકીએ છીએ?

કોઈ છે જેણે આપણી માટે નિંદર બનાવી છે કે જેના થકી આપણને આરામ અને શાંતિ મેળવી શકીએ?

કોઈ છે જેણે આપણી માટે ફળ-ફુટ અને ખાવાની વસ્તુ બનાવી છે?

અને અગર કોઈ સો વખત પણ ભૂલ કરે તો પણ આપણા તોલ્બાને અલ્લાહ કબુલ કરે છે તો શુ અલ્લાહ સિવાય બીજું કોઈ છે કે જે મહેરબાન હોય?

શુ અલ્લાહ સિવાય બીજું કોઈ છે જે આપણા ગુનાહો ને ખુબજ જલ્દી માફ કરી દે છે?

શુ અલ્લાહ સિવાય બીજું કોઈ છે કે જેણે આપણી માટે ખુબજ સરસ નૈકીઓ બનાવી હોય તો પછી આપણે કહીએ છીએ કે અલ્લાહ સિવાય પણ બીજું કોઈ મહેરબાન છે!

મમ્મી મહેરબાન છે; મગર તેને પૈદા કરવા વાળો ખુદા છે પપ્પા મહેરબાન છે મગર તેને પૈદા કરવા વાળો પણ અલ્લાહ છે ભાઈ અને બહેન દાદા અને દાદી દરેક મહેરબાન છે મગર આ તમામ લોગોની મહેરબાની અલ્લાહે બનાવી છે અને અલ્લાહે તેઓને આપી છે અલ્લાહ દરેક કરતા વધારે મહેરબાન છે અને કુરઆનમાં પણ સૂરએ- યુસૂફ આયત ૬૨ માં બયાન થયું છે કે ((તે મહેરબાની કરવા વાળાઓ માં ખુબજ વધારે મહેરબાન છે.))

દુઆ શા માટે કબુલ નથી થતી? (૭)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સુર-એ-બકરા આયત ૧૮૬)

દુઆ કરનાર જ્યારે પણ મારી પાસે દુઆ કરે છે તો હું એને જવાબ આપું છું

સવાલ ૭ : શા માટે અલ્લાહ આપણી ઘણી બધી દુઆ કબુલ નથી કરતો?

જવાબ ૭ : મહેરબાન અલ્લાહ પોતે કુરઆનમાં કહે છે અને ભલામણ કરે છે કે મારી પાસે દુઆ કરો ((જ્યારે મારા બંદાઓ મારા વિશે પૂછે તો કેલજે કે તારી નજીકમાં છે અને દુઆ કરનાર જ્યારે પણ મારી પાસે દુઆ કરશે જ્યારે મને પુકારશે હું જવાબ આપીશ)) (સુર-એ-બકરા આયત ૧૮૬)

અગર અલ્લાહને આપણી મદદ ન કરવી હોત તો આપણને દુઆ કરવા નું ન કીધું હોત; મગર આપણે અત્યાર સુધી કોઈ દિવસ વિચાર્યું છે કે આપણે આજ સુધી જેટલી પણ દુઆ માંગી છે તે કબુલ થય ગય હોત તો ખુબજ વધારે ફર્ક પડી ગયો હોત.

એક ખેડૂત દુઆ કરે છે કે વરસાદ વરસે; મગર એક યાત્રી (મુસાફિર) દુઆ કરે છે કે વરસાદ ન આવે.

વસ્તુ વેચવા વાળો વિચારે છે મોંઘુ થાય અને વધારે નફો કરે; મગર બીજા દરેક લોકો દુઆ કરે છે કે વસ્તુ સસ્તી રહે.

જે આદમી દુનિયાથી થાકી જાય છે તે દુઆ કરે છે જલ્દી મરી જાય; મગર તેમના ભાઈ અને બહેન માતા અને પિતા તેને ખુબજ ચાહે છે અને તેઓ દુઆ કરે છે કે તે જીવતો રહે અને બાકી રહે.

તો જોયું અગર અલ્લાહે આપણી તમામ દુઆ કબુલ કરી હોત તો દુનિયાની વ્યવસ્થા બગડી જાત અને આ વસ્તુ સિવાય પણ ઘણી બધી આપણી દુઆઓ એવી છે જેનું કબુલ ન થવું આપણી માટે બહેતર અને સારું છે અલ્લાહ અમુક દુઆ એ માટે પણ કબુલ નથી કરતો કે તે આપણને ચાહે છે અને તેને ખબર છે કે આ દુઆમાં તેને ફાયદો નથી એટલે તે કબુલ નથી કરતો.

ઘણા બધા લોકો દુઆ કરે છે કે તે માલદાર અને પૈસાવાળો બની જાય; મગર અલ્લાહને ખબર છે કે અગર આ માલદાર બની જશે તો માલને ખરાબ કાર્યમાં વાપરશે.

ઘણા બધા બાળકો દુઆ કરે છે કે અલગ અલગ પ્રકારની મીઠાઈ તેને ખાવા મળી જાય; મગર અલ્લાહને ખબર છે કે અગર આ અલગ અલગ પકારની મીઠાઈ ખાશે તો બીમાર થય જશે અને તેના દાંત પણ ખરાબ થઈ જશે.

અને કુરઆનમાં પણ આવ્યું છે કે ((કિટલી બધી વસ્તુ એવી છે કે જેને તમે ચાહો છો મગર તે વસ્તુ તમારી માટે ખરાબ (નુકસાન કારક) છે)

તો અમુક વખતે મહેરબાન અલ્લાહ આપણી ભલાઈ માટે દુઆ કબુલ નથી કરતો કેમકે તે આપણને ચાહે છે.

મે પોતે ઘણી બધી વખત અનુભવ કર્યો છે કે જે વસ્તુ મે અલ્લાહ પાસે માંગી છે મગર અમુક સમય પછી મને ખબર પડી કે તે વસ્તુ મારી માટે ફાયદા કારક ન હતી.

અને આ તો કાઈ નથી અમુક સમયે આપણી દુઆ થોડાક સમય પછી કબુલ થાય છે પણ આપણે તમામ ઈન્સાન ખુબજ ઉતાવળ કરીએ છીએ અગર આપણે થોડીક સબ્ર કરીએ તો અલ્લાહ આપણી તે દુઆઓ પણ કબુલ કરશે.

ક્યારેક આપણે અલ્લાહ પાસે જે વસ્તુ માંગીએ છીએ તેની કરતા પણ સરસ આપે છે જેમ કે આપણે દુઆ કરીએ છીએ કે એક નાની એવી કિતાબ અતા કર મગર તે થોડાક સમય પછી ઘણીબધી કિતાબો આપે છે કે જે આપણી માટે ફાયદા કારક હોય છે તેવી રીતે ભેટ મળે છે મગર આપણે ઉતાવળ કરીએ છીએ એટલે આપણે વિચારીએ છીએ કે અલ્લાહ આપણું ધ્યાન નથી રાખતો મગર આ વાત બિલકુલ ખોટી છે.

દુઆ અલ્લાહ અને આપણી વચ્ચે મોહબ્બત ભરી એક વાત-ચિત છે આ અલ્લાહની એક મહેરબાની છે કે તેણે આપણને ઈજાઝત આપી છે કે આપણે કોઈ પણ જગ્યાએ થી. આપણે કોઈ પણ સમયે ચાહ્યે અલ્લાહ ની સાથે વાત-ચિત કરી શકીએ છીએ આ અલ્લાહની એક મહેરબાની અને રહેમત છે કે જ્યારે પણ આપણ ને દુઆ કરવાની ઈચ્છા થાય ત્યારે આપણે આરામથી દુઆ કરી શકીએ છીએ.

અને જ્યારે પણ અલ્લાહ ચાહશે કે આપણી દુઆ કબુલ ન થાય તો પણ તે આપણને ખાલી હાથ પાછો નથી મોકલતો કેમકે અલ્લાહની પાસે જે દુઆ આપણે કરી તેનો સવાબ જરૂર મળશે અહિયાં નહી તો જન્નતમાં તેનો બદલો આપવામા આવશે અને જન્નતમાં સારા માંસારો દરજ્જો આપવામા આવશે.

તો આપણે કોઈ પણ સમયે દુઆ કરવાથી ઘાટામાં અને નુકસાનમાં નથી કેમકે દુઆ કરવાથી દુનિયામાં આપણી હાજત પૂરી થાય છે અથવા દુઆ કરવાથી આપણે જે ચાહીએ છીએ એની કરતા વધારે અને સારું અલ્લાહ અતા કરશે અને બીજી વસ્તુ દુઆ કરવાથી ઈમાનમાં વધારો થાય છે અને સવાબ અને જ્ઞામાં પણ વધારો થાય છે અને આ તમામ વસ્તુ સિવાય પણ અલ્લાહ પાસે દુઆ કરવાથી આપણને જે આરામ અને શાંતિ મળે છે અને દિલ નુરાની થાય છે અને ખુશહાલી વાળી ઝીંદગી મળે છે અને ઝીંદગીમાં એક નવી ઉમ્મીદ લાવે છે.

અલ્લાહ ક્યા રહે છે? (૮)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સુર-એ-બકરા આયત ૧૧૫)

જે દિશા તરફ જોશો ત્યાં અલ્લાહ તમારી સામે છે

સવાલ ૮ : શુ અલ્લાહ આસમાનમાં રહે છે?

જવાબ ૮ : જ્યારે મારું નાનપણ હતું ત્યારે હું આસમાન તરફ જોઈને એમ વિચારતો કે અલ્લાહ અત્યારે તારાઓની પાસે હશે અને હું એમ વિચારતો હતો કે અલ્લાહનું ખુબજ મોટું ઘર આસમાનમાં છે અને તે ત્યાંથી અમને જોવે છે મગર અત્યારે હું સમજી ગયો કે એવું બિલકુલ નથી અલ્લાહ દરેક જગ્યા ઉપર છે તારાઓની બાજુમા દરિયાની ઊંડાઈમા પહાડોની ઉંચાઈમા જંગલમા શહેરમાં અને ગામડાઓમા મસ્જીદમાં અને મદ્રેસાઓમા અને અહિયાં સુધી કે આપણા પાક અને પાકીઝા દિલમાં પણ અલ્લાહ મોજુદ (હાજર) છે અલ્લાહ હવાની જેમ છે આપણે જ્યાં પણ જઈએ છીએ ત્યાં હવા થકી સાંસ લઈ શકીએ છીએ એવીજ રીતે આપણે જ્યાં જોઈએ છીએ ત્યાં અલ્લાહ મોજુદ હોય છે અને દરેક જગ્યા ઉપર મોજુદ છે કુરઆનમાં આપણે પઢીએ છીએ કે ((જે દિશા તરફ જોશો ત્યાં અલ્લાહ તમારી સામે છે.))

તે મોજુદ (હાજર) છે તેની નિશાની આપણે તમામ જગ્યા ઉપર જોઈએ છીએ જ્યારે ફુલ ખીલે છે ત્યારે, જ્યારે નાનું બચ્ચુ દુનિયામાં આવે છે ત્યારે, જ્યારે પીલુ ઈંડું તોડી બહાર નીકળે છે અને પૈદા થાય છે ત્યારે, જ્યારે ઘંઉનો દાણો ઘંઉ બની જાય છે ત્યારે, જ્યારે વરસાદ વર્સે છે ત્યારે, જ્યારે વૃક્ષ ફળ-ફુટ આપે છે ત્યારે, જ્યારે કોયલ મીઠી અવાજમાં બોલે છે ત્યારે, જ્યારે તારાઓ જન્મગે છે ત્યારે, જ્યારે સુરજ કિરન આપે છે ત્યારે, જ્યારે ચાંદ ચમકે છે ત્યારે, જ્યારે બીમાર આદમી અલ્લાહને યાદ કરે છે અને અલ્લાહ તેને તંદુરસ્તી આપે છે ત્યારે, જ્યારે કોઈ ગરીબ દુઆ કરે છે અને અલ્લાહ તેને સુકુન આપે છે ત્યારે, અને જ્યારે આપણે વુઝુ કરીએ છીએ અને નમાઝ પઢીએ છીએ ત્યારે પણ અલ્લાહ આપણી સામે છે અને દરેક જગ્યા પર અલ્લાહ હોય છે.

અત્યારે જ્યારે હું આ વાક્ય લખુ છું અલ્લાહ મારા હાથની પાસે છે મારા દિમાગમાં મોજુદ (હાજર) છે અને અત્યારે જ્યારે આપણે આ લેખને વાંચીએ છીએ અલ્લાહ આપણી આંખ અને આપણા સ્વરછ દિલમાં હાજર છે.

ફક્ત અલ્લાહ એક એવો દોસ્ત છે જે હમેશા આપણી સાથે સાથે રહે છે જ્યારે આપણે મમ્મીના પેટમાં હતા તે સમયે પણ અલ્લાહ સાથે હતો અને જ્યાં સુધી આ દુનિયામાં રહેવાના છીએ તે સાથે રહેવાનો છે.

આવા સારા દોસ્તની કદ્ર અને ઈઝઝત કરવી જોઈએ હમેશા આપણે સાથે છે હમેશા આપણી સાથે હતો અને હમેશા રહેશે તો આપણે સારા કાર્ય કરીને અલ્લાહને રાઝી અને ખુશ કરવા જોઈએ.

શું અલ્લાહની સંપૂર્ણ ઓળખાણ મુમકિન છે? (૯)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-ગાશીયા આયત ૧૭-૨૦)

તો શુ તેઓ ઉંટ તરફ જોયને નથી વિચારતો કે તેને કેવી રીતે પૈદા કરવામા આવ્યુ છે? અને આસમાન ઉપર નથી જોતો કે તેને કેવી રીતે ઉંચું કરવામા આવ્યુ છે? અને પહાડોની તરફ નઝર નથી નાખતા કે કેવી રીતે સ્થાપિત કરવામા આવ્યુ છે? અને ઝમીનને જોયને નથી વિચારતા કે કેવી રીતે વિસ્તારવામાં આવી છે?

સવાલ ૯ : શુ આપણે અલ્લાહને સંપૂર્ણ રીતે ઓળખી શકીએ છીએ.

જવાબ ૯ : તમામ ઈન્સાનોએ હજી સુધી અલ્લાહની બનાવેલી વસ્તુને સંપૂર્ણ રીતે નથી સમજી તો પછી કેવી રીતે અલ્લાહને સંપૂર્ણ રીતે ઓળખી શકે છે કે જેણે આ મહાન કાએનાત બનાવી છે.

ઘણા બધા વર્ષોથી વિજ્ઞાનિકો તારાઓની શોધ કરી રહ્યા છે મગર તેઓ અત્યાર સુધી આ અલ્લાહની બનાવેલી વસ્તુની કોઈ સંપૂર્ણ માહિતી હાસિલ નથી કરી અને અત્યાર સુધી કેટલા બધા એવા સવાલો છે જેના જવાબ તેમની પાસે હજી સુધી નથી.

ઝમીનના વિજ્ઞાનિકો પણ ઘણા બધા સમયથી ઝમીનના વિષે શોધ કરી રહ્યા છે અને તેઓ હજી સુધી એક નાના એવા પહાડને પણ સંપૂર્ણ રીતે નથી સમજી શક્યા હજી બીજા ઘણા બધા વિષય ઉપર ઘણા બધા વિજ્ઞાનિકો પોતાની શોધ કરી રહ્યા છે અને તેની શોધ હજી બાકી અને ઘણી બધી વસ્તુની શોધ કરવાની જરૂરત છે.

હજી આપણે પોતાના બદન અને રૂહને પણ સરખી રીતે સમજ્યા નથી જ્યારે કે ઘણા બધા વિજ્ઞાનિકોએ ઈન્સાનના બદન માટે ઘણી બધી ચોપડીઓ લખી ચુક્યા છે મગર રૂહ અને અક્કલ કેવી રીતે કામ કરે છે તેના માટે ઘણી બધી વાતો તેમને ખબર નથી અને હજી સુધી તેઓ શોધ કરી રહ્યા છે.

ડોક્ટરો હજી સુધી કેન્સરની બિમારીના કારણ નથી સમજી શક્યા અને તે લોકો (ડોક્ટરો) હજી સુધી શોધ કરી રહ્યા છે અને તેઓ આ નિંદર કેવી રીતે આવે છે તે વિષય ઉપર પણ શોધ કરી રહ્યા છે.?

આ આપણો નાનો એવો દિમાગ આ મહાન અલ્લાહને કેવી રીતે સંપૂર્ણ રીતે ઓળખી શકે કે જેનો કોઈ અંત નથી. આ એક ખોટો વિચાર છે કે અલ્લાહની ઓળખાણ આપણે તેને માઈક્રો સોફ્ટની નીચે રાખીને અથવા તેને ત્રાજવુંમાં તોલીને નથી કરી શકવાના. અલ્લાહની ઓળખાણ હાસિલ કરવા માટે આપણે તેને મીટરથી માપ કરીએ અથવા ટેલીસ્કોપ દ્વારા તેને જોઈ શકીએ તેવી રીતે નથી અથવા

એવી રીતે પણ નથી કે અલ્લાહને આપણા હાથ લગાડીને તેને સ્પર્શ કરી શકીએ અને તેને આવી રીતે ઓળખી શકીએ.

બેશક અલ્લાહને ઓળખવાના રસ્તા આપણી માટે બંધ નથી નબીઓ એ માટે આવ્યા હતા કે આપણને અલ્લાહની ઓળખાણ કરાવે તેઓએ અલ્લાહની ઓળખાણ કરવા માટે આપણને ઘણા બધા રસ્તાઓ અને ઘણી બધી નિશાનીઓ બતાવી છે.

તે રસ્તાઓમાં થી સારામાંસારો એક રસ્તો આ કુરઆન છે જ્યારે આપણે કુરઆનની તિલાવત કરીએ અને તેની આયતોના અર્થમાં સરખી રીતે ચિંતન અને મનન કરીએ છીએ તો કુરઆન ખુબજ સરખી રીતે આપણને ખુદાની ઓળખાણ કરાવે છે કુરઆનમાં ખુદ અલ્લાહ બયાન કરે છે અલ્લાહ મહેરબાન છે દરેક વસ્તુનો જાણકાર છે શક્તિશાળી છે માફ કરનાર છે બેનીયાઝ છે સ્હેનશીલ છે તોવ્બા કબુલ કરવા વાળો છે દરેક વસ્તુ ઉપર કુદરત રાખનાર છે મહાન છે હમેશાથી જીવંત છે અને હમેશા બાકી રહેવાનો છે બધુજ સાંભળનાર છે અને સંપૂર્ણ છે કુરઆનની નઝરમાં ફક્ત અલ્લાહને યાદ કરીને તમે આરામ અને શાંતિ હાસિલ કરી શકો છો ફક્ત અલ્લાહ તમામ ઈન્સાનનો ખુબજ સારો અને નજીકનો દોસ્ત છે.

અને કુરઆનના કિસ્સાઓમાં પણ અલ્લાહની ઓળખાણને કિસ્સાઓ દ્વારા સમજાવે છે આપણે જનાબે આદમ (અ.સ)નો કિસ્સો જોઈએ તેમા અલ્લાહ તેમની તોવ્બા કબુલ કરે છે આપણે જનાબે નૂહ (અ.સ)નો કિસ્સો જોઈએ તેમા અલ્લાહની કુદરત જોવા મળે છે આપણે જનાબે મૂસા (અ.સ)નો કિસ્સો જોઈએ તેમા અલ્લાહની મહેરબાની જોવા મળશે અને તેમા જોવા મળશે કે કેવી રીતે જનાબે મૂસા (અ.સ)ને અલ્લાહે ફીરઓનથી નજાત આપી જનાબે યૂસુફ (અ.સ)ના કિસ્સા માં જોઈએ કે કેવી રીતે અલ્લાહે તેના મોમિન બંદાની મદદ કરી તે બયાન કર્યું છે ટુકમાં કહ્યું તો કુરઆનના દરેક પાના ઉપર આપણા પાલનહારની અમુક સિફત બયાન થઈ છે આ કિસ્સાઓને આપણે સમજીને તેની ઉપર ચિંતન અને મનન કરીને આપણે અલ્લાહની ઓળખાણ હાસિલ કરી શકીએ છીએ.

અલ્લાહની ઓળખાણ માટે બીજો રસ્તો એ છે કે આપણે આ કાએનાત કેવી રીતે બની તે વિષય ઉપર ચિંતન અને મનન કરવું જોઈએ કે આ કાએનાતમાં ઘણી બધી વસ્તુ એવી છે જે દેખાય છે અને ઘણી બધી વસ્તુ એવી છે જે દેખાતી નથી ફક્ત કાફી છે કે તમે આ વિષય ઉપર વિચારો કે અલ્લાહે તેને કેવી રીતે પૈદા કરી અગર તમે વિચાર કરશો તો અલ્લાહની કુદરત અને તેની જાણકારી પ્રાપ્ત જરૂર થશે અને તેની કુદરતને વધારે સમજી શકશો કે આપણા પાલનહારે આ કાએનાત કેવી સુંદર બનાવી છે એટલા માટે કુરઆનમાં આપણને આ દુનિયા અને તેમના વાતાવરણના વિષે ચિંતન અને મનન કરવાનું કહ્યું છે સૂર-એ-ગાશીયામાં આવ્યું છે કે ((તો શું તેઓ ઉંટ તરફ જોયને નથી વિચારતા કે તેને કેવી રીતે પૈદા કરવામા આવ્યું છે? અને આસમાન ઉપર નથી જોતો કે તેને કેવી રીતે ઉંચું કરવામા આવ્યું છે? અને પહાડોની તરફ નઝર નથી નાખતા કે કેવી રીતે સ્થાપિત કરવામા આવ્યું છે? અને ઝમીનને જોયને નથી વિચારતા કે કેવી રીતે વિસ્તારવામાં આવી છે.??))

હું અત્યારે તમને આકાશગંગા અને પહાડો કેવી રીતે બનાવ્યા તેમનો દાખલો નથી આપતો પણ તમને ફક્ત મધમાખીની ઝીંદગીની અમુક વસ્તુ સમજવા માંગું છું એટલે તમને ખબર પડી જશે કે આ પ્રવૃત્તિ કેવી રીતે થાય છે અને પછી તમે ચિંતન અને મનન કરીને અલ્લાહની ઓળખાણ હાસિલ કરવાની કોશિશ કરશો તમને આ જાણકારીથી અલ્લાહને ઓળખાણમાં મદદ મળશે.

મધમાખી ખુબજ ઝડપથી ઉડે છે એટલુ ઝડપ થી કે ૨ મિનીટમાં એક કિલોમીટરની ઝડપ હોય છે આ જીવજંતુ ખુબજ હોશયાર હોય છે આસમાનમાં સુરજની સ્થિતિ શુ છે તેની પણ તેને ખબર હોય છે – જ્યારે સુરજ પોતાની જગ્યા ઉપર થી એક જગ્યાએ થી બીજી જગ્યાએ બદલાય છે- તે એક હોકાયંત્ર (કુલ્બુમા) ની જેમ પોતાનો રસ્તો ગોતીને તે રસ્તા ઉપર ચાલે છે.

અગર મધમાખી કોઈ તાઝા ફૂલને જોવે છે તો તરતજ તેની ખુશ્બુ પ્રાપ્ત કરી લેય છે અને જલ્દીથી ખુશ્બુ હાસિલ કરી ઉડી જાય છે અને તે પોતાની ફરતી ઉડાણથી બીજી મધમાખીઓને તે જગ્યાની નિશાની આપે છે અને તે એવી રીતે ફરતી ઉડાણ કરે છે કે બીજી મધમાખીઓને તેની દુરી પણ સમજાવે છે.

મધમાખી ફૂલની મીઠાશ ચાખીને પછી તેની બનાવટને પગથી ગોઠવીને તેને અદલ બદલ કરે છે આવી રીતે કરવા થી ફૂલોની ગણતરી વધી જઈ છે ક્યારેક તો મધમાખીના આવા વર્તણુક થી એક બાગના ફૂલ ચાર બરાબર થઈ જઈ છે

મધમાખી એક પળમાં એકસો વખત પોતાની પાંખોને હલાવે છે આવી રીતે પાંખો હલાવાથી તેની ઉડાણમાં પણ ઝડપ આવે છે અને તેને થંડક પણ પોલ્યે છે એને તેની અંદર ઓછી હવા હોય તો આવા ફેરબદલ થી પણ તેને મદદ મળે છે.

આ જીવજંતુ નાનુએવુ છે પણ તેની પાસે સુંઘવાની શક્તિ અજીબો ગરીબ હોય છે તે સારા મધના પૂડાને ખરાબ થી અલગ કરે છે અને કોઈ પણ વખત તે ખરાબ વસ્તુ ખાતુ નથી

અગર તેના પૂડાની ઉપર તેનો મોટો દુશ્મન એટલે કે ઉંદર લ્ખો કરે અગર તેએ ઉંદરને ભગાવી ન શકે તો દરેક મધમાખી એક જૂથ થઈ તેને મારી નાખે છે અને માર્યા પછી પણ તેની ઉપર મધપૂડાની મીણ નાખીને ઢાકી દે છે એટલે તેની ગંદગી થી મધના પૂડાને બચાવી શકે.

જે મધમાખી મધ બનાવે છે તેનાથી સો જાતની બિમારીઓ દુર થાય છે આ મીઠી અને સરસ મજાની ખાવાની વસ્તુ એક નાનું એવુ દવાખાનુ છે અને મધનો ડંખ પણ અમુક બીમારીઓમાં આપણા માટે ફાયદા કારક હોય છે.

મધમાખીની વિષે ઘણી બધી વસ્તુ બયાન કરવા જેવી છે મગર હુ એમ સમજુ છું કે આ ટુક જાણકારી તમારી માટે કાફી છે શુ આ એક નાની એવી વસ્તુ કે જેણે અલ્લાહે બનાવી છે એ થકી અલ્લાહની કુદરત અને નિશાની સમજમાં નથી આવતી? અને પાલનહારની જાણકારી અને મહેરબાન અલ્લાહની

ઓળખાણ નથી થતી? જે વસ્તુ અલ્લાહે બનાવી છે અને તે બનાવેલી વસ્તુ અત્યારે મોજુદ છે તો શું તે વસ્તુ ઉપર વિચાર અને ચિંતન કરીને તેને સરખી રીતે નથી ઓળખી શકતા?

ધ્યાનથી સમજવાની કોશિશ કરો કે અલ્લાહે કેવી રીતે મધમાખીને મધ બનાવાનો સરસ રસ્તો બતાવ્યો છે અને આ નાના એવા જનવરને કેવી સરખી રીતે ઝીંદગી ગુજારવાનો રસ્તો શીખવાડ્યો છે? શું આપણી માટે આ નવી વસ્તુ નથી કે આ નાનું એવું જીવજંતુ કેવી રીતે કાએનાતમાં સર્વ થી વધારે ફાયદા વાળી વસ્તુ બનાવે છે અને આપણે તેની બનાવેલી વસ્તુને ખાવામાં ઇસ્તેમાલ કરીએ છીએ.? જ્યારે કે આ મધમાખીને મધને બનાવા માટે કેટલી બધી મેહનત કરવી પડે છે અને કામ કરવું પડે છે? એક કિલ્લો મધ ને તૈયાર કરવા માટે એક મધમાખીને ઓછામાં ઓછું ૫૦ હજાર વખત ઉડવું પડે છે અને (૨/૦૦૦/૦૦૦) વખત ફૂલના આકાર ઉપર બેસવું પડે છે અને ૧૮૦/૦૦૦ વખત મધનું ખીસું ખાલી કરવું પડે અને ભરવું પડે છે અને બીજી વસ્તુ એ કે દરેક મધમાખી આવી રીતે મધ નથી બનાવતી કેમ કે મધમાખીની ઉમ્મર ખુબજ નાની એવી હોય છે એક મધમાખી પોતાની આખી ઝીંદગીમાં ફક્ત ૧૩૫ ગ્રામ મધ બનાવી શકે છે

મધમાખી કેવી રીતે મધ બનાવે છે તેની માટે એક ખુબજ મોટી વાર્તા કેહવી પડશે મगर હું તમને અત્યારે એ વાર્તા નથી કહી શકતો જે પણ હોય આપણે આ કાએનાતમાં જ્યાં પણ નઝર નાખશું આપણને અલ્લાહની વધારેમાં વધારે ઓળખાણ હાસિલ થશે અથવા અલ્લાહની ઓળખાણ સુધી પોલ્કવાના રસ્તાઓ જોવા મળશે.

મારા ખયાલથી આ સવાલનો જવાબ ખુબજ મોટો થઈ ગયો છે મगर તો પણ હું ચાહું છું કે હજી અલ્લાહની ઓળખાણનો રસ્તો બતાવું મારા પ્યારા ભાઈઓ ! અલ્લાહને ઓળખવા માટે ત્રીજો રસ્તો એ છે કે તેની સાથે વાતચિત કરો પાલનહારની ઈબાદત કરો અને તેની સાથે દોસ્તી કરો અલ્લાહની સાથે જેટલી વધારે વાત કરશો તેની પાસે જેટલી વધારે દુઆ કરશો તેની માટે જેટલી વધારે નમાઝ પડશો એટલી અલ્લાહની ઓળખાણ વધારે હાસિલ થશે અને હવે છેલી વાત કહું જેટલું પણ વધારે અલ્લાહને આપણે યાદ કરશું વધારે ખુલુસ સાથે અલ્લાહની યાદનો એહસાસ કરશું તો ત્યારે ધીમે ધીમે આપણા દિલમાં એહસાસ થવા લાગશે કે અલ્લાહ આપણા પાક દિલમાં મેહમાન બની ગયો છે આપણા બદનના તમામ ભાગમાં ખુબજ સારો એહસાસ થવા લાગશે કે અલ્લાહ આપણાથી નજીક થય ગયો છે અને આપની સાથે વાત પણ કરે છે.

અલ્લાહ સાથે આવા પ્રકારની ઓળખાણને જાન અને દિલ આપવાવાળી ઓળખાણ કેહવાય છે અને અલ્લાહની સાથે આવા પ્રકારની દોસ્તી કરવી હોય તો તેના માટે ખુલુસની જરૂર છે અને આવી રીતે અલ્લાહને ઓળખાણ હોય તો અલ્લાહની ઈબાદત કરવાની ખુબજ મજા આવે છે.

આપણા હાથોને અલ્લાહની બારગાહમાં ઉંચા કરીએ અને તેની પાસેથી આવી ઓળખાણની માંગણી કરીએ તો અલ્લાહ આપણી મદદ જરૂર કરશે.

અને અલ્લાહની ઓળખાણ પ્રાપ્ત કરવા માટે આ તમામ રસ્તાઓ સારામાસારા રસ્તાઓ છે.

જિન્નાતને શા માટે બનાવ્યા? (૧૦)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સુર-એ-સબા.આયત ૧૨)

અમુક જિન્નાતોનું એક ટોળું હતું જે પાલનહારના હુકમથી સુલયમાન માટે કામ કરતું હતું.

સવાલ ૧૦ : અલ્લાહે શા માટે જિન્નાતોને પૈદા કર્યા અને શા માટે જિન્નાત આપણને પરેશાન કરે છે.?

જવાબ ૧૦ : કોન કહે છે કે જિન્નાતો પરેશાન કરે છે?! જિન્નાતોને ઈન્સાનોના કામો થી શું લેવું દેવું?!

શા માટે આપણે એમ વિચારએ છીએ કે જિન્નાત ઈન્સાનોને પરેશાન કરે છે?! જિન્નાતને ઈન્સાનોના કામોથી કશું લેવું દેવું નથી તેઓ પોતાની ઝીંદગીમાં મગ્ન છે મારા ૩૭ વર્સ થયા છે આ સમય દરમિયાન એક પણ વખત મને જિન્નાતે પરેશાન નથી કર્યો મગર ઘણા બધા ઈન્સાનોએ મને પરેશાન કર્યો છે અને જિન્નાતે કોઈ દિવસ મને તકલીફ નથી પહોંચાડી મગર ઈન્સાનોએ તકલીફ પહોંચાડી છે

ક્યારેક હવા આવે અને ઘરના દરવાજા હલવા લાગે તો આપણે કહીએ છીએ કે જિન આવ્યો અથવા એક બિલાડી ઘરની લોબીમાં અવાજ કરવા લાગે તો આપણે એમ વિચારવા લાગ્યે છીએ કે જિન આવ્યો છે જ્યારે કે આવી રીતે બિલકુલ નથી હોતું આ ફક્ત આપણા દિમાગનો વેમ હોય છે.

જિન્નાત છે અને કુરઆનમાં પણ તેનું નામ લેવામાં આવ્યું છે અને ઝીક થયું છે કે જેમકે સુર-એ-સબામાં આવ્યું છે: ((અમુક જિન્નાતોનું એક ટોળું હતું જે પાલનહારના હુકમથી સુલયમાન માટે કામ કરતું હતું)) અને હા બીજી એક વસ્તુ આપણે જે વિચાર કરીએ છીએ કે જિન્નાત ભયાનક હોય છે અને લોકોને પરેશાન કરે છે તે બિલકુલ સાચું નથી.

આપણે પોતે વિચાર કરીએ કે આ દરેક વસ્તુ અંજામ આપનાર કોઈ છે? જેમકે ઈન્સાનોની હત્યા ઝુલ્મ ચોરી લોકોને પરેશાન કરવું શું આ દરેક કામ જિન્નાતો કરે છે અથવા ઈન્સાનો ? ઈરાકના મઝલૂમ લોકો ઉપર જિન્નાત ગોળીઓ ચલાવે છે કે ઈન્સાનો? ફિલીસ્તીનના નાના માસૂમ બચાઓની હત્યા કોણ કરે છે જિન્નાતકે ઈસરાઈલની ઝાલીમ કોમ? મારા ખ્યાલથી અગર કોઈ થી ડરવું જોઈએ અથવા બીક રાખવી હોય તો તે ઈન્સાન છે ન જિન્નાત.

અલ્લાહે ઘણી બધી વસ્તુઓને બનાવી છે અને દરેક વસ્તુઓ તેની નેઅમતોનો લાભ ઉઠાવે છે અને દરેક પોતાની જગ્યા ઉપર છે મહેરબાન અલ્લાહે મછલીઓ પૈદા કરી પંખીઓ પૈદા કર્યા અલગ અલગ

પકારના જનવરો પૈદા કર્યા અને આ કાએનાતમાં ઘણી બધી વસ્તુ બનાવી છે અને આ દરેક વસ્તુ આ મહાન કાએનાતમાં પોતાની ખાસ જગ્યા ઉપર ઝીંદગી પસાર કરે છે અને આવીજ રીતે જિન્નાત પણ બીજી બધી વસ્તુ ને જેમ ઝીંદગી ગુજારે છે.

શુ દરિયાઓમાં જે મછલીઓ છે તે આપણને પરેશાન કરે છે? શુ આસમાનમાં જે પક્ષીઓ ઉડે છે તે કોઈ વખત ચાહે છે કે આપણે પરેશાન થાઈએ? શુ આ જનવરો કે જે જંગલોમાં પહાડોમાં રણમાં ઝીંદગી જીવે છે તે આપણને પરેશાન કરે છે? મને ખબર છે તમારો જવાબ નહીં હશે તેઓને આપણેથી કશું લેવું દેવું નથી. તો પછી આપણે સમજવું જોઈએ કે જિન્નાતને પણ આપણી ઝીંદગી થી કશું લેવું દેવું નથી કે તે આપણને પરેશાન કરે.

આપણી નમાઝ અને અલ્લાહની ઈચ્છા (૧૧)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-ઈબ્રાહીમ આયત ૮)

જો તમે અને ઝમીનમાં રેહતા તમામ લોકો મળીને કાફિર બની જાવ (અલ્લાહ ને બિલકુલ નુકસાન નથી પહોંચતું કેમ કે) બેશક તો પણ અલ્લાહ બેનિયાઝ અને વખાણના લાયક છે.

સવાલ ૧૧ : અલ્લાહ આપણને શા માટે નમાઝ પઢવાનો હુકમ આપ્યો છે કે આપણે દરરોજ પાંચ વખતની નમાઝ પઢવાની?

જવાબ ૧૧ : અગર આપણને શિક્ષક કહે કે દરરોજ પાઠ સરખી રીતે યાદ કરી ને આવજો તો તે શા માટે આપણને પાઠ યાદ કરવાનું કહે છે? તેનું કારણ એ છે કે આપણે હોશયાર થય જઈએ અને આપણું ભવિષ્ય સાફ બને.

અગર માતા પિતા તેની ઓલાદથી એવી ઈચ્છા રાખે કે તે ખોરાકમાં દૂધ સબજી અને ખજૂર ખાય અને બદનને ફાયદો પહોંચાડે તેઓનું આવી રીતે કરે તો આપણને શું ફાયદો થાય છે? તો આપણે જવાબ આપશું કે આપણે શક્તિશાળી બનીએ અને તંદુરસ્ત બનીએ તે માટે કહે છે.

અગર બગીચામાં દરરોજ સમયસર સુંદર ફૂલોને પાણી આપવું પડે અને સુરજની રોશની પહોંચાડવી પડે છે તો આપણને તેનું કારણ ખબર છે? અગર આપણને ખબર હશે તો આપણે આવી રીતે જવાબ આપશું કે ફૂલ મોટા થાય અને ઉગે એ માટે અને ફૂલને પાણી ન આપ્યે તો ફૂલ નાશ થય જાય એ માટે.

અગર અલ્લાહ આપણેથી ઈચ્છા રાખે છે કે આપણે નમાઝ પઢીએ તો નમાઝ પડવાનો ફાયદો આપણને છે નમાઝ પડવાથી દિલ નુરાની થાય છે અને આપણી રૂહ પણ પાક રહે છે અને નમાઝ પડવાથી આપણી ઝીંદગી સારી બની જાય છે અને આપણું દિલ મહેરબાન બની થાય છે અને આપણો અખલાક સારો બની જાય છે અને લોકોની મદદ કરવા વાળ બની જઈએ છીએ.

હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.) ફરમાવે છે કે નમાઝ નદીની જેવી છે અને ફરમાવે છે કે જેવી રીતે આપણે નદીમાં ડૂબકી મારીને ગંદગીથી પાક થઈએ છીએ એવીજ રીતે જે કોઈપણ દરરોજ પાંચ વખત નમાઝ પડે છે તે પાક થઈ જાય છે અને જે અલ્લાહ સાથે વાત કરે છે તે ખોટું ઓછું બોલશે અને તે તેમના દોસ્તોને પરેશાન ઓછા કરશે તે બુરી વાતો ઓછી કરશે અને જે લોકો પણ નમાઝ પડે છે તેના કામમાં અલ્લાહ તેને મદદ કરે છે.

કુરઆનમાં (સૂર-એ-અન્કબૂત આયત નં ૩૫માં) આવ્યું છે કે ((નમાઝ ઈન્સાનને નાપસંદ અને ખરાબ કાર્ય થી દુર રાખે છે.)) અગર નમાઝ પડવાવાળો ગુનાહ કરે છે તો નમાઝની બરકતથી ધીમે ધીમે તે ગુનાહથી એને ખરાબ કર્યોથી દુર થવા લાગશે અને તે પોતાના ખરાબ કાર્યોનો પશ્તાવો કરી તોલ્લા કરી લેશે હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.)ના ઝમાનામાં એક જવાન હતો જે હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.)ની સાથે નમાઝ પડતો હતો તો પણ તે અમુક સમયે ગુનાહ કરી બેઠતો હતો અમુક લોકોનું એક સમૂહ હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.)ની પાસે આવીને કહે છે: (અય નબી ! આ જવાન ક્યારેક ક્યારેક ખરાબ કાર્ય કરે છે) હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.) તે લોકોના જવાબમાં ફરમાવે છે (ખરેખર એક દિવસ એવો આવશે કે જ્યારે તેની નમાઝ તેને આવા કાર્યોથી બચાવશે) અને બિલકુલ તેવુંજ થયું થોડાક સમય પછી આ જવાન પોતાના આવા કાર્યનો અફસોસ કરે છે અને તોલ્લા કરે છે અને મનમાં નક્કી કરી નાખે છે કે પહેલા જે ખરાબ કાર્ય કરતો હતો હવે પછી તે કાર્યથી દુર રહેશે અને સાચી તોલ્લા પણ આવીજ રીતે કરી કહેવાય કે જે ખરાબ કાર્ય કરતા હોય તેને છોડી દેવું જોઈએ.

અલ્લાહને આપણી નમાઝની જરૂરત નથી તેને આપણી નમાઝની બિલકુલ ઈચ્છા નથી એ તો આપણે છીએ કે આપણે નમાઝ પડીને અલ્લાહ સાથે વાત કરી અલ્લાહની ખુશી હાસિલ કરવાની ઈચ્છા રાખીએ છીએ અગર લોકો નમાઝ ન પડે અથવા તમામ લોકો કાફિર થઈ જાય તો પણ અલ્લાહને કાઈ નુકસાન નહીં પહોંચે કુરઆનમાં સૂર-એ-ઈબ્રાહીમ આયત ૮ ફરમાવા માં આવ્યું છે કે ((જો તમે અને ઝમીનમાં રહેતા તમામ લોકો મળીને કાફિર બની જાઈ (અલ્લાહને બિલકુલ નુકસાન નથી પહોંચતું કેમકે) બેશક તો પણ અલ્લાહ બેનિયાઝ અને વખાણના લાયક છે))

ફૂલને પાણી ન મળે અથવા રોશની ન મળે તો ફૂલ સુકું પડી જશે અથવા નાશ થઈ જશે એવીજ રીતે ઈન્સાન નમાઝ ન પઢે તો રૂહ કાળી થઈ જાય છે અને અલ્લાહની દોસ્તીથી પણ વંચિત રહીએ છીએ.

સર્વોથી પહેલો (૧૨)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-હદીદ આયત ૩)

અલ્લાહ પહેલો છે.

સવાલ ૧૨ : કેહવામા આવે છે કે અલ્લાહ પહેલેથી છે આ પહેલેથી એટલે ક્યારથી છે?

જવાબ ૧૨ : શુ જ્યારે આપણે કહીએ છીએ કે અલ્લાહ પહેલેથી હાજર છે તો આપણે શુ અનુમાન કરીએ છીએ કે તે કોઈ ખાસ દિવસે છે જેમકે બુધવારે અથવા કોઈ ખાસ વરસ છે? આપણને સરખી રીતે ખબર છે કે આપણો વિચાર આવો બીલકુલ નથી; કેમ કે અગર કોઈ કહે કે અલ્લાહ કોઈ ખાસ દિવસ થી છે તો તરતજ આપણા દિમાગમાં સવાલ પૈદા થશે તે દિવસ પેહલા શુ હતુ? તો શુ તે સમયે અલ્લાહ હાજર હતા કે નહિ?

એક માણસ ઈમામ સાદીક (અ.સ) ને પૂછે છે: તમે મને કહો કે અલ્લાહ ક્યારથી હતા? ઈમામ તેને કહે છે (તુ મને જવાબ આપ કે અલ્લાહ ક્યારે ન હતા તો હું તને જવાબ આપું ક્યાર થી છે) “૧-તોહીદ સદ્દક પેજ ૧૬૮”

ઈમામ ચાહતા હતા તે આદમી સમજી જાય કે અલ્લાહ હમૈશા થી છે અને અગર કોઈ કહે અલ્લાહ કોઈ ખાસ દિવસથી મોજુદ છે અને તેની પહેલા ન હતા તો આવી વાત બિલકુલ ખોટી છે.

મારા ખ્યારા ભાઈઓ !

જ્યારે આપણે કહીએ છીએ મોમિન લોકો હમૈશા જન્નતમાં રહેવાના છે તો તે હમૈશા રહેશે એટલે ક્યા સમય સુધી રહેશે? આપણને ખબર છે તેની માટે કોઈ ખાસ સમય નથી જેમ કે શુક્રવાર અથવા કોઈ ખાસ વર્સે નથી અને બીજી વાત એ કે આપણે જ્યારે કહીએ છીએ અલ્લાહ પહેલે થી છે તો કોઈ ખાસ દિવસ આપણી નજરમાં નથી હોતો સેકન્ડ અને મિનીટ અને ટાઈમ અને દિવસ અને વર્સ આ દરેક વસ્તુને અલ્લાહ બનાવનાર છે જન્મ તારીખનો દાખલો હોવો અને તારીખને અસ્તિત્વ કરવુ તે માનવ ની બનાવટ છે અને આ માનવને પણ અલ્લાહે બનાવ્યા છે અલ્લાહની માટે કોઈ જન્મ તારીખ નથી અને તે કઈ તારીખ થી હાજર છે તેની પણ કોઈને ખબર નથી.

આપણે અગર કોઈ એવો વિચાર કરીએ કે અલ્લાહ કોઈ ખાસ દિવસથી હાજર છે તો તે વિચાર ખોટો છે; કેમકે તેનો મતલબ એ થાય છે કે તે સમય પહેલા અલ્લાહ હાજર ન હતો અગર અમુક સમય અલ્લાહ હાજર હોય અને અમુક સમયે અલ્લાહ હાજર ન હોય તો પછી તે અલ્લાહ નથી.

અને કુરઆનમાં સૂર-એ-હદીદમાં બયાન થયું છે કે ((અલ્લાહ પહેલો છે)) અલ્લામા તબાતબાઈ (રે.) આ આયતની તફસીરમાં કહે છે કે આપણે કોઈ પણ વસ્તુને પહેલી સમજ્યે અલ્લાહ તેની કરતા પેહલા હાજર હતો.

પાલનહાર પાસે વાળ અને અબ્રુ છે ?(૧૩)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-શુરા આયત ૧૧)

અલ્લાહની જેવી કોઈ પણ વસ્તુ નથી

સવાલ ૧૩ : શુ અલ્લાહ પાસે વાળ અને અબ્રુ છે?

જવાબ ૧૩ : મારા ખ્યારા ભાઈઓ !

આપણી પાસે કેવું પાક અને સાફ દિલ છે અને આપણે કેવા હોશીયાર છીએ કે આપણા દિમાગમાં આવા સવાલ પૈદા થાય છે સવાલ કરવો ખુબજ સારી વાત છે મગર જ્યારે બીજા કોઈ લોકોથી સવાલ પુછો તો એ વાત યાદ રાખવી કે જેને સવાલ પૂછવામાં આવે તેની પાસે ઈલ્મ અને આવડત હોય કે આપણા સવાલનો જવાબ આપી શકે આપણે કોઈ એવા આદમીને સવાલ ન પૂછવો જોઈએ કે જે પોતે તો કુવામાં ડૂબતો હોય છે સાથે સાથે બીજાને પણ લેતો જાય અને સવાલ પુછવો તે કાંઈ બુરાઈ નથી કેમકે અમીરૂલ મોમેનીન અલી (અ.સ) ફરમાવે છે કે “સવાલ પૂછો તાકે તમે સમજી શકો”

આપણને કોઈ વસ્તુની ખબર ન પડતી હોય તેનો સવાલ બીજા લોકોથી કરવામાં કાંઈ વાંધો નથી સવાલ પુછવો ખામી નથી અને અલ્લાહની માટે સવાલ કરવામાં કે તે શુ કરે છે તેના વિષે જાણવામાં પણ કાંઈ ખામી નથી.

હવે ચાલો સાથે મળી ને આપણે સવાલનો જવાબ તલાશ કરીએ:

આ વખતે તમે મને જવાબ આપો કે શુ મમ્મી જ્યારે આંગળીમાં વીટી પેહરી છે તો તેને વાળ અને અબ્રુ હોય છે?

શુ આસમાનમાં જે તારાઓ છે તેને વાળ અને અબ્રુ છે?

શુ ચાંદને વાળ અને અબ્રુ છે?

શુ તમારી પાસે જે પેન છે જેનેથી આપણે લખીએ છીએ શુ તેમાં વાળ અને અબ્રુ છે?

શુ તમારી પાસે જે બુક છે તેને વાળ અને અબ્રુ છે?

શુ તમારા હાથમાં અત્યારે જે મુબાઈલ છે તેમાં વાળ અને અબ્રુ છે?

આ દરેક સવાલનો જવાબ નહીં હશે આ બધીજ વસ્તુમાં કોઈ પણ વસ્તુને વાળ અને અબ્રુ નથી.

આપણે જ્યારે કોઈ પણ વસ્તુનું ચિત્ર બનાવીએ છીએ ત્યારે કદાચ તેમા વાળ અને અબ્રુ બનાવીએ છીએ મગર દુનિયામાં આવી રીતે બિલકુલ નથી કે દરેક વસ્તુમાં વાળ અને અબ્રુ હોય ક્યારેક આપણે સુરજનું ચિત્ર બનાવીએ છીએ ત્યારે તેમા હોઠ અને આંખ અને નાક અને વાળ અને અબ્રુ બનાવીએ છીએ અથવા જ્યારે આપણે ફૂલોના ગુચ્છાનું ચિત્ર બનાવીએ છીએ ત્યારે તેના બે ભાગને બન્ને હાથની જેમ બનાવીએ છીએ અને તેમા જે લાલ ફૂલ છે તેને વાળની જેમ ફૂલના ગુચ્છામાં બનાવામા આવે છે; મગર આવા દરેક કામ ફક્ત ચિત્રમાં દોરી શકીએ છીએ.

કેમકે આપણી આખો વધારે પડતી ઈન્સાનોને જોવે છે અને ઈન્સાનોના ચેહરાઓ વધારે નઝરની સામે આવે છે એટલે આપણે એવો વિચાર કરીએ છીએ કે બધીજ વસ્તુ ઈન્સાનોના ચેહરા જેવી હશે; અહિયા સુધી કે જ્યારે આપણે એક ગાડીને જોઈએ છીએ ત્યારે લાઈટોને આંખની જેમ અને લાઈટની ઉપરની ફ્લેશ છે તેને અબ્રુની જેમ અને ગાડીની આગળ જે પ્લાસ્ટિક અને લોઢું હોય તેને ગાડીના હોઠની જેમ સમજીએ છીએ.

તો પછી સ્વભાવિક છે કે આવા અમુક લોકો અલ્લાહને આપણી જેવા સમજે? અને વિચારે છે કે તેને પણ વાળ અને અબ્રુ હશે? અને અમુક સમય એવું પણ વિચારે છે કે અલ્લાહને વાળ છે અને તેના વાળ અત્યારે કેટલા બધા લાંબા થય ગયા હશે અને અમુક બિજાઓ કદાચ એમ પણ વિચારતા હશે કે તે વાળ રાખે છે એટલે તેના વાળ ધોળા પણ થય ગયા હશે જ્યારે કે આવા દરેક વિચાર ખોટા છે અલ્લાહ પાસે બિલકુલ વાળ અને અબ્રુ નથી કે મોટા અને નાના અને કળા અને ધોળા થાય જ્યારે આપણે કુરઆનમાં પઢીએ છીએ કે ((અલ્લાહ જેવી કોઈ પણ વસ્તુ નથી)) તો પછી આપણે એવો વિચાર ન કરવો જોઈએ કે તે ઈન્સાનની જેવો છે અને તેને વાળ અને અબ્રુ છે.

અલ્લાહ બિલકુલ વાળ અને અબ્રુની ઈચ્છા નથી રાખતો વાળનું કામ CHછે કે તે ઈન્સાનને સુંદર બનાવે અને માથાની ચામડીનું ધ્યાન રાખે અને અબ્રુનું કામ પણ ચહેરાને સુંદર રાખવાનું છે અને તે પૈશાની ઉપરથી જે પસીનો આંખ ઉપર આવે તેને રોકે છે અને તે આંખમાં ન જાય તેનું ધ્યાન રાખે છે અને અલ્લાહને આવી કોઈ પણ વસ્તુ નથી અને તેને આવી બધી વસ્તુ ની જરૂરત પણ નથી.

આપણે જે વિચાર કરીએ છીએ તેની કરતા અલ્લાહ ખુબજ મોટો છે આપણે તેનું ચિત્ર બનાવીએ અને તેના વાળ અને અબ્રુ અને હોઠ ગોઠવીને છીએ અલ્લાહને બદન નથી કે આપણે તેને ચેહરો આપીને લંબાઈ અને વજન અને સ્થળ નક્કી કરી શકીએ.

અલ્લાહનો આભાર (૧૪)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-બકરા ૧૫૨)

મારો આભાર વ્યક્ત કરતા રહો.

સવાલ ૧૪ : અલ્લાહ નો આભાર વ્યક્ત કરવા માટે આપણે શુ કરવું જોઈએ?

જવાબ ૧૪ : આ સવાલ ખુબજ મહત્વનો સવાલ છે જ્યારે કોઈ આપણું કામ કરે છે ત્યારે આપણે તેનો આભાર વ્યક્ત કરીએ છીએ જ્યારે આપણો દોસ્ત આપણને થોડાક સમય માટે પેન કર્જ આપે છે ત્યારે આપણે તેનો આભાર માનીએ છીએ (આપણે કહીએ છીએ તમારો આભાર કે તે મને પેન આપી) ક્લાસમાં ભણતર પુરૂ થયા પછી આપણે શિક્ષકનો આભાર વ્યક્ત કરીએ છીએ. અને શિક્ષક દિવસે તેને ભેટ આપીએ છીએ આપણે ઘરે મમ્મીના કામમાં મદદ કરી તેની તકલીફોને ઓછી કરીએ છીએ અને તેમનો આભાર પણ માનીએ છીએ અને મમ્મી દિવસે (MOTHERMOTHERMOTHER DAY) તેમની માટે એક ફૂલ અથવા એક કપડાની જોડ અથવા એક ચોપડી ભેટમાં આપીએ છીએ.

મગર હું સાચુ કહુ તો અલ્લાહનો જેવી રીતે શુક્ર કરવો જોઈએ અથવા તે જેવી રીતે શુક્રનો લાયક છે તેવી રીતે આપણે દરેક ઈન્સાન તેનો શુક્ર અદા નથી કરતા શુ ફક્ત બે રકઅત નમાઝ પડીને અથવા એક શુક્ર નો સજદો કરીને અથવા ((અલ્લમ્દો લિલ્લાહ)) કહીને અલ્લાહની ઘણીબધી નેઅમતો જે અલ્લાહે આપણને આપી છે તેનો શુક્ર્યા અદા થઈ શકે છે?

અગર હું એમ ચાહુ કે અલ્લાહની તમામ નેઅમતોનો હિસાબ કરુ તો તેની કોઈ હિસાબ નથી કે તેની લખી શકું કુરઆનમાં કેલવામા આવ્યું છે કે ((અગર અલ્લાહની નેઅમતોનો હિસાબ કરશો તો તેની ગણતરી કરવું તમારી માટે મુમ્કિન નથી.))

અલ્લાહે આપણને હાથ આપ્યા પગ આપ્યા જીભ આપી આંખ આપી કાન આપ્યા અક્કલ આપી ચાખવાની સાંભળવાની જોવાની અડવાની વસ્તુ આપી આપણું પેટ ભરવા માટે અલગ અલગ વાનગીઓ અને ફુટ બનાવવા આપણી આ દુનિયાને રોશન કરવા માટે સુરજ બનાવ્યો રાત્રે આસમાનને સુંદર બનાવવા માટે ચાંદ અને તારાઓને પૈદા કર્યા આપણી તરસ બુજવા માટે વાદળા માંથી વરસાદ મોકલ્યો આપણને હિદાયત આપવા માટે અને જન્નતમાં મોકલવા માટે હઝરત મોહમ્મદ (સ.અ.વ.)ને મોકલ્યા (નબિ અને ઈમામ મોકલ્યા) અને કુરઆન નાઝિલ કર્યું આ અલગ અલગ પ્રકારની નેઅમતો

સિવાય પણ ઘણી બધી વસ્તુ અલ્લાહે આપી છે તે તમામ વસ્તુનો આપણે કેવી રીતે શુક્રિયા અદા કરી શકીએ?

જ્યારે કે આપણે સર્વો આપણી પ્રમાણમાં અલ્લાહનો શુક્રિયા અદા કરીએ છીએ અને તેની આપેલી નેઅમતો નો શુક્રિયા અદા કરવો પણ જોઈએ કેમકે અલ્લાહ કુરઆનમાં કહે છે ((મારો આભાર વ્યક્ત કરતા રહો))

હવે આપણે જોઈએ કેવી રીતે અલ્લાહનો શુક્ર કરવો જોઈએ અથવા કેવી રીતે અલ્લાહનો શુક્ર અદા કરી શકીએ છીએ?

મારા પ્યારા ભાઈઓ !

સર્વથી સારામાંસારો અલ્લાહનો શુક્ર કરવો હોય તો તેની આપેલી નેઅમતોને સરખી રીતે વપરાશમાં લાવીએ અથવા તેને સારી જગ્યા ઉપર ખર્ચ કરીએ તો સારામાંસારો અલ્લાહનો શુક્ર અદા થઈ શકે છે અગર આપણે આપણી ઝીંદગીને સારી રીતે જીવશું અગર આપણા હાથને બીજાની મદદ માટે અથવા કુલોને પાણી આપવા માટે અથવા મમ્મી-પપ્પાના કામમાં સાથ આપવા માટે કરીએ તો સારામાંસારો અલ્લાહનો શુક્ર અદા થઈ શકે છે અગર આપણે સાફ ઈલ્મ પ્રાપ્ત કરીને હોશિયાર બનીએ અને વિચાર સારા અને બહેતર બનાવીએ તો સારામાંસારો અલ્લાહનો શુક્ર અદા થઈ શકે છે અગર આપણી આંખથી દુનિયાની ખુબજ સારામાંસારી વસ્તુ અને હલાલ વસ્તુને જોઈએ અથવા કુરઆનની તિલાવત કરીએ અને પઢીએ તો સારામાંસારો અલ્લાહનો શુક્ર અદા થઈ શકે છે અગર આપણા પગથી ઈમામ રઝા (અ.સ)ની ઝીયારત કરવા જઈએ ઈમામ હુસેન (અ.સ)ની ઝીયારત કરવા જઈએ અથવા મઝહબી પોગ્રામમાં જઈએ તો સારામાંસારો અલ્લાહનો શુક્ર અદા થઈ શકે છે અગર આપણી જીભથી સારી વાતો કરીએ તો સારામાંસારો અલ્લાહનો શુક્ર અદા થઈ શકે છે અગર આપણા કાનથી કુરઆનની તિલાવત સાંભળીએ અને હરામથી દુર રાખીએ તો સારામાંસારો અલ્લાહનો શુક્ર અદા થઈ શકે છે અને અલ્લાહે આપણને જે શક્તિ આપી છે તેને દરરોજ સારા ક્યોમાં વપરાશ કરીએ તો અલ્લાહનો શુક્ર અદા ક્યો કેહવાય અને સાચ્યો શુક્ર કરવો હોય તો આવીજ રીતે અદા કરાય.

મગર હું કહું છું અલ્લાહ આપણને અમુક એવા કાર્યોથી બચાવે કે અલ્લાહની નારાજગીનો સબબ બને છે જેમકે આપણે આપણા હાથથી કોઈને ધક્કો મારીએ કે તે આપણને નડે નહી અથવા પગથી કોઈને પાટુ મારીએ કે તે પડી જાય અથવા જીભથી ખોટું બોલીએ કે જેનેથી નુકસાન પહોચે અથવા ગીબત કરીએ અથવા આપણી ઝીંદગીને ખરાબ કાર્યમાં ખર્ચ કરીએ તો અલ્લાહનો શુક્રિયા અદા ક્યો ન કેહવાય અને આપણે આવા કામ કરીએ તો અલ્લાહ આપણે થી નારાજ થાય છે અને તેને આપણા આવા કાર્ય થી ગુસ્સો પણ આવે છે.

આપણે જ્યારે અલ્લાહનો શુક્ર અદા કરવો હોય તો કહીએ છીએ ((અલ્હમ્દો લિલ્લાહ)) (અલ્લાહ નો શુક્ર) પણ સારામાં સારો અલ્લાહનો શુક્રિયા અદા કરવો હોય તો આપણે એ કામ કરવું જોઈએ જે અલ્લાહને પસંદ હોય અને તે કામ ન કરવું જોઈએ કે જે અલ્લાહને નાપસંદ હોય.

અગર અલ્લાહની નેઅમતોનો સરખી રીતે અને સરસ રીતે ફાયદો ઉપાડવો હોય અને હમૈશા અને હર હાલતમાં તેનો શુક્ર્યા અદા કરતા રહો તાકે અલ્લાહ પણ તમારી મદદ કરે. કુરઆનમાં અલ્લાહ ફરમાવે છે ((અગર મારો શુક્ર્યા અદા કરશો તો હુ પણ (નેઅમતોમાં) વધારો કરીશ.))

અગર કોઈ પણ સમયે આપણે સારુ કામ કરીએ એટલે તરતજ અલ્લાહનો શુક્ર્યા અદા કરવો જોઈએ ((અય મારા અલ્લાહ ! તે જે મને નેઅમતો આપી છે તેનો હુ શુક્ર ગુજાર છું.))

ફાયદા વગરની વસ્તુઓ (૧૫)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સુર-એ- નીસાઅ આયત ૨૬)

અને અલ્લાહ મહાન છે જાણકાર છે અને હિકમત વાળો છે.

સવાલ ૧૫ : અલ્લાહે શા માટે એવી વસ્તુ બનાવી કે જેનો કાઈ ફાયદા નથી અને તેનું કાઈ મહત્વ પણ નથી?

જવાબ ૧૫ : ફરી વખત તમે મને એક સારો સવાલ પૂછ્યો છે તમારો આ સવાલ ઘણા બધા લોકોનો સવાલ પણ હોય શકે છે તમારા આ સવાલનો જવાબ દેવા માટે અને તેને સમજાવા માટે ફરી વખત એક સરળ નમુનાની મદદ લેવી પડશે.

મને નથી ખબર કે અત્યાર સુધી તમે કોઈ દિવસ રસોડાની વસ્તુઓ ઉપર ધ્યાન આપ્યું છે કે નહીં? રસોડા માં પકવાનની ઘણી બધી વસ્તુઓ હોય છે કદાચ મને અને તમને પકવાનની આ તમામ વસ્તુઓ અને વાનગીની જાણકારી નહીં હોય; મગર રસોડામાં આપણા મમ્મીને બધી વસ્તુની સરખી રીતે જાણકારી હોય છે આ દરેક વસ્તુ ક્યારે અને કેવી રીતે વપરાશમાં લેવાતી હોય અને કઈ વસ્તુ પકવાન બનવામાં કામ આવે છે તેને ખબર હોય છે હું રસોઈના વિષે ખુબજ ઓછી જાણકારી રાખું છું આપણે વિચારએ છીએ કે આપણા મમ્મી જ્યારે ગોશ્ત અને નુડલ્સ બનાવે છે ત્યારે તે આ વસ્તુને એક તપેલીમાં નાખે છે અને ચુલા ઉપર મૂકી દે છે અને એક કલાક સુધી ગેસની ઉપર રાખ્યા પછી જમવાનું તૈયાર થય જાય છે; મગર આવી રીતે નથી નુડલ્સ બનાવા માટે મમ્મી પહેલા ગોશ્તનો કીમો બનાવીને ડુંગળી સાથે ભેળવીને લાલ કરે છે પછી તેમાં ટમેટાનો સોસ અને નમક અને મરચુ અને મસાલો ભેળવે છે અને પછી તે તપેલીમાં પાણી નાખે છે અને પાણીને ઉકાળે છે અને જ્યારે પાણી ઉકળી જાય છે ત્યારે નુડલ્સને તેમાં નાખે છે લગભગ દસ મિનીટ સુધી આવી રીતે રાખે છે એટલા સમયમાં નુડલ્સ પાકી જાય છે પછી તેમાંથી પાણી કાઢવામાં આવે છે અને તપેલીના તળામાં તેલ નાખવામાં આવે છે અને તેલ વાળી રોટલી બનાવા માટે તેની ઉપર રોટલી પાથરવામાં આવે છે અને પછી નુડલ્સને તે તપેલીમાં નાખવામાં આવે છે અને પછી ગોશ્તનો કીમો કે જે પેહલા તૈયાર કર્યો હતો તે નાખવામાં આવે છે અને પછી તેને સાથે ભેળવી દેવામાં આવે છે અને પછી તપેલી ઉપર એક જાડુ કપડુ મૂકી તપેલી ઢાકી દેવામાં આવે છે એટલે તે સરખી રીતે ભાપ ખાય અને પકવાન સારું બને છે

અને જે લોકોને રસોડાની કાઈ પણ ખબર નથી હોતી જેમ કે તે તપેલી ઉપર જાડુ કપડુ રાખવામાં આવે છે તે પછી પાણી કાઢવાનું વાસણ હોય તે અને આની જેવી કેટલી બધી વસ્તુ હોય છે જેમકે છરી અને

મસાલાઓ અને મરચુ વગેરે.... અત્યાર સુધી જે વસ્તુ આપણને ફાયદા વગરની વસ્તુ લાગતી હતી તેને આપણે જાણતા ન હતા મગર તેનો અમુક જગ્યા ઉપર ઉપયોગ કરવામા આવતો હતો એવીજ રીતે આપણે કાએનાતની અમુક વસ્તુ માટે વિચારએ છીએ કે તેનો કાઈ ફાયદો નથી મગર અલ્લાહ દરેક વસ્તુનો જાણકાર અને હિક્મત વાળો છે અને યોગ્ય કલાકાર છે અને આ તમામ વસ્તુઓને ફાયદા કારક બનાવી છે.

આ દુનિયાની કોઈ એક જગ્યા ઉપર અમુક વર્સ પહેલા લોકો એમ વિચારતા હતા કે આ શિયાળ નામનું જનવર કોઈ પણ ફાયદા વગર બનવામા આચ્યુ છે અને તે નુકસાન આપનાર જનવર છે એટલે બિચારા આ જનવર ઉપર લોકો ઉમટી પડ્યા અને ઘણા બધા શિયાળને મારી નાખવામાં આવ્યા અમુક સમય પછી સસલા વધી ગયા અને આ સસલાઓએ ખેતી ની તમામ વસ્તુને વિનાશ કરી નાખી ત્યારે આ લોકોને કારણ ખબર પડ્યું કે સસલા શા માટે વધી ગયા? કેમકે તેને ખબર પડી ગય હતી શિયાળ ઘટી ગયા અને શિયાળનો ખોરાક સસલાઓ હતા તેઓ સસલાઓનો શિકાર કરે છે અને જ્યારે લોકોને ખબર પડી કે શિયાળને મારવાથી તે લોકોનું નુકસાન વધી ગયું છે એટલે તે લોકોએ શિયાળને મારવાનું બંધ કરી દીધું.

બશરનું જ્ઞાન હજી અંત સુધી નથી પહોચ્યું; મગર તો પણ જ્યાં સુધી પહોચ્યું છે તેમસ ઘણીબધી જાણકારી પ્રાપ્ત થઈ છે કે જે જનવરો અને જીવજંતુ આપણને ફાયદા વગરના લાગે છે તે આપણી આ કાએનાત માટે ખુબજ ફાયદા કારક અને લાભ દાયક છે.

જેમકે અમુક જીવજંતુ માટે આપણે વિચાર કરીએ છીએ કે તે કારણ વગર બનાવામાં આવ્યા છે મગર તે માછલીઓ અને પક્ષીઓ માટે સારો ખોરાક હોય છે અગર તે જીવજંતુ ન હોય તો ઘણા બધા પક્ષીઓ અને ઘણી બધી માછલીઓ કે જે આપણી માટે ફાયદા કારક છે તેઓ ભૂખ્યા રહ્યા હોત અથવા મરી ગયા હોત.

બીજા પણ અમુક જીવજંતુઓ છે જે આપણી બીમારીઓને દુર ભગાડે છે એટલે આપણી માટે ફાયદા કારક છે જેમકે ઝહરીલો સાંપ જેને અમુક લોકો ફાયદા વગરનો કહે છે અને નુકસાન કારક કહે છે તે ખુબજ વસ્તુ છે; કેમકે તેના ઝહરથી તેની ચામડીથી અને તેના તેલથી ઘણી બધી ફાયદા કારક વસ્તુઓ અને દવા બનાવામા આવે છે.

જીવજંતુના બીજા પણ ફાયદાઓ છે જેમ કે ફળ-ફુટ ને વધારે કરવામા મદદ કરે છે માખી અને મચ્છર અને આની જેવા બીજા જીવજંતુઓ તેના પગથી ફૂલની જળને એક જગ્યાથી બીજી જગ્યા ઉપર લઈ જાય છે એટલે ફળ-ફુટમાં વધારો થાય છે.

આ દરેક જનવરો અને જીવજંતુના ઘણા બધા ફાયદાઓ છે જેની ચર્ચા આપણે અહી કરી શકીએ નહી મગર હું વિચારું છું કે આ માહિતી કાફી છે હવે આપણે સમજીએ કે આપણે કેવી પ્રકુલ અને સુંદર અને ખુબજ રહસ્ય અને ભેદ વાળી અને હિસાબ કિતાબ વાળી કાએનાતમાં ઝીંદગી ગુજારી રહ્યા છીએ.

હમૈશા જીવંત (૧૬)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ- ફુસ્કાન આયત ૫૮)

(અલ્લાહ) ઉપર ભરોસો રાખ કે જે જીવતો છે અને તેને કદી પણ મોત આવશે નહીં.

સવાલ ૧૬ : શું અલ્લાહને મોત આવશે?

જવાબ ૧૬ : જ્યારે કોઈ ફૂલની એક કળીને પાણી ન આપે તો તે ધીમે ધીમે મુરજાય જાય છે અને ફૂલના પત્તા નીકળવાનું ચાલુ થઈ જાય છે તે નાશ થઈ જાય છે;

જ્યારે એક મીણબત્તી સળગતી હોય તો તે ધીમે ધીમે ઓલવાય જાય છે અને તે બંધ થય જાય છે અને પછી તે ખત્મ થઈ જાય છે;

જ્યારે એક કબુતરને તીર મારવામાં આવે તો તે ઝખ્મી થય જાય છે અને પછી તેના બદનમાંથી લોહી ખતમ થય જાય તો તે મરી જાય છે;

જ્યારે એક ઈન્સાન ખુબજ ગંભીર બિમારીમા ફસાય જાય છે અને ડોક્ટરની મહેનત પણ તેને ફાયદો ન પહોંચાડી શકે તો તે પણ અમુક સમય પછી મરી જાય છે;

આ તમામ નમુનાથી આપણે સરખી રીતે સમજી ગયા હશું કે મોત અને વિનાશનું કારણ શું છે?

ફૂલનું વાસી થય જવું અથવા નબળું પડી જવું કબુતરનું લોહી નીકળી જવું ઈન્સાનનું બિમારી થવું અથવા ઝખ્મી થવું છે; મગર આ તમામ વસ્તુ અલ્લાહની માટે અર્થ નથી રાખતી કે આપણે કહીએ કે તેને પણ મોત આવે છે કે નહીં.

અલ્લાહ એક ફૂલની જેમ નથી કે તેને પાણીની જરૂરત હોય અને પાણી વગર મરી જાય;

અલ્લાહ એક મીણબત્તીની જેમ નથી કે જે ધીમે ધીમે ઓગળી જાય અને પછી તે ખતમ થય જાય;

અલ્લાહ એક કબુતરની જેમ નથી કે તે ઝખ્મી થાય અને પછી મારી જાય;

અને તે ઈન્સાનની જેમ પણ નથી કે તે બીમાર થાય અને બિમારીના કારણે મોત આવે;

અલ્લાહ હાજર છે બેનીયાઝ છે શક્તિશાળી છે દરેક જગ્યા ઉપર છે અને તેની પાસે કોઈ પણ જાતની પરેશાની આવતી નથી; એટલે તે કદી પણ મરવાનો નથી કુરઆનમાં તેના માટે કેહવામા આવ્યું છે કે ((જે જીવતો છે અને કદી પણ મોત આવશે નહીં))

ખવાજવી કિરમાની અને નેઝામી કે જે ઈરાન દેશના ખુબજ મોટા કવી હતા નેઝામી કહે છે કે (તે એવો જીવતો છે કે જેને કદી પણ મોત આવશે નહીં) તેમ કહીને ઓળખાણ કરાવે છે. ખવાજવી કીરમાની અલ્લાહની માટે કહે છે કે (જે હજી સુધી મર્યો નથી અને પછી પણ મારવાનો નથી તે ફક્ત ખુદા છે)

અલ્લાહ બાકી રેહવાવાળો છે અને તેને આ કાએનાતની કોઈ પણ વસ્તુ નુકસાન પહોચાડી શકતી નથી અને તે ખુબજ શક્તિશાળી અને મહાન છે અને તેની પાસે કદી પણ મોત આવી શકે નહિ કેમકે આ મોતને બનાવનાર તે છે અને કાએનાત અલ્લાહની કુદરતથી બાકી છે અને તે કોઈ પણ સમયે મરશે નહીં.

આપણને પૈદા કરવાનો મક્કસદ શુ છે (૧૭)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સુર-એ-ઝારીયાત આયત ૫૬)

અને મેં જીન્નાત અને ઈન્સાનોને એ માટે પૈદા કર્યા કે તેઓ મારી ઈબાદત કરે.

સવાલ ૧૭ : અલ્લાહે શા માટે આપણને પૈદા કર્યા અને પૈદા કરવાનો મક્કસદ શુ હતો?

જવાબ ૧૮ : તમારો આ સવાલ ખુબજ મહત્વનો સવાલ છે મુસલમાન વિજ્ઞાનિકોએ આ સવાલનો જવાબ ખુબજ સરસ અને આસન રીતે બયાન કર્યો છે અને હુ આ ટુક સમયમાં તે લોકોની વાત સરખી રીતે બયાન નથી કરી શકતો એટલે હું એમ વિચારુ છું કે તમને અમુક નમુના થકી સમજાવી ને તમારા સવાલનો જવાબ આપું.

મારા ખ્યારા ભાઈઓ ! અગર તમને કોઈ પૂછે કે ગુલાબનું ફૂલ અથવા બીજા જેટલા પણ ફૂલો છે તે કેમ હવામાં ખુશ્બુ ફેલાવે અને સુગંધદાર બનાવે છે તો તમે શુ જવાબ આપશુ?

અગર કોઈ તમને સવાલ કરે કે ખેતી કરવી હોય તો શા માટે પાણીની જરૂરત પડે છે અને વરસાદની રાહ જોવામાં આવે છે અને શા માટે તેનું સિંચન કરવામાં આવે છે તો તમે શુ જવાબ આપશો?

મને પાકી ખબર છે તમે આ સવાલના જવાબમાં કહેશો કે ગુલાબનું ફૂલ ખુશ્બુ એ માટે આપે છે કે તે ખુશ્બુ એની ક્ષિતરતમાં છે અને તે પોતાની આજુ બાજુ સુગંધદાર કરી નાખે છે સુરજનું કામ ખુબજ રોશની આપવું અને ચમ્કવું છે અને તેની ક્ષિતરતમાં છે કે તે કાએનાતને રોશની આપે કિરન આપે અને વરસાદનું કામ વરસવું છે એટલે તે ઘાસનું સિંચન કરે છે ફૂલનું કામ છે ખુશ્બુ સુરજ નું કામ છે રોશની વરસાદનું કામ છે વરસવું આ તમામ વસ્તુની એક ખાસ ક્ષિતરત છે જે આ દરેક વસ્તુ અંજમ આપે છે એની સિવાય બીજુ કાઈ નથી.

હવે આપણે જોઈએ તમારા સવાલનો જવાબ આ નમૂનાઓમાં થી કેવી રીતે મળે છે? સવાલ આ હતો કે અલ્લાહે ઈન્સાનને શા માટે પૈદા કર્યા છે? ઉપરના ત્રણ સવાલના નમૂનામાં ખુબજ નજીક થી જોઈએ તો તમને તમારા સવાલનો જવાબ મળી જશે; અર્થ એમ કે ફૂલનું કામ ખુશ્બુ આપવું સુરજનું કામ રોશની આપવું છે વરસાદ નું કામ પાણી આપવું છે અલ્લાહે ઈન્સાનને પણ એ માટે પૈદા કર્યો છે કે તેઓ પોતાની નેઅમતોનો લાભ ઉપાડે અને ફાયદો પહોંચાડે; આ અલ્લાહનો લુત્ફ અને કરમ છે.

આપણે જે મહાન અલ્લાહની ઈબાદત કરીએ છીએ તે કરીમ અને રહીમ છે (ખુબજ ઈઝઝત આપવા વાળો અને ખુબજ દયાળુ છે) આ અલ્લાહ મહેરબાન છે અને મહેરબાનીની સાથે સાથે બખ્શીશ કરવા વાળો અને અતા કરવા વાળો પણ છે તેએ આપણને પૈદા કર્યા કે આપણે તેની નેઅમતોનો લાભ ઉપાડી શકીએ અલ્લાહ એક મહેરબાનને જેમ આપણી સાથે વર્તાવ કર્યો છે તેએ સુફ્રો બિછાવીને રાખ્યો છે તે ખુબજ જલ્દી અતા કરે છે અને ખુબજ જલ્દી માફ કરે છે અને મહેમાનોને દાવત આપે છે કેમકે અલ્લાહ મહેરબાન છે અને કરીમ છે તેએ આપણને પૈદા કર્યા અને આપણને તેના સુફરાની નેઅમતોનો ફાયદો ઉપાડવાનું કહ્યું છે

અલ્લાહે આપણને એ માટે પૈદા નથી કર્યા કે તે આપણેથી ફાયદો ઉપાડે અથવા લાભ હાસિલ કરે તેએ આપણને એ માટે પૈદા નાથ કર્યા કે આપણે તેની નેઅમતોનો લાભ ઉઠાવીએ અથવા તે આપણને જે અતા કરે છે તેનો લાભ ઉપાડીએ બલકે અલ્લાહ આપણને પૈદા કર્યા છે તેનો મક્સદ છે અને તે કુરઆનમાં બયાન કરવામા આવ્યું છે જેમકે સૂર-એ- ઝારીયાત આયત ૫૬ માં અલ્લાહ ફરમાવે છે કે ((અને મેં જીન્નાત અને ઈન્સાનોને એ માટે પૈદા કર્યા કે તેઓ મારી ઈબાદત કરે)) આ આયતના અર્થથી સમજાય છે કે ઈન્સાન ને પૈદા કરવાનો મક્સદ અલ્લાહની ઈબાદત છે એટલે તેની બંદગીમાં ઝીંદગી ગુજારવી મગર આપણે અહિયાં એ વાત સમજવાની જરૂરત છે કે તેને આપણી ઈબાદતની બિલકુલ જરૂરત નથી આ આયત સમજાવે છે કે અલ્લાહે ઈન્સાનને પૈદા કર્યા એ માટે કે તેની ઈબાદત કરીએ અને ઈન્સાન આ રસ્તા ઉપર ચાલશે તો જન્નતનો હકદાર બનશે તો પછી અલ્લાહનો છેલ્લો મક્સદ ઈન્સાનની ખુશી છે અને આ ખુશી ઈબાદત કરીને હાસિલ કરી શકીએ છીએ એટલે આ આયતનો અર્થ એ છે કે ઈન્સાનને પૈદા કરવાનો મક્સદ તેઓની ઉપર અલ્લાહની મહેરબાની છે અને તેઓને પૈદા કરીને અલ્લાહને કોઈ ફાયદો જોતો નથી.

અત્યારે બંદાઓનો વઝીફો શુ છે (૧૮)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-બકરા આયત ૨૧)

અય લોકો ! તમારા પાલનહાર ની ઈબાદત કરો.

સવાલ ૧૮ : અલ્લાહની માટે બંદાઓનો વઝીફો શુ છે?

જવાબ ૧૮ : આ સવાલનો સારામાંસારો જવાબ આ કુરઆનની સૂર-એ-બકરાની ૨૧ મી આયત છે જેમાં બયાન કરવામાં આવ્યું છે કે ((અય લોકો ! તમારા પાલનહારની ઈબાદત કરો કે જેણે તમને અને તમારી પહેલા જેઓ હતા તેમને પૈદા કર્યા છે.))

ટુકમાં આ આયત ઈન્સાનનો વઝીફો બયાન કરે છે એટલે આપણો વઝીફો અલ્લાહની સામે તેને બંદગી કરવી અને તેની ઈબાદત કરવી જોઈએ તે સમજાવે છે અને હા અલ્લાહની બંદગી ફક્ત નમાઝ પઢવી અને દુઆ કરવી નથી જે પણ અલ્લાહ કહ્યું છે તેને સાંભળવાનું અને તેની ઉપર અમલ કરવાનું છે જ્યારે સવારના ઉતાવાના સમયે ઉઠો ત્યારે ઘરમાં સર્વોને સલામ કરવાની જ્યારે તમે તમારા કામની જગ્યાએ જાવ અથવા ભણવા પડવાની જગ્યાએ જાવ તો આપણા ભાઈઓને સલામ કરવાની આપણા દોસ્તો સાથે હળીમળીને રેહવાનું અને હસ્તે મોઢે સલામ કરવાની અને જ્યારે તમે તમારા દોસ્તોને કોઈ વસ્તુ શીખવાડો અને તમે જે મેહનત કરો ત્યારે તમે અલ્લાહની બંદગી અને ઈબાદતમાં મગ્ન છો કેમકે ઈબાદત ફક્ત નમાઝ પડવી અને રોઝા રાખવા નથી હઝરત મોહમ્મદ (સ.અ.વ.) ફરમાવે છે કે ફક્ત એક મોહબ્બત વાળી નઝરથી મમ્મી અને પપ્પા સામે જોવું તે પણ ઈબાદત છે તો પછી આપણે જોયું અલ્લાહની ઈબાદતના કેટલા બધા પ્રકાર છે !

મારા ખ્યારા ભાઈઓ !

આપણો વઝીફો અલ્લાહની માટે એ છે કે તેની બધીજ વાતોને સાંભળીએ. તો અહિયાં આપણે આપણે શુ કરવું જોઈએ કે જેને થી ખબર પડે કે ઈબાદત એટલે શુ ? આ દરેક વસ્તુ ઉપર થોડી ઘણી રોશની નાખવાની કોશિશ કરીએ અને હા કુરઆને કરીમમાં પણ આ વસ્તુને સમજાવે છે કે દરેક લોકોને પોતાના વઝીફાને (કાર્ય)ને સરખી રીતે સમજવું જોઈએ અને અંજામ આપવું જોઈએ.

આપણે કુરઆનના કોઈ પણ પાનાને ખોલીએ તો તેની અંદર અલ્લાહે અમુક સારી નાસીલતો અને અમુક આદેશો બયાન કરેલ છે તો આપણો વઝીફો એ છે કે આપણે આ નાસીલતો અને આદેશોની ઉપર ધ્યાન રાખીએ અને તેની ઉપર અમલ કરીએ જેમકે કુરઆનમાં સૂર-એ-હુજરાત આયત ૧૨ માં

જોઈએ તો અલ્લાહ ફરમાવે છે ((તમે એક બીજાની ગીબત ન કરો)) એવીજ રીતે સૂર-એ-બકરા આયત ૮૩ માં પઢીએ છીએ કે અલ્લાહ ફરમાવે છે ((લોકો ની સાથે સારી રીતે વાત-ચિત કરો) આવીજ રીતે સૂર-એ- એઅરાફ આયત ૩૧ માં પઢીએ છીએ કે ((ખાવો અને પીવો મગર ઈસરાફ (બગાડો) ન કરો)) અને જયારે સૂર-એ-નૂર આયત ૫૬ માં પઢીએ છીએ કે ((નમાઝને બરપા કરો અને ઝકાત આપો અને રસુલે ખુદા (સ.અ.વ.) ની ઈતાઅત કરો)) અને સૂર-એ-લૂકમાન આયત ૧૮ માં પઢીએ છીએ કે ((લોકોની સાથે ખરાબ વર્તન ન કરો))

તો પછી અલ્લાહે તમામ લોકોનો વઝીફો અને શુ કરવુ જોઈએ તે બયાન કરી દીધુ છે હવે પછી કોઈ પણ કયામતના દિવસે નખરા નહી કરી શકે કે મને ખબર ન હતી કે મારે શુ કરવાનું હતું.

તેની જેવું બીજું કોઈ નથી (૧૮)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-શુરા આયત ૧૧)

કોઈ પણ વસ્તુ તેની જેવી નથી.

સવાલ ૧૮ : અલ્લાહ કઈ વસ્તુ જેવો છે?

જવાબ ૧૮ : અમુક લોકો એમ વિચારે છે કે અલ્લાહ એક પક્ષી ને જેમ છે કે જે તારાઓની ઉપર ઉડે છે

અમુક એવું વિચારે છે કે અલ્લાહ સુરજની જેમ છે અને તે દુનિયાના બીજા ખૂણા ઉપર મોજુદ છે

અમુક એવું પણ વિચારે છે કે અલ્લાહ એક વૃદ્ધ વ્યક્તિ છે કે જેના વાળ ધોળા થય ગયા છે અને તેનું ખુબજ મોટું ઘર આસમાનમાં છે

હવે તમને સમજવું કે આ દરેક વસ્તુ અને આવા દરેક વિચાર ખોટા છે અલ્લાહ કોઈ પણ વસ્તુ જેવો નથી આ કાએનાતમાં જેટલી પણ વસ્તુ છે તેની કરતા ખુબજ મહાન છે અલ્લાહે પોતે કુરઆન માં કહ્યું છે ((કોઈ પણ વસ્તુ તેની જેવી નથી..))

જ્યારે કોઈએ પણ અલ્લાહને જોયો નથી અને તેને કોઈ જોય શકવાનું પણ નથી તો પછી કેવી રીતે ખબર પડે કે કોઈ વસ્તુની જેવો છે.

આપણે ઘણી બધી વસ્તુને એક સરખી સમજીએ છીએ જેમકે: સાયકલના બે ટાયરને ઈન્સાનના પગની જેમ સમજીએ છીએ લેમ્પને સુરજની સમજીએ છીએ તે વાદળાઓ કે જે આપણા માથાની ઉપર છે તે સસલાની જેવા છે તેમ સમજીએ છીએ ટીયરને મમ્મીની જેવા અને સરને પપ્પા જેવા સમજીએ છીએ.

મગર અલ્લાહ મહાન છે અને તે આ આખી કાએનાતનો માલિક છે તે કોઈ પણ વસ્તુ જેવો નથી અગર આપણે એમ કહીએ કે અલ્લાહ સુરજ જેવો છે અથવા પહાડ જેવો છે તો આપણે તે મહાન અલ્લાહને નાનો કરીએ છે અલ્લાહ દરેક વસ્તુ કરતા ખુબજ મહાન અને શક્તિશાળી છે.

આપણે જે અલ્લાહને ઓળખીએ છીએ તે અલ્લાહ ખુબજ મહેરબાન ખુબજ બુલંદ ખુબજ જલ્દી માફ કરવા વાળો અને દરેક વસ્તુની જાણકાર અને શક્તિશાળી છે.

અને આપણે જે પણ વસ્તુ જોઈએ છીએ તેની જેવો નથી અને તેની જેવી કોઈ પણ વસ્તુ નથી આપણે જે કાંઈ પણ જોઈએ છીએ તે અલ્લાહે બનાવી છે અને આ દરેક વસ્તુઓ તેને સુધી પહોંચવાની નિશાનીઓ છે અને અલ્લાહ કોઈ પણ વસ્તુ જેવો નથી.

અહિયાં બીજા એક સવાલનો જવાબ પણ આપી દેવો સારું સમજી છું કે જે ઘણા બધા લોકો પૂછે છે અમુક લોકો પૂછે છે કે ((અલ્લાહ માણસ છે કે ઓરત)) ઉપર જે જવાબ દર્શાવામાં આવ્યા તેની ઉપર ધ્યાન આપ્યું હશે તો પણ આપણે આ સવાલનો જવાબ પ્રાપ્ત કરી લેશું મેં તમને કહ્યું કે અલ્લાહ આ કોઈ પણ વસ્તુ જેવો નથી કે જેણે અલ્લાહે પોતે બનાવી છે; એટલે કે તે માણસ છે કે ઓરત તેનો કાંઈ અર્થજ નથી નીકળતો ઈન્સાનોના બે પ્રકાર છે તેને અલગ અલગ રીતે પૈદા કરવામાં આવ્યા છે માણસ અને ઓરત શકલમાં મગર અલ્લાહ ઈન્સાન નથી કે તે મર્દ અથવા ઓરત હોય.

સૂર-એ-તોહીદમાં આવ્યું છે કે (કહુ અલ્લાહ એક છે તેનો કોઈ શરીક અથવા ભાગીદાર નથી) શરીક એટલે તેની પત્ની નથી અને તેની જેવું બીજું કોઈ પણ નથી જેમ કે બે પગ હોવા હાથ હોવા પસીનો નીકળવો તે ન કોઈનો દીકરો છે અને ન કોઈ તેના પિતા છે અને ન તેની કોઈ માતા છે અને ન તેની કોઈ બીબી છે આવી દરેક વસ્તુથી તે મુક્ત છે અને આ તમામ સીક્તો ઈન્સાનોમાં હોય છે અને આપણે બિલકુલ આવા વિચાર ન કરવા જોઈએ કે અલ્લાહ પણ આવી રીતે હશે “કેમકે અલ્લાહની ઝાત ઉપર વિચાર કરવાની મનાઈ કરવામાં આવેલ છે અને આવા વિચાર શેતાની વિચાર છે અને તે બેલ્કાવાની કોશિશ કરે છે” અલ્લાહ આપણી જેવો નથી તેની જેવું અજોડ બીજું કોઈ નથી તે માણસ પણ નથી અને ઓરત પણ નથી તે અલ્લાહ છે ફક્ત એકલો છે અને અલ્લાહ મહાન છે અને અલ્લાહ કોઈ ની જેવો પણ નથી.

અલ્લાહની ઊંઘ? (૨૦)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-બકરા આયત ૨૫૫)

અલ્લાહને જોકું પણ નથી આવતુ અને તે ઊંઘતો પણ નથી.

સવાલ ૨૦ : શુ અલ્લાહ આપણી જેમ ઊંઘે છે?

જવાબ ૨૦ : દરેક ઈન્સાન લગભગ આઠ-દસ કલાક ઊંઘે છે નાના બચ્ચાઓ વધારે અને વુઢ વચ્ચિત ઓછી નિંદર લેતા હોય છે અગર આપણે નિંદર પૂરી ન કરીએ અથવા બિલકુલ ઊંઘ્યે નહિ તો આપણે બીમાર થય જઈએ છીએ અને સેહત સારી અને તંદુરસ્ત રાખવી હોય તો નિંદર લેવી જરૂરી છે એટલે દરેક ઈન્સાનને ઊંઘવુ જરૂરી છે અને આપણે એમ ન વિચારવુ જોઈએ કે આપણે ઊંઘ્યે છીએ એટલે અલ્લાહ પણ ઊંઘતા હશે આવા વિચાર બિલકુલ યોગ્ય નથી કુરઆને કરીમમાં આવ્યુ છે કે ((અલ્લાહને જોકું નથી આવતુ અને તે ઊંઘતો પણ નથી.))

અને અલ્લાહે એવી ઘણી બધી વસ્તુ બનાવી છે જેને નિંદરની જરૂરત નથી અને તેઓ પણ ઊંઘતા નથી જેમકે પુશ્વીનો ગોળો દર ૨૪ કલાકે એક વખત ગોળ ગોળ ફરે છે અને દર વરસે એક વખત સુરજની આજુ બાજુ ગોળ ગોળ ફરે છે; અને બિલકુલ ઊંઘતુ નથી અને તેને આરામ કરવાની પણ જરૂરત પડતી નથી તે હજારો વરસથી આવી રીતે ફરે છે; પણ તે એક પળ પણ ઉભુ રહ્યું નથી.

સુરજ પણ હજારો વરસથી આ ધરતીને રોશની આપે છે મગર તેએ પણ કોઈ સમયે પોતાના કામમાં રજા નથી રાખી અને તે ઊંઘતો પણ નથી.

નદીઓ પણ હજારો વરસથી વહે છે; મગર તે કોઈ પણ સમયે ઊંઘતી નથી અને તેનો સફર હમૈશા નદી કિનારે વેહતુ રેહવાનુ છે

આવીજ રીતે આપણા દેશમાં કેટલા બધા ઝરણાઓ છે જે કેટલા બધા વર્સોથી ઉભરી રહ્યા છે મગર તે કોઈ પણ સમયે ઊંઘ્યા નથી અને તેનું ઉભરવાનું પણ બંધ થયું નથી.

અલ્લાહે આ વસ્તુઓને જેમકે નદીઓ સુરજ અને આ ધરતી બનાવી છે મગર તે કદી પણ ઊંઘતી નથી તો અલ્લાહ તો આ દરેકનો બનાવનાર અને તેના કરતા ખુબજ મહાન અને શક્તિશાળી છે અને અલ્લાહની બનાવેલી વસ્તુને ઊંઘની ઈચ્છા નથી થતી તો પછી મહાન અને અજોડ અલ્લાહને પણ બિલકુલ ઊંઘની જરૂરત નથી અને તે ક્યારેય ઊંઘતો પણ નથી.

જયારે આ કાએનાતની વ્યવસ્થા અને બંદોબસ્ત અલ્લાહની કુદરતમાં છે અગર તે ઊંઘી જાય તો દરેક વસ્તુમાં વાંધો આવી જાય અને ભગડોળ મચી જાય જયારે આપણે જોઈએ છીએ કે સુરજ પોતાના સાચા સમયે ઉગે અને આથમે છે જયારે આપણે જોઈએ છીએ કે દર વર્સે અલગ અલગ મોસમનું વાતાવરણ હોય છે.

આપણે જોઈએ છીએ દર વરસે ઠંડીના મોસમમાં અને વરસાદના મોસમમાં વૃક્ષ ઊંઘી જાય છે અને નવા વર્સે ઊંઘમાંથી જાગી જાય છે અને જયારે આપણે જોઈએ છીએ કે દરેક પળમાં આ કાએનાતમાં એક સુંદર બચ્ચુ પૈદા થાય છે; આ દરેક નિશાની બતાવે છે કે અલ્લાહ કદી પણ ઊંઘતો નથી અને અગર તે એક પળ પણ ઊંઘી જાય તો આખી કાએનાતની વ્યવસ્થા બદલાય જાય.

અલ્લાહને ઊંઘની બિલકુલ ઈચ્છા નથી થતી અને તેને ખોરાકની પણ બિલકુલ જરૂર નથી હોતી આપણે ઈન્સાન છીએ એટલે આપણને આ દરેક વસ્તુની જરૂર પડે છે મગર તે અલ્લાહ છે અને દરેક વસ્તુથી બેનીયાઝ છે આ ઊંઘ પણ અલ્લાહે બનાવેલ છે કે જે ખુબજ નવીન અને અલગ જેવી વસ્તુ છે અને કોઈ પણ વખત અલ્લાહ પોતાની બનાવેલી વસ્તુની ઈચ્છા નથી રાખતો પછી તે ખોરાક હોય આગ હોય ઈન્સાન હોય પાણી હોય કે પછી ઊંઘ હોય તેને કોઈ પણ વસ્તુ ની જરૂર નથી.

તે હાજર છે મગર દેખાતો નથી (૨૧)

(ઈન્સાન) ની નઝરો અને દ્રષ્ટો તેને સુધી પહોંચી શકતી નથી.

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-અનઆમ આયત ૧૦૩)

સવાલ ૨૧ : આપણે અલ્લાહને નથી જોય શકતા તો પછી આપણને કેવી રીતે ખબર પડે કે તે હાજર છે?

જવાબ ૨૧ : મારા પ્યારા ભાઈઓ !

અગર આ સવાલનો જવાબ જોતો હોય તો હું તમને જે સવાલ પુછું છું તેમાં બરાબર ધ્યાન રાખજો મારા પ્યારા ભાઈઓ ! મને બતાવો કે જે ઓક્સીઝન થી આપણે શ્વાસ લેઈએ છીએ શું તે દેખાય છે? મને બતાવો કે ટીવીમાં જે લહેર હોય છે જ્યારે આપણે ટ્રામો જોઈએ છીએ તો તે હવાથી એન્ટીનામાં અને એન્ટીનાથી ટીવીમાં આવે છે તો શું તે લહેર દેખાય છે?

આપણે ઘણી બધી વખત સાંભળ્યું હશે કે લોકો કહે છે કે ફ્લાણો છોકરો અક્લમંદ છે તો શું અક્લમંદ ઈન્સાનની અક્કલને હાથમાં લઈ ટચ કરી શકીએ છીએ?

મે તમને હમણા કહ્યું મારા પ્યારા ભાઈ તો શું પ્યારને આંખથી જોઈ શકીએ છીએ?

આપણે ઉપર દર્શાવેલી કોઈ પણ બાબતને જોઈ શકતા નથી મગર આપણને ખબર છે કે આ વસ્તુ હાજર છે ઓક્સીઝન ટીવીની લહેર અક્કલ અને પ્યાર આ કાએનાતમાં છે મગર આપણે તેને જોઈ નથી શકતા તો પછી આપણે જે વસ્તુ જોઈ નથી શકતા તેનો મતલબ એ નથી કે તે વસ્તુ હાજર નથી આપણે અલ્લાહ ને પણ જોય નથી શકતા તો પછી આપણે એવી દિલલ ન આપવી જોઈએ કે તે નથી.

કદાચ એવી રીતે કહી શકીએ છીએ કે આપણે ઓક્સીઝન લહેર અક્કલ અને પ્યારને નથી જોય શકતા મગર તેના અસરથી આપણને ખબર પડી જઈ છે કે તે છે આપણને શ્વાસ લેવાથી ખબર પડે છે કે ઓક્સીઝન છે અને ટ્રામો જોવાથી ખબર પડે છે કે ટીવીમાં લહેર છે અને મહેરબાન ઈન્સાનોના વ્યવહાર જોઈને સમજમાં આવે છે કે તેની પાસે પ્યાર અને સમજદારી છે.

મારા પ્યારા ભાઈઓ ! તમારી આ વાત સાર્થક છે કે અલ્લાહ છે અને તેના ઘણા બધા અસર પણ આપણે જોઈએ છીએ આ દરેક વસ્તુ જોઈને આપણે સમજી શકીએ છીએ કે તે હાજર છે જેમકે આ મોટા મોટા પહાડોના નિરક્ષણથી આપણને ખબર પડે છે કે આ વસ્તુને બનાવનાર અલ્લાહ છે આ

સારા સારા જનવરો નિરક્ષણથી આપણને ખબર પડે છે કે આ વસ્તુને બનાવનાર અલ્લાહ છે આ સુંદર જંગલોના નિરક્ષણથી આપણને ખબર પડે છે કે આ વસ્તુને બનાવનાર અલ્લાહ છે અને આ ચમકતા તારાઓને નિરક્ષણથી આપણને ખબર પડે છે કે આ વસ્તુને બનાવનાર અલ્લાહ છે અને આ ચાંદની ચાંદની જોઈને આપણને ખબર પડે છે કે આ વસ્તુને બનાવનાર અલ્લાહ છે શુ આપણને આ દિવસ અને રાતની સરખી વ્યવસ્થા અને દર વરસે વાતાવરણમાં અલગ અલગ મોસમની વ્યવસ્થા બયાન નથી કરતી કે અલ્લાહ છે શુ આ નિશાનીઓ સમજવા માટે કાફી નથી? આપણે જ્યારે આ પક્ષીઓને ઉડતા જોઈએ છીએ અને ઘાસને જમીનમાંથી બહાર નીકળતા જોઈએ છીએ અને વૃક્ષમાં ફુટ ઉગતા જોઈએ છીએ તો ખબર પડે છે આ દરેક વસ્તુ અલ્લાહની દેખરેખમાં થાઈ છે અને અલ્લાહ ખુબજ મહાન અને શક્તિશાળી અને દરેક વસ્તુનો જાણકાર અને મહેરબાન છે અગર સ્વીકારવામાં આવે કે અલ્લાહ હાજર છે તો તેની આ નિશાનીઓ આખી દુનિયામાં ફેલાયેલી છે.

અલ્લાહને જોય શકીએ છીએ કે નહીં એ વસ્તુ વિષે કુરઆને કરીમમાં અલ્લાહ ફરમાવે છે કે (ઈન્સાનની નઝરો અને દ્રષ્ટો તેને સુધી પહોંચી શક્તિ નથી))

મારા ખ્યારા ભોઈઓ ! આપણી આંખો ફક્ત બદનને જોઈ શકે છે અલ્લાહની પાસે તો બદન નથી કે આપણી આંખો તેને જોઈ શકે અલ્લાહ પથ્થર સફરજન વૃક્ષ દાણા પહાડ કબુતર સિતારાઓ ઘાસ પાણી અને સુરજની જેમ નથી કે આપણે તેને જોઈ શકીએ હા આપણે ભલે તેને આંખોથી નથી જોઈ શક્તા મગર તે છે એનો એહસાસ આપણા દિલમાં થાય છે જેવી રીતે ઘણી બધી વસ્તુ દેખાતી નથી મગર છે જ્યારે આપણે એક ફૂલ વાળાની દુકાનમાં જઈએ છીએ તો આપણા નાકમાં ઘણાબધા ફૂલોની ખુશબુ આવે છે; મગર તે ખુશબુ દેખાતી નથી એવીજ રીતે આપણે અલ્લાહને જોઈ શક્તા નથી મગર આપણને ખબર છે કે તે દરેક જગ્યા ઉપર મોજુદ છે.

અને જ્યારે તમે તમાંરા દિલની ગેહરાઈમાં નઝર નાખશો તો અલ્લાહ હાજર છે તેનો અનુભવ થશે અને અલ્લાહની સાથે દિલમાં એવી રીતે વાતો અને ગુજરીશ કરો જેવી રીતે તમે તમારા દોસ્તની સાથે કરો છો તો પછી આપણને ખબર પડી જશે છે કે તે છે અને અલ્લાહને તમાંરા પાક દિલમાં શોધો તો તમને જરૂર મળશે અલ્લાહને પામવા માટે આંખોની જરૂર નથી કે આજુ બાજુ ગોતવા જાવું પડે ફક્ત એક વખત આંખો બંધ કરીને દિલની ગેહરાઈથી પુકારો તો ખુબજ જલ્દી તમને ખબર પડી જશે કે તે દરેક જગ્યા ઉપર હાજર છે અને તે હમૈશા બધીજ જગ્યા મોજુદ છે અને તે આપણી સાથે દરેક જગ્યા ઉપર હોય છે.

શુ અલ્લાહને હાથ છે? (૨૨)

(અય મારા અલ્લાહ) તમામ સારા અને નૈક કાર્ય તારા હાથ થી થાય છે

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-આલે ઇમરાન આયત ૨૬)

સવાલ ૨૨ : શુ અલ્લાહની પાસે હાથ છે કે કેહવામા આવે છે : કે ઈન્સાનને અલ્લાહના હાથે બનાવ્યો છે?

જવાબ ૨૨ : હાથ આપણા બદનનો એક ખુબજ મહત્વનો હિસ્સો છે આપણે આપણા હાથથી ઘણા બધા કાર્યો અંજામ આપીએ છીએ આપણે હાથથી આપણુ માથુ ધોઈએ છીએ પેન્સિલને નોક કરવા માટે હાથનો ઈસ્તેમાલ કરીએ છીએ અને હાથ દ્વારા લખીએ છીએ મોબાઈલ અથવા કોમ્પ્યુટર હાથ દ્વારા વાપરીએ છીએ સાયકલ અને સ્કુટર ચલાવા માટે હાથ ની જરૂરત પડે છે લુકમો મોઢામાં નાખવા માટે હાથની જરૂરત પડે છે ઘરનો સામાન અદલી બદલી કરવા માટે કપડા ઈસ્ત્રી કરવા માટે હાથની જરૂરત પડે છે.

અને બીજુ એક ખુબજ મહત્વનું કામ હાથથી અંજામ આપીએ છીએ તે એ છે કે કોઈ પણ વસ્તુને ફેરવવી હોય ત્યારે અથવા ભારે અને મઝબુત વસ્તુને ઉપાડવી હોય ત્યારે હાથની મદદ લેવી પડે છે જ્યારે આપણે ટેબલ અથવા હીટર અથવા ફીજને ઉપાડવુ હોય તો આપણા હાથમાં જેટલી વધારે શક્તિ હશે આપણે ભારે વસ્તુને આરામથી બીજી જગ્યાએ મૂકી શકશું.

આપણે જ્યારે વઝન ઉપાડવા વાળા શક્તિમાન ને જોઈએ છીએ તે ખુબજ સરળતાથી ભારે વઝન ઝમીન ઉપરથી ઉપાડીને માથા ઉપર લઈ જાય છે તે લોકોના હાથમાં ખુબજ શક્તિ હોય છે એટલે તેઓ કુદરતમંદ હોય છે તે ખેલાડીઓના હાથ જોઈએ છીએ તો આપણને ખબર પડે છે કે તેઓ પાસે કેટલી બધી શક્તિ હોય છે તમામ ઈન્સાનોના હાથમાં શક્તિ હોય છે અમુકના હાથમાં વધારે તો અમુકના હાથમાં ઓછી જ્યારે આપણે તેના હાથ જોઈએ છે ત્યારે આપણને ખબર પડી જઈ છે કે તે કેટલો શક્તિશાળી છે.

એટલા માટે ક્યારેક ((હાથ))નો અર્થ ((કુદરત અને શક્તિ)) થાય છે; જેમ કે કેહવામા આવે છે કે ((આ કામ તેના હાથનું નથી.)) એટલે કે તેની પાસે આ કામ અંજામ દેવાની કુદરત નથી અથવા આપણે એમ કહીએ છીએ કે : ((અલ્લાહનો હાથ સમૂહ અને એકતાની સાથે રહે તેવા લોકો સાથે છે)) એટલે અલ્લાહની કુદરત અને મદદ એ ઈન્સાનો સાથે છે જે એકતાની સાથે રહે છે અથવા કેહવામા આવે છે

કે ((તેના હાથની ઉપર ઘણા બધા હાથ છે)) એટલે આ શક્તિશાળી માણસની ઉપર ઘણા બધા શક્તિશાળી માણસો છે.

તમારા સવાલનો જવાબ પણ બિલકુલ આવીજ રીતે છે અગર કેહવામા આવે છે કે : ((ઈન્સાનને અલ્લાહના હાથે બનાવેલ છે)) તો એનો મતલબ એ છે કે અલ્લાહે ઈન્સાનને પોતાની ઈચ્છા અને કુદરતથી બનાવેલ છે આ વાક્ય એમ નથી કેહવા માંગતું કે અલ્લાહ એક સુથારની જેમ છે જેવી રીતે સુથાર હાથમાં કરવત લેઈ છે અને લાકડાને કોતરીને ખીલ્લી ખૂટાડે છે અને લાકડીના ટુકડાને ચીપકાવે છે અને પછી ટેબલ કબાટ વગેરે....બનાવે છે નતીજો નીકાળમાં આવે છે કે અલ્લાહે પણ આવીજ રીતે પોતાના હાથથી ઈન્સાનને બનાવ્યા હશે તે બિલકુલ ખોટી વાત છે અલ્લાહના વિષે આવા વિચાર તંદન ખોટા વિચાર છે અલ્લાહને પોતાના કામ માટે હાથની અને બાજુની જરૂરત નથી અલ્લાહ ખુબજ મહાન અને શક્તિશાળી છે તે જે ચાહે ઈરાદો કરે એટલે તરતજ તે વસ્તુ હાજર થઈ જાય છે.

અને કુરઆનમાં ઘણી બધી આયતોમાં આવ્યું છે કે અલ્લાહનો હાથ એટલે અલ્લાહની કુદરત અને મદદ અને રેહમત છે જેમકે આલે ઈમરાનની આયત ૨૬ માં બયાન થયું છે કે (((અય મારા અલ્લાહ) તમામ સારા અને નૈક કાર્ય તારા હાથ દ્વારા થાય છે.)) એટલે તમામ નૈકી અલ્લાહની અંકુશમાં અને હાથમાં છે અને સૂર-એ-સાદ આયત ૭૫ માં આવ્યું છે કે ((મે ઈન્સાનને મારા હાથો થી બનાવ્યો છે.)) અહિયાં હાથ એટલે અલ્લાહની કુદરત છે ઈમામ રઝા (અ.સ) આ આયતના વિષે ફરમાવે છે કે ((અલ્લાહનો હાથ એટલે અલ્લાહની કુદરત અને તાકત છે))

જહન્નમને શા માટે બનાવામાં આવી? (૨૩)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-બકરા આયત ૨૨૧ માં

અલ્લાહ તમને જન્નતની તરફ દાવત આપે છે.

સવાલ ૨૩ : અલ્લાહે શા માટે જહન્નમ બનાવી કે તેમા ઈન્સાનોને અઝાબ દેવામાં આવશે?

જવાબ ૨૩ : અલ્લાહને બિલકુલ પસંદ નથી કે તે કોઈ ને જહન્નમમાં નાખે અલ્લાહે ઈન્સાનોને અક્કલ આપી છે તાકે ઈન્સાનો સારા રસ્તાને ખરાબ રસ્તાથી ઓળખે અને ગુમરાહ ન થાય અને જહન્નમમાં ન જઈ અલ્લાહે ઘણા બધા પયગમ્બર (અ.સ) મોકલ્યા કે તેઓ ઈન્સાનોને માર્ગદર્શન કરે અને તેઓને જહન્નમની આગથી બીવરાવવામાં આવે.

યકીન કરો અલ્લાહ દરેક ગુનાહ કરનારને જહન્નમમાં નથી નાખવાનો; જે લોકો ગુનાહ કરી ને પસ્તાવો કરે છે અને તોવ્બા કરે છે અને પછી બીજી વખત ગુનાહ નથી કરતા તે લોકો જહન્નમમાં નથી જવાના અને આ સિવાય પણ અલ્લાહ આપણા ઘણા બધા ગુનાહને માફ કરી આપે છે.

અલ્લાહની રેહમત ખુબજ મોટી છે ફક્ત તે લોકો જહન્નમમાં જશે જે અલ્લાહની વાતને સાંભળતા નથી અને ગુનાહ કર્યા પછી તોવ્બા કરવાની બદલે ગુનાહોને અંજમ આપતા રહે છે.

તમારી નઝરમાં યઝીદ જેવા ને જહન્નમમાં જવું જોઈયે? કે જેણે ઈમામ હુસૈન (અ.સ)ને પ્યાસા અને તરસ્યા શહીદ કર્યા અને તેમની ઓલાદને કૈદી બનાવમાં આવ્યા અને તેઓને કોડા મારીને ઝખ્મી કરવામાં આવ્યા અને સદામ જેવા આદમીને જહન્નમમાં જવું જોઈયે? કે જેણે હજારો મર્દ અને ઓરતને કાઈ પણ ગુનાહ વગર મારી નાખ્યા અને દૂઝકૂલના મઝલુમ બચ્ચાઓને ગોળીઓથી વીંધી નાખ્યા આવા લોકો જહન્નમને પોતે પસંદ કરે છે.

આપણી માટે અલ્લાહે જે જગ્યા પસંદ કરી છે તે જન્નત છે આપણને કુરઆનમાં ઘણી બધી આયતો જોવા મળશે જે જન્નતના બયાન કરે છે એટલા માટે જ્યારે આપણે સારા કાર્ય કરીએ છીએ તો જન્નત તરફ આગળ વધીએ છીએ સૂર-એ-બકરા આયત ૨૨૧ માં આપણે પઢીએ છીએ : ((અલ્લાહ તમને જન્નતની તરફ દાવત આપે છે)) અને સૂર-એ- આલે ઈમરાન આયત ૧૩૩ માં ફરમાવ્યું છે કે ((અને તમારા પરવરદિગારની ક્ષમા તરફ દોડ્યા જાઓ અને તે જન્નત તરફ પણ કે જેની વિશાળતા સઘળા આકાશો અને સઘળી જમીનની બરાબર છે (અને) જે તે પરહેઝગારો માટે તૈયાર કરવામાં આવી છે.))

અને જ્યારે કુરઆન કરીમ જહન્નમના વિષે બયાન કરે છે ત્યારે તે જહન્નમના ખતરાનું આપણને ધ્યાન દોરે છે અગર અલ્લાહની ઈચ્છા હોત કે ઈન્સાન જહન્નમમાં જઈ તો પછી જન્નત બનાવાનું કારણજ ન હતું અથવા જહન્નમના ખતરાને બયાન બયાન કરવામા ન આવ્યા હોત.

જહન્નમ તે લોકો માટે છે અથવા તે લોકોનું પરિણામ છે કે જેઓ કાફિર છે અથવા ગુનેહગાર ઈન્સાન છે જ્યારે કોઈ દાતાણ ન કરે તો તેના દાંત ખરાબ થવા લાગે છે અને તેને દુખવા થવા લાગે છે તો ભૂલ કોની છે અને જે કોઈ વધારે ખોરાક ખાય છે તો તે બીમાર થઈ જાય છે તો ભૂલ કોની છે આવીજ રીતે અગર કોઈ ઠંડીના મોસમમાં નરમ કપડા પેહરી ને બહાર નીકાળે તો તેને ઠંડી લાગી જાય છે તો ભૂલ કોની છે એ આદમીની કે જે અલ્લાહની વાતની ઉપર અમલ નથી કરતો એટલે તે ગુનાહ કરે છે અને ગુનેહગારનું ઠેકાણું જહન્નમ છે.

અલ્લાહની ઈચ્છા છે કે આપણે જન્નતમાં જઈએ અને તે આપણને જન્નતમાં પહોચાડવા માટે ઘણી બધી મદદ પણ કરે છે; જેમકે નબી મોકલ્યા ઈમામ મોકલ્યા કુરઆન મોકલ્યું વગેરે..... મગર અમુક લોકો જહન્નમને પસંદ કરે છે તો ભૂલ ગુનેહગાર લોકોની છે કે તે સમજતા નથી.

મીઠો સવાલ (૨૪)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-અનઆમ આયત ૧૩૩ માં

અને તારો પાલનહાર બેનિયાઝ અને મહેરબાન છે

સવાલ ૨૪ : શુ અલ્લાહને મીઠી વસ્તુ ખાવાની ઈચ્છા થાય છે?

જવાબ ૨૪ : અગર આપણે એક કબુતરને સવાલ કરશુ કે શુ તને મીઠાઈ ભાવે છે કે નહી તો તે જવાબ આપશે નહી અને કેલ્શે મને ઘંઉ ભાવે છે;

અગર આપણે એક વૃક્ષને સવાલ કરશુ કે શુ તને મીઠાઈ ભાવે છે કે નહિ તો તે જવાબ આપશે નહી અને કહેશે કે મને પાણીની જરૂરત છે;

અગર આપણે સુરજને સવાલ કરશુ કે શુ તને મીઠાઈ ભાવે છે કે નહિ તો તે જવાબ આપશે કે નહી અને કહેશે મને મીઠી વસ્તુની ઈચ્છા નથી;

તો સમજમાં આવે છે કે જેટલી પણ વસ્તુ દુનિયામાં મોજુદ છે તે દરેક વસ્તુને મીઠી વસ્તુ પસંદ નથી.

અને અલ્લાહને તો બિલકુલ જમવાની ઈચ્છા ઈચ્છા થતી નથી કે તેનું દિલ ચાહે કે તે મીઠાઈ ખાયઆ દુનિયામાં તમામ ફળ-ફુટ અને ખોરાક જેને આપઈણે જોઈએ છીએ તે બધુજ અલ્લાહે બનાવેલ છે અને અલ્લાહે આ ખાવા પીવાની વસ્તુઓને ઈન્સાનો માટે અને બીજી મખ્લૂકાત માટે બનાવી છે પોતાની માટે નહી આ સફરજન નાસપતી કેળુ દ્રાક્ષ દૂધ ગોશ્ત દાડમ પીસ્તા બદામ વગેરે... ને ઈન્સાનોની માટે અને અલ્લાહની દરેક મખ્લૂકાત માટે બનાવી છે.

અને અલ્લાહને બિલકુલ ભૂખ નથી લાગતી કે તે મીઠાઈ અને બીજી કોઈ વસ્તુ ચાહે તે આપણી જેવો નથી કે તેને ખાવાની ઈચ્છા થાય અલ્લાહ ખુબજ મહાન અને બેનીયાઝ છે સૂર-એ-અનઆમમાં આપણે પઢીએ છીએ ((અને તારો પાલનહાર બેનિયાઝ અને મહેરબાન છે)) દરેક વસ્તુઓને અલ્લાહની અને અલ્લાહની નેઅમતોની જરૂરત છે; અને અલ્લાહને કોઈ વસ્તુની જરૂરત નથી.

અલ્લાહને મીઠાઈની ખવાની ઈચ્છા નથી થતી; પણ તેને તમારી જેવા પાક અને ઈમાનદાર ઈન્સાનો પસંદ છે અને તે ચાહે છે કે કોલો ઈમાનદાર બને; અને અલ્લાહ એ લોકોને પસંદ કરે છે કે જે લોકો નૈક કામ કરે છે અને ઈન્સાનોની મદદ કરે છે અને અલ્લાહ તેને પસંદ કરે છે કે જે તેની વાતોને સાંભળે

અને તેની ઉપર અમલ કરે તો તે આવા ઈમાનદાર લોકોને જન્નત આપશે અને જન્નતમાં સારામાંસારી ખાવા પીવાની વસ્તુ અને ફળ-ફુટ અતા કરવામા આવશે.

અને દરેક ઈન્સાનોને આ વાત જરૂર યાદ રાખવી જોઈએ કે મીઠાઈ વધારે ન ખાય કેમકે અગર મીઠી વસ્તુ વધારે ખાવામાં આવે તો દાંત ખરાબ થય જાય છે અને બીજા ધના બધા પ્રોબ્લમ થાય છે.

કેવી રીતે અલ્લાહની રેહમત પ્રાપ્ત થઈ શકે (૨૫)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-જાસીયા આયત ૩૦)

જે લોકો ઈમાન લાવ્યા છે અને સત્કાર્યો કર્યા છે તેમને તો તેમનો પરવરદિગાર પોતાની રહેમતમાં દાખલ કરી લેશે

સવાલ ૨૫ : આપણે કેવી રીતે અલ્લાહની રેહમત પ્રાપ્ત કરી શકીએ?

જવાબ ૨૫ : મહેરબાન અલ્લાહ કુરઆનમાં ફરમાવે છે સૂર-એ-અઅરાફ આયત ૧૫૬ માં ((મારી રેહમત દરેક વસ્તુ સુધી પહોંચેલ છે.))

અલ્લાહની રેહમત પૂરી દુનિયામાં પહોંચેલ છે અને આ કાએનાતની તમામ વસ્તુ અલ્લાહની રેહમતનો ફાયદો ઉપાડે છે અલ્લાહે કોઈને પણ પોતાની રેહમતથી વંચિત નથી રાખતો અને તે તો કાફિરોને પણ ઘણી બધી નેઅમતો આપે છે.

અલ્લાહ આ કાએનાતમાં દરરોજ તમામ જાનવરોને ખાવા પીવાની વસ્તુ આપે છે અને તેઓનો ઝીંદગીને સારી અને સુંદર બનાવે છે અલ્લાહ તે તમામ જાનવરને કે જેને આપણે જોઈએ છીએ તેમની ઝીંદગીને લગતી વસ્તુઓ આપે છે અને તેની મદદ કરે છે અલ્લાહે ઝીરાફને લાંબી ગરદન આપી કે તેને થી તે વૃક્ષના પાન ખાય શકે; અલ્લાહે હાથીને લાંબી સુંઠ આપી કે જેના થકી તે ધરતી ઉપર થી તેની ખાવા પીવાની જરૂરત પૂરી કરી શકે; અને માછલીને પૂછડી અને પાંખો આપી કે જેના થકી તે તરી શકે અને પોતાનો ખોરાક ગોતી શકે; અને પક્ષીઓને પાંખો આપી કે જેના થકી તે ઉડી શકે અને પોતાનો મનગમતો ખોરાક ગોતી શકે.

તો પછી આપણે અલ્લાહની રેહમત લેવા જઈએ તે પેહલા આપણને અલ્લાહની રેહમત મળી જાય છે અલ્લાહની રેહમત આખી દુનિયામાં છે અને આપણે ઈન્સાન પણ તેની રેહમતનો ફાયદો ઉપાડીએ છીએ. અને અલ્લાહની પાસે એક ખાસ રેહમત પણ છે જેને હાસિલ કરવા માટે મેહનત કરવી પડે છે અને આપણે જે ઉપર સવાલ પૂછ્યો તે આ રેહમત માટે હતો કુરઆને કરીમ આ વિષે માટે બયાન કરે છે કે ((જે લોકો ઈમાન લાવ્યા છે અને સત્કાર્યો કર્યા છે તેમને તો તેમનો પરવરદિગાર પોતાની રહેમતમાં દાખલ કરી લેશે)) તો પછી અલ્લાહની રેહમત પ્રાપ્ત કરવા માટે બે શર્ત રાખવામાં આવી છે; એક ઈમાન અને બીજું નૈક કાર્યને અંજામ આપવું.

ઈમાન એટલે અલ્લાહ એક છે અને અલ્લાહ સિવાય બીજા કોઈની ઈબાદત નહિ કરવાની તેવો અકીદો રાખવો; નૈક કાર્યો પણ એ છે કે જે કુરઆનમાં બયાન થયા છે અને આપણા પયગમ્બર (સ.અ.વ) અને આપણા પ્યારા ઈમામો (અ.સ) એ આપણ ને જે કામ અંજામ આપવાનો હુકમ આપ્યો તે છે.

અલ્લાહ ઉપર ઈમાન લાવાની સાથે રેસાલત અને ઈમામત ઉપર ઈમાન રાખવું મમ્મી-પપ્પાનો એલ્તેરામ કરવો કુરઆન પડવું બીજાઓની મદદ કરવી બીમારની અયાદત કરવી ઈલ્મ અને જ્ઞાન શીખવું ઈમામો (અ.સ) ઝીયારત કરવા જવું મુસલમાનોનો દેફાઅ કરવો લોકોની સાથે મોહબ્બતથી વર્તવા કરવો નમાઝ પડવી રોઝા રાખવા મસ્જીદ અને મદ્રેસા અને હોસ્પીટલ બનાવવું વગેરે..... અંજામ આપવાથી અલ્લાહની ખાસ રેહમત પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ.

તો પછી અલ્લાહની ખાસ રેહમત હાસિલ કરવી હોય તો જરૂરી છે કે ઈમાન રાખીએ અને તેની વાતોને સાંભાળીએ અને તેની ઉપર અમલ કરીએ તો અલ્લાહની ખાસ રેહમત પ્રાપ્ત થશે અને આપણે અલ્લાહના સાચા દોસ્ત બની જશું અને આપણા દિલમાં સુકુન મળશે અને જન્નત પણ મળશે.

ફોનથી વાતચિત (૨૬)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-ઈબ્રાહીમ આયત ૩૮ માં

બેશક મારો પાલનહાર (દરેક) દુઆઓને સાંભળનાર (કબુલ કરનાર) છે.

સવાલ ૨૬ : શુ અલ્લાહ સાથે ફોનમાં વાતચિત કરી શકીએ છીએ? શુ તમને ખબર છે કે ઈન્સાનોએ શા માટે ફોન બનાવ્યો?

જવાબ ૨૬ : મારા ખ્યારા ભાઈઓ ! જ્યારે આપણે ઈન્સાનો એક બીજાથી દુર રહીએ છીએ તો આપણે એક બીજા નો અવાજ નથી સાંભળી શકતા સંપર્ક નથી કરી શકતા જેમકે તમે જ્યારે અહેમદાબાદ થી નજફે અશરફ ઝીયારત કરવા માટે જાવ છો અથવા એક જગ્યાએ થી બીજી જગ્યાએ જાવ છો તો તમે તમારા દોસ્તો અથવા સગાહવાલા સાથે વાત નથી કરી શકતા એટલે ઈન્સાનોએ ફોન બનાવ્યો કે જ્યારે આપણે એક બીજા થી દુર રહીએ ત્યારે આપણે એક બીજા સથે વાતો કરી શકીએ અને સંપર્કમાં રહી શકીએ.

દરેકની પાસે એક ખાસ ફોન નંબર હોય છે જ્યારે એ નંબરને લગાડશુ તો એ આદમી સાથે વાત કરી શકશુ મગર અલ્લાહ આપણેથી કોઈ પણ સમયે દુર નથી રહેતો કે આપણે તેની સાથે ફોનમાં વાત કરવી પડે અલ્લાહ દરેક જગ્યા ઉપર છે; જ્યારે આપણે રૂમનો દરવાજો બંધ કરીએ છીએ ત્યારે પણ અલ્લાહ આપણે સાથે છે અને આપણો અવાજ સાંભળે છે અને આપણે જ્યારે ધીમે ધીમે વાતો કરીએ છીએ ત્યારે પણ અલ્લાહ આપણી વાતો સાંભળે છે.

જ્યારે પણ દિલ ચાહે કે અલ્લાહની સાથે વાત કરવી છે તો આરામ અને સુકુનનો શ્વાસ લેવાનો; ફોનની જરૂરત નથી અને બીજી કોઈ વસ્તુની પણ જરૂરત નથી હઝરત ઈબ્રાહીમ (અ.સ) ફરમાવે છે “બેશક મારો પાલનહાર (દરેક) દુઆઓ ને સાંભળનાર (કબુલ કરનાર)છે”

આપણે કોઈ પણ સમયે ચીખવાની અને ચીલાવાની જરૂરત નથી એ ખુબજ સરખી રીતે આપણો અવાજ સાંભળે છે આપણે કોઈ પણ ભાષામાં અને કોઈ પણ સમયે અલ્લાહ સાથે વાત કરી શકીએ છીએ. જ્યારે આપણે પથારી હોઈએ છીએ ત્યારે જ્યારે આપણે ઊંઘ પૂરી કરીને ઉઠીએ છીએ ત્યારે જ્યારે આપણે આપણા કાર્યમાં મગ્ન હોઈએ ત્યારે જ્યારે આપણે ઘરમાં અથવા બહાર હોઈએ ત્યારે ટુકમાં કહું તો અલ્લાહ હમૈશા દરેક જગ્યા ઉપર છે અને અલ્લાહની સાથે દરેક જગ્યા ઉપર વાત કરી શકીએ છીએ.

અત્યારે પણ આપણે અલ્લાહ સાથે વાત કરી શકીએ છીએ આપણે જે કાંઈ પણ અત્યારે કરીએ છીએ તે દરેક વસ્તુની અલ્લાહને ખબર છે જેમકે અત્યારે આપણે અમુક વસ્તુ લખીએ છીએ તે:

અય અલ્લાહ હુ તારાથી ખુબજ વધારે મોહબ્બત કરૂ છું:

અય અલ્લાહ તું પણ મારે થી મોહબ્બત કર:

અય અલ્લાહ હુ ચાહુ છું કે તું માફ ધ્યાન રાખ:

અય મહેરબાન અલ્લાહ હમૈશા મારી મદદ કર:

અય અલ્લાહ અય દુનિયામાં અને આખેરતમાં સારામાંસારા દોસ્ત અમને બન્ને જગ્યામાં ખુશી અતા કર.

દુશ્મનોને શા માટે કુરસત આપે છે?(૨૭)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-ઈબ્રાહીમ આયત ૪૨ માં

ઝાલિમો જે કૃત્યો કરે છે તેનાથી અલ્લાહને હરગિજ ગાફિલ સમજજે નહિ;

સવાલ ૨૭ : શા માટે અલ્લાહ ઝાલીમ અને નિર્દય લોકોને નાબૂદ નથી કરતો?

જવાબ ૨૭ : મારા પ્યારા ભાઈઓ !

આ સવાલ પૂછવાનો હક છે કેમકે આપણે દરરોજ ટીવી ઉપર જોઈએ છીએ કે ઈઝરાઈલી લોકો ફિલીસ્તીનના લોકોની હત્યા કરે છે અને અમરીકી લોકો બીજા દેશોમા જેમકે ઈરાક અને અફઘાનિસ્તાન ઉપર રોકેટો દ્વારા હમલો કરે છે અને માસુમ લોકો ની જાન લેઈ છે આવી વસ્તુને જોયને આપણું દિલ દુખતુ હશે આ ફીલ્સતીન ઈરાક અને અફઘાનિસ્તાનના લોકોની ઉપર કેવો ઝુલ્મ થઈ રહ્યો છે અને ખાસ કરીને ત્યાંના મઝલુમ બચ્ચાઓ ઉપર કેવો ઝુલ્મ થઈ રહ્યો છે અને તમારૂં મન કેહતુ હશે કે((અલ્લાહે શા માટે આ અમરીકી અને ઈઝરાઈલીના ઝાલિમોને નાબૂદ નથી કરતો?))

મારા પ્યારા ભાઈઓ !

મહેરબાન અલ્લાહે આપણી માટે બે પ્રકારના મોસમ ધ્યાનમાં રાખ્યા છે આ બન્ને મોસમને અલગ અલગ ભાગમાં રાખવામાં આવ્યા છે પહેલો ભાગ ઝીંદગી મા જન્મ થી મરણ સુધી અને બીજો ભાગ મરણ થી શરૂ થાય છે અને ક્યામત સુધી બાકી રહેશે.

ઝીંદગીનો પહેલો ભાગ એટલે કે જ્યારે આપણે દુનિયામાં છીએ તેમા આપણે સારા કાર્ય પણ કરી શકીએ અને ખરાબ કાર્ય પણ કરી શકીએ આ ઝીંદગીના પહેલા ભાગમાં આપણે આઝાદ છીએ કે આપણે સારા કાર્ય કરીએ અથવા ખરાબ કાર્ય કરીએ આપણે દુનિયામાં ઝાલીમ પણ બની શકીએ છીએ અને મહેરબાન પણ બની શકીએ છીએ નમાઝ પઢવાવાળા પણ બની શકીએ છીએ અને નમાઝ ન પડવાવાળા પણ બની શકીએ છીએ આપણે સાચ્યુ પણ બોલી શકીએ અને ખોટુ પણ બોલી શકીએ છીએ આપણે આપણા મમ્મી-પપ્પાની સાથે નૈક વર્તીવ પણ કરી શકીએ છીએ અને તેઓને પરેશાન પણ કરી શકીએ છીએ આ સમય જન્મ થી મરણ સુધીનો છે અલ્લાહે આપણને કુરસત આપી છે કે આપણે આ ઝીંદગીમાં સારા ઈન્સાન બનીએ અથવા ખરાબ ઈન્સાનોમાં નામ લખાવીએ.

આ દુનિયાની ઝીંદગી ઈન્સાનો માટે પરીક્ષાનો સમય છે અગર આ દુનિયામાં સારા કર્યો અંજમ આપશું તો બીજી ઝીંદગીમાં મર્યા પછી જન્નત મળશે અગર આ ઝીંદગીમાં કોઈ ઉપર ઝુલ્મ કરશું ખરાબ કાર્ય કરશું તો ખરાબ ઈન્સાન બની જશું તો બીજી દુનિયામાં એટલે કે મર્યા પછી તેને સજા ભોગવવી પડશે અને જહન્નમમાં નાખવામાં આવશે.

અલ્લાહને દરેક વસ્તુની જાણકારી છે અલ્લાહ આ ઝાલીમ લોકોના કામથી બાખબર છે અને તે લોકોના ખરાબ કાર્યને જોવે છે મગર તે લોકો (દુનિયાની ઝીંદગીમાં) આ સમયે પરીક્ષા આપી રહ્યા છે સૂર-એ-ઈબ્રાહીમ આયત ૪૨ માં આપણે પઢીએ છીએ કે ((ઝાલિમો જે કૃત્યો કરે છે તેનાથી અલ્લાહને હરગિજ ગાફિલ સમજજે નહિ;))

આ દુનિયાની ઝીંદગીમાં અલ્લાહે દરેક લોકોને સમય આપ્યો છે કે તેઓ સારા અને ખરાબ કાર્યમાંથી કોઈ પણ એકને પસંદ કરે એટલે આપણે અલ્લાહની પાસેથી આવી ઈચ્છા ન રાખવી જોઈએ કે તે અત્યારેને અત્યારે ઝાલિમોને નાબુદ કરી નાખે હક છે કે આ દુનિયા પરીક્ષાની જગ્યા છે જેમ કે હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ) ફરમાવે છે “દુનિયા આખેરતની માટે ખેતી છે” અગર કોઈ આ દુનિયામાં સરખી અને સારી રીતે ઝીંદગી ગુજારશે તો આખેરતમાં તેને સારો સવાબ મળશે અને અગર કોઈ આ દુનિયામાં સારી ઝીંદગી નહી ગુજારે ખરાબ કાર્ય કરશે તો બદલામાં ક્યામતમાં ખુબજ ખતરનાક સજા આપવામાં આવશે કુરઆન ફરમાવે છે ((તેમના માટે અફ્સોસ છે દુઃખદાયક દિવસના અઝાબ માટે)) ક્યામત ઈન્સાનની ઝીંદગીનો બીજો ભાગ છે અને ત્યાં આપણને સારા અને ખરાબ કાર્યનો બદલો મળશે.

પરંતુ અમુક અઝાબ તે ઝાલિમોને આ દુનિયામાં પણ આપવામાં આવે છે મગર તેને અસલી અઝાબ તો ક્યામતના સમયે ચખાડવામાં આવશે અને આ દુનિયામાં પણ તે લોકોને અલ્લાહ ઠોકર ખવરાવશે અગર આપણે ઝાલિમ લોકોની ઝીંદગી નો ઈતહાસ વાંચીએ તો આપણને ખબર પડશે કે તેઓને આ દુનિયામાં પણ કેટલી બધી મુસીબતો પડી છે જેમકે ફિરઓનના કિસ્સો છે તમને ખબર હશે તે હઝરત મૂસા (અ.સ) ને અને તેમના નૈક સાથીઓને કેટલો પરેશાન કરતો હતો; મગર તે ખુબજ ઝલીલ થઈને નીલ નદીમાં ડૂબી ગયો અલ્લાહે ફિરઓનને અને તેના લશ્કરને ડુબાડી દીધું એટલે તમામ લોકોને ખબર પડે કે ઝાલિમોનું પરિણામ સાડું નથી હોતું કુરઆનના સૂર-એ-અનફાલ આયત ૫૪ માં આવ્યું છે કે ((અમે ફિરઓનની કોમ ને ડુબાડી દીધી કેમકે તેઓ ઝાલીમ અને નિર્દય લોકો હતા))

શા માટે આપણે દુર જઈએ છીએ ઈરાનના બાદશાહની હાલત જોઈએ તેની હાલત પણ ફિરઓન કરતા સારી ન હતી ઈરાનના બાદશાહે પોતાના સમયમાં હજારો લોકોને મર્યા અને ઘણા બધા ઈરાનીઓને પરેશાન કર્યા અને તે ઘણા બધા વરસોથી અમરિકાનો નોકર હતો મગર જ્યારે તે ઈરાનમાં ઈન્કલાબ આવ્યું અને તે ઈરાનથી નાસી ભાગ્યો તો અમરિકાએ તેને ત્યાં આવાની પરવાનગી ન આપી એટલે બાદશાહને પરાણે મિસ્ર જવું પડ્યું કે જે ફિરઓની લોકોની ધરતી હતી અને શાહ ત્યાંને ત્યાજ ક્રોધમાં મરી ગયો.

કુરઆન આ ઝાલીમ લોકોની ઝીંદગીથી આપણને બોધપાઠ હાસિલ કરવાનું કહે છે શીખવાનું કહે છે અને વિચારવા નું કહે છે કારણ કે કુરઆન આપણને સમજાવવા માંગે છે કે ઝુલ્મ કરવાથી અને નિર્દય બનવાથી કાઈ પણ મળવાનું નથી અને તેનું પરિણામ પણ ખુબજ ખતરનાક ભોગતવું પડશે સૂર-એ-યુનૂસ આયત ૩૯ માં પઢીએ છીએ ((જોઓ કે અત્યાચારોનું પરિણામ કેવું આવ્યું?))

મારા પ્યારા ભાઈઓ ! અલ્લાહની ખુબજ વધારે સબ્ર કરવાવાળો છે અગર અલ્લાહ અમુક દિવસ સુધી આ અત્યાચારોને સમય આપ્યો છે તો એનો મતલબ એ નથી કે તે લોકોને અલ્લાહે આઝાદી આપી છે તે ઝાલીમ લોકોને દુનિયામાં અને આખેરતમાં બન્ને જગ્યા ઉપર અઝાબ ચખાડવામાં આવશે.

અગર તારીખ અને ઈતહાસમાં વાંચીએ તો આપણે ખબર પડશે કે આ ઝાલીમોનો અંત હાર અને નિરાશા છે તેઓ ઝીંદગીના બન્ને ભાગમાં હાર્યા છે કેમકે તેઓ દુનિયામાં લોકોને પરેશાન કરે છે અને તકલીફો આપે છે એટલે તેઓને દુનિયા પરેશાન અને આખેરતમાં પણ ખતરનાક અઝાબમાં મુજ્તેલા કરવામાં આવશે.

ઝાલીમ ઈન્સાનોનું અંત થવાનું છે આ એક સાચી હકીકત છે સાચ્યો ઈતહાસ છે કે જેને કુરઆનમાં પણ બયાન કરવામાં આવ્યું છે.

અલ્લાહ બંદાઓથી મોહબ્બત કરે છે (૨૮)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-બકરા આયત ૨૮ માં

તે (અલ્લાહ) એ જ છે કે જેણે જમીનની સઘળી વસ્તુઓ તમારા માટે પૈદા કરી

સવાલ ૨૮ : શું અલ્લાહ બંદાઓથી મોહબ્બત કરે છે?

જવાબ ૨૮ : મારા પ્યારા ભાઈઓ !

આપણને કેવી રીતે ખબર પડે છે કે કોઈ આપણાથી મોહબ્બત કરે છે કે નહીં? આ સવાલનો જવાબ ખુબજ આસન છે અગર કોઈ મોહબ્બત કરતુ હોય તો તેની અમુક નિશાનીઓ હોય છે અગર કોઈ આપણેથી મોહબ્બત કરતુ હોય તો તે કોઈ પણ નિશાનીથી આપણ ને સમજાવે છે કે તે તેમને મોહબ્બત કરે છે.

શિક્ષક આપણને જ્ઞાન આપીને અને હોશયારી બનાવીને સમજાવે છે કે તે આપણને ચાહે છે મમ્મી-પપ્પા આપણને મોટા કરીને અને કપડા અપાવીને અને ખાવા પીવાનુ આપીને સમજાવે છે કે તે આપણે થી કેટલી મોહબ્બત કરે છે આપણા નિશાનમાંમાં સાથે ભણવાવાળા અને દોસ્તો આપણી મદદ કરીને આપણને સમજાવે છે કે તે આપણેથી કેટલી મોહબ્બત કરે છે જ્યારે કોઈ આપનાથી મોહબ્બત કરે છે ત્યારે આપણે ખુબજ જલ્દી સમજી જઈએ છીએ કે તે આપણાથી મોહબ્બત કરે છે.

અગર પાડોશી આપણી સાથે સારો વર્તીવ કરે તો આપણે સમજી જઈએ છીએ કે તે આપણને ચાહે છે દાદા અને દાદી અગર આપણને લાડ પ્યાર કરે તો આપણે સમજી જઈએ છીએ કે તે આપણને ચાહે છે કાકા અને કાકી અને માસા અને માસીના વહેવારથી આપણે સમજી જઈએ છીએ કે તે કેટલી મોહબ્બત કરે છે

આપણે જોઈએ છીએ કે જે કોઈ પણ આપણને ચાહે છે તે કોઈ નિશાનીથી આપણે સમજાવે છે એટલે આપણે સમજી જઈએ છે કે તે આપનાથી કેટલી મોહબ્બત કરે છે અને મોહબ્બત કરવાવાળાની એક નિશાની હોય છે

હવે આપણે જોઈએ કે અલ્લાહે પોતાની મોહબ્બતની નિશાની કેવી રીતે આપણને દેખાડી છે?

મારા પ્યારા ભાઈઓ !

અલ્લાહે આપણને બે સુંદર આંખો આપી છે;

અલ્લાહે આપણને બે શક્તિશાળી હાથ અતા કર્યા છે;

આપણે ચાલી શકીએ એ માટે અલ્લાહે આપણને બે પગ આપ્યા છે;

અલ્લાહે આપણને બે કાન આપ્યા છે;

આપણા ચેહરાને સુંદર બનાવા માટે અલ્લાહે આપણને બે અબ્રુ આપી છે;

ખોરાક ચાવવા માટે આપણને દાંત અતા કર્યા છે;

અલ્લાહે આપણને જ્ઞાન યાદ કરવા માટે યાદશક્તિ આપી છે;

જ્યારે આપણે મમ્મીના પેટમાં હતા એ સમયે પણ અલ્લાહે આપણને એક એક પળ અતા કરી અને એક કામિલ સંપૂર્ણ અને સ્વસ્થ ઈન્સાન બનાવ્યો અને આપણને બિમારીથી દુર રાખ્યો અલ્લાહે આપણને બોલવાની તાકત આપી કે બીજા લોકોની સાથે વાતો કરી શકીએ અને શુ શુ બયાન કરે ? હું અલ્લાહની તમામ નેઅમતોની ગણતરી નથી કરી શકતો મગર એ જરૂર વિચારુ છું કે આ અમુક નેઅમતોને બયાન કરીને તમને સમજાવી દીધું હશે કે અલ્લાહ આપણેથી કેટલી બધી મોહબ્બત કરે છે.

અલ્લાહ આપણેથી મોહબ્બત કરે છે અને તેની ઘણી બધી નિશાનીઓ છે?

અલ્લાહ તમારાથી મોહબ્બત કરે છે તો આપણે પણ તેનેથી મોહબ્બત કરવી જોઈએ અને અલ્લાહથી મોહબ્બત કરવી હોય તો હમૈશા તેની વાતોને સાંભળો અને તેની ઉપર અમલ કરો.

અલ્લાહની કુદરત (૨૯)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-બકરા આયત ૩૦ માં

અલ્લાહ દરેક વસ્તુની ઉપર કુદરત રાખે છે.

સવાલ ૨૯ : શુ અલ્લાહ કોઈ એવો પત્થર બનાવી શકે છે કે જે પોતે પણ ન ઉપાડી શકે?

જવાબ ૨૯ : ફરી વખત એક સારો અને જરૂરી સવાલ પુછ્યો હુ તમને આ સવાલનો જવાબ પણ સરસ રીતે બયાન કરવાની કોશિશ કરીશ. આ સવાલનો જવાબ આપવા પેહલા હુ એક નાની એવી પ્રસ્તાવના લખુ છું.

મારા ખ્યારા ભાઈઓ ! ઈન્સાનોના દિમાગમાં જે વિચારો આવે છે તેના બે પ્રકાર હોય છે: એક જે કાર્ય અસંભવ અથવા અઘરા હોય અને બીજુ જે કાર્ય મુમકિન અને સંભવ હોય.

અસંભવ ક્યો એને કેહવાય કે જેને કરવુ બીલકુલ મુમકિન નથી અને તેને કોઈ પણ અંજમ આપી શકે નહી. જે ક્યો કોઈ પણ અંજમ ન આપી શકે તેને અહિયાં લખુ છું એટલે સરખી રીતે સમજી શકીએ:

શુ બે ગુણ્યા બે ૧૬ થય શકે ? નહી કેમકે આ કાર્ય અસંભવ છે આપણે હજાર વખત પણ બે ગુણ્યા બે ગણશુ તો પણ ૪ થશે તેથી વધારે ન થય શકે અને મુમકિન પણ નથી.

શુ હિમાલીયના પહાડને એક પાણી પીવાના ગ્લાસમાં નાખી શકીએ જ્યારે કે તે પાણીનો ગ્લાસ મોટા ન થવો જોઈએ અને પહાડ નાનુ ન થવુ જોઈએ? ન થઈ શકે કેમકે આ કાર્ય કરવુ મુમકિન નથી ઉપરના દાખલાની જેમ બિલકુલ આવા કાર્ય કોઈ પણ અંજમ ન આપી શકે અગર હિમાલીયને ગ્લાસ માં નાખવુ હોય તો ગ્લાસને ખુબજ મોટો કરવો પડે અથવા હિમાલીયના પહાડને એટલુ નાનુ કરવુ પડે કે તે એક ગ્લાસમાં આવી જાય શુ કોઈ એક એવી ઈત બનાવી શકે કે જે એક કિલ્લોની પણ હોય અને પાંચ કિલ્લોની પણ હોય ? ન થઈ શકે આ કાર્ય અસંભવ છે કેમકે એક ઈત અગર એક કિલ્લોની હોય તો પાંચ કિલ્લોની ન હોય શકે આ કાર્ય બિલકુલ મુમકિન નથી કે એક ઈત એક કિલ્લોની પણ હોય અને પાંચ કિલ્લોની પણ હોય અગર કોઈ આવા અસંભવ કાર્ય અંજમ ન આપી શકે તો એનો મતલબ એ નથી કે તે અંજમ નથી આપી શકતો એટલે મતલબ એ નીકળે છે કે આ કાર્યજ અસંભવ છે આ કાર્ય કોઈ પણ શક્તિશાળી ઈનસાન અંજમ ન આપી શકે.

એટલે આપણે આવા કાર્યની ઉમ્મીદ અલ્લાહથી પણ ન રાખવી જોઈએ કે આવા અસંભવ કાર્ય અલ્લાહ કરી શકે છે કે નહિ અલ્લાહ દરેક વસ્તુ ઉપર કુદરત રાખે છે મગર તે વસ્તુમાં એ તાકત નથી કે તેની સાથે આવી રીતે કરાઈ અને આવા વિચાર અલ્લાહના વિષે કરવા પણ બિલકુલ યોગ્ય નથી.

તપ પણ કુરઆનમાં જે કાર્ય કરવું અસંભવ અને ના મુમકિન છે તે બયાન કરીને સમજવામાં આવ્યું છે કે અલ્લાહ દરેક વસ્તુ ઉપર કુદરત રાખે છે તેના અમુક નમુના કુરઆન થકી નીચે બયાન કરૂં છું:

જેમકે ધરતી ઉપરથી એક પહાડને ઉપાડવું અઘરું કામ છે મગર આ કાર્ય સંભવ છે અને કુરઆનમાં પણ આવ્યું છે કે અલ્લાહે તૂરના પહાડને ધરતી ઉપરથી ઉપાડીને જનાબે મૂસા (અ.સ) ની કોમ ઉપર લઈ આવ્યા હતા અને ત્યાં રાખ્યું હતું કે તે કોમ ડરે બીજી જગ્યા એ કે મુદ્દાને જીવતું કરવું અસંભવ કાર્ય છે મગર કુરઆનમાં બયાન થયું છે કે જનાબે ઈસા (અ.સ) અલ્લાહની કુદરત થકી મુદ્દાને જીવતા કરતા હતા અને કેહતા હતા જેમકે કુરઆનના સુર-એ-આલે ઈમરાન આયત ૪૯ માં આવ્યું છે કે ((હું અલ્લાહની મદદ થી મુદ્દાને જીવતા કરું છું)) ત્રીજું કામ ચાંદના બે ભાગ કરવા અસંભવ છે મગર આ કામ પણ આપણા રસુલે સ.અ.વ. કર્યું હતું જે કે કુરઆનમાં આવ્યું છે કે હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ) નો ઝમાના મા આ મોઅજ્જો જોઈને લોકો ઈમાન લાવ્યા હતા.

કુરઆન કરીમ અલ્લાહની કુદરત માટે ફરમાવે છે કે "બેશક અલ્લાહ દરેક વસ્તુ પર સંપૂર્ણ કાબુ ધરાવનારો છે" કોઈ કાર્ય અસંભવ અને ના મુમકિન હોય તો પણ આપણે એમ ન કહી શકીએ કે તે કાર્ય અલ્લાહ અંજમ આપી શકશે કે નહિ.

અગર અલ્લાહ કોઈ એવો પથર બનાવે કે જે પોતે ન ઉપાડી શકે તો પછી તે અલ્લાહ નથી કેમકે કુરઆનમાં જેવી રીતે અલ્લાહ ની ઓળખાણ કરવામાં આવી છે કે તે દરેક કાર્યને અંજમ આપી શકે છે તો પછી તે દરેક કાર્ય કરી શકે છે.

જ્યારે આપણે કહીએ છીએ કે અલ્લાહ કોઈ એવો પથર બનાવે કે જે પોતે ન ઉપાડી શકે તો એનો મતલબ એ થયો કે અલ્લાહની કુદરત મર્યાદિત છે જ્યારે કે અલ્લાહની કુદરતનો કાઈ અંતજ નથી અને આવા વિચાર બિલકુલ ખોટા છે કે પાલનહર અલ્લાહ એક એવો ભારે પથર બનાવે કે જે પોતે ન ઉપાડી શકે.

અલ્લાહ દરેક અસંભવ કાર્યને સંભવ કરી શકે છે કોઈ પણ વસ્તુની અલ્લાહની કુદરત સામે સરખામણી થઈ શકે નહીં.

અગર આપણે કહીએ કે અલ્લાહ દરેક કામ અંજમ આપી શકે છે એટલે તે દરેક મુમકિન કાર્યને અંજમ આપે છે અને જે કાર્ય અસંભવ છે તેને અલ્લાહની કુદરત ની સાથે કાઈ સંબંધ નથી. અગર તે કાર્ય અસંભવ છે તો ખોટ અને ખામી તે કાર્યમાં છે.

પાલનહાર વુદ્ધ છે?(૩૦)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-હૂદ આયત ૬૬ માં

તારો પરવરદિગાર એજ બળવાન (અને) સમર્થ છે.

સવાલ ૩૦ : શુ અલ્લાહ અત્યાર સુધી વુદ્ધ નથી થયો?

જવાબ ૩૦ : આપણે ઈન્સાન છીએ આપણી ઝીંદગીના અલગ અલગ ભાગ છે નાનપણ ઝીંદગીનો પહેલો ભાગ છે બચપણમાં દરેક લોકો રમત ગમતમાં મગ્ન હોય છે આ ભાગમાં દુનિયાની ઘણી બધી વસ્તુની આપણને ખબર નથી હોતી જેટલા ફોટા મમ્મીએ આલ્બોમમાં રાખ્યા છે તે દરેક નાનપણના સમયના ફોટા છે નાનપણ પછી જે બીજો ભાગ શરુ થાય છે તેને નોજવાની કેહવાય છે આ ભાગમાં આપણે નિશાળે ભણવા જઈએ છીએ અને આપણી લંબાઈમાં પણ વધારો થાય છે અને અવાજ પણ બદલાય જાય છે અને નોજવાની પછીનો જે ભાગ હોય તેને જવાની કેહવાય છે આ સમયે આપણી શક્તિ ખુબજ વધી જાય છે અને અત્યાર સુધી આપણે જે રમત ગમતમાં મગ્ન હતા તે રમત ગમતને છોડીને આપણે કોલેજ જવાનું અને આપણા ભવિષ્યનું વિચારવાનું ચાલુ કરી દીએ છીએ અને પ્રગતિ કરવાનું વિચારએ છીએ અને આ ભાગમાં આપણી લંબાઈ મમ્મી-પપ્પા જેટલી થઈ જાય છે અને વજન અને શક્તિ પણ ખુબજ વધી જાય છે અને આ ઉમ્મરમાં લોકો પોતાની માટે હમસફર અને પત્ની ગોતવાનું પણ ચાલુ કરી નાખે છે.

અને જવાની પછી જે ભાગ આવે છે તેને અઘેડ વ્યક્તિ કેહવાય છે આ સમયે આપણે કોઈ પણ કામમાં વ્યસ્ત થઈને રૂપિયા કમાવાનું ચાલુ કરી દિએ છીએ અને બચ્ચાઓને મોટા કરવામા ધ્યાન આપીએ છીએ.

અને છેલ્લે આપણે વુદ્ધ વ્યક્તિ થઈ જઈએ છીએ આ સમયમાં આપણા બદનમાં શક્તિ ઓછી થવા લાગે છે અને વજન વાળી વસ્તુ ઉપાડવામાં તકલીફ થાય છે અને અઘરા કામ કરવામાં પરેશાની થાય છે પણ આ વુદ્ધ સમયમાં આપણી અક્કલ સંપૂર્ણ થઈ જાય છે અને આ સમયમાં આપણે પોતાની અક્કલથી વધારે ફાયદો ઉઠાવીને લોકોને પોતાના અનુભવ બયાન કરવા જોઈએ તકે લોકો અલગ અલગ રસ્તા શોધી પોતાનું કામ આસન બનાવી શકે.

હવે ફરી વખત સવાલને ધ્યાનમાં રાખીએ અને આપણે સાથે મળીને તેનો જવાબ શોધવાની કોશિશ કરીએ સવાલ પૂછ્યો હતો કે શુ અલ્લાહ અત્યાર સુધી વુદ્ધ નથી થયો?

અત્યાર સુધી જે પ્રસ્તાવના બયાન કરી તેનેથી સમજમાં આવી ગયું હશે કે ઈન્સાન વુદ્ધ ક્યારે થાય છે આ સીલસીલો ધીમે ધીમે આગળ વધે છે બચપણથી શરૂ થાય છે અને પછી જવાની આવે છે અને પછી નોજવાની આવે છે અને પછી અધેડ બને છે અને પછી તે ઈન્સાન વુદ્ધ બની જાય છે.

અગર આપણે કહીએ કે અલ્લાહ વુદ્ધ થય ગયા હશે એટલે તેનો મતલબ અ થયો કે તે પહેલા નાનપણ અને પછી જવાની અને પછી નોજવાની અને અધેડ બન્યા હશે અલ્લાહ દરેક રીતે ઈન્સાનથી અલગ છે સૂર-એ-તોહીદમાં આવ્યું છે કે ((અલ્લાહને કોઈએ જન્મ આપ્યો નથી)) એટલે તે ઈન્સાનોની જેમ પેદા થયો નથી કે નાનપણ જવાની નોજવાની અધેડના વિભગોને પાર કરી ને વુદ્ધ સુધી પોલ્યો હોય.

જ્યારે પણ આવા વિચાર આવે તો સમજી જવાનું કે શયતાન વસવસો કરી રહ્યો છે અને આવા વિચાર બિલકુલ ખોટા ચિચાર છે એટલે આપણે તરતજ ખુદા પાસે દુઆ કરવાની કે શયતાનના વસવસાથી બચાવે અને પનાહ આપે.

આપણે ઈન્સાન છીએ એટલે આપણી ઝીન્દગીમાં વિભાગ રાખવામાં આવ્યા છે અને આ વિભાગ પુરા થાય પછી ઈન્સાન સંપૂર્ણ બને છે મગર અલ્લાહે ક્યારેય પણ દૃષ્ટ (નાકીસ) નથી રહ્યો કે તે સમય વધવાથી સંપૂર્ણ થાય તેનું ઈલ્મ જ્ઞાન અને કુદરત ક્યારેય પણ ઓછું ન હતું કે સમય જવાથી અને વરસો પસાર થવાથી તે કમી પૂરી કરી શકે તેની દરેક વસ્તુ હમેશાથી છે અને હમેશા રહેશે.

આપણે આપણી સરખામણી અલ્લાહ સાથે ન કરવી જોઈએ તે આપણેથી અલગ છે આપણે ઊંઘએ છીએ તે નથી ઊંઘતો આપણે ખાવાનું ખાઈએ છીએ તે નથી ખાતો આપણે થાકી જઈએ છીએ તે નથી થાકતો આપણે બીમાર થઈએ છીએ તે નથી થતો આપણે રડીએ છીએ તે નથી રડતો આપણને તરસ લાગે છે તેને તરસ નથી લાગતી આપણને મોત આવે છે તેને મોત નથી

અલ્લાહ સંપૂર્ણ છે (૩૧)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-અંકબૂત આયત ૬ માં

અલ્લાહ કાએનાતમાં રહેતા દરેક થી બેનીયાઝ છે.

સવાલ ૩૧ : અલ્લાહ સંપૂર્ણ છે એટલે શુ?

જવાબ ૩૧ : અલ્લાહ સંપૂર્ણ છે એ જ્યારે આપણે સમજી શકશું કે આપણને ખબર પડે કે આપણામાં ખોટ શુ છે મારા અમુક સવાલ દ્વારા મતલબ બરાબર સમજમાં આવી જશે.

મારા પ્યારા ભાઈઓ ! શુ આપણે આ ધરતીની પૃથ્વી ને ફેરવી શકીએ છીએ ? શુ આપણે જીવ-જંતુ બનાવી શકીએ છીએ ? શુ આપણને ખબર છે કે ૧૦૦ વર્ષ પછી શુ થવાનું છે ? શુ આપણે એક વર્ષ સુધી પાણી અને ખોરાક લીધા વગર રહી શકીએ છીએ ? શુ આપણે એક વર્ષ ઊંઘ વગર જાગતા રહી શકીએ છીએ ? શુ આપણે મુદ્દાને જીવતા કરી શકીએ છીએ ? શુ રાત દિવસને બદલી શકીએ છીએ તમામ સવાલના જવાબમાં નહીં હશે આપણે આ ક્યોને અંજમ નથી આપી શકતા કેમકે આપણામાં ખામી છે આપણે નાકીસ ઈન્સાન છીએ અલ્લાહની કુદરત સામે આપણે કાંઈ નથી અલ્લાહના ઈલ્મ અને જ્ઞાનની સામે આપણુ જ્ઞાન કાંઈ નથી અલ્લાહની સામે આપણે બિલકુલ કાંઈ એટલે કાંઈ નથી.

આપણે ખુબજ અશક્ત અને જરૂરતમંદ લોકો છીએ આખ્ખી કાએનાતમાં આપણે દરેક જગ્યા ઉપર મોહતાજ છીએ. અને આ ધરતીની પૃથ્વી કે જે આપણને મોટી લાગે છે તે આખ્ખી કાએનાતની સરખામણીમાં ખુબજ નાની એવી છે.

આપણા બદનનો એક એક ભાગ જરૂરતમંદ છે આપણને ખોરાકની જરૂરત છે આપણને પાણીની જરૂરત છે આપણને ઊંઘની જરૂરત છે આપણને ઘણી બધી વસ્તુની જરૂરત છે આ દરેક વસ્તુ સમજાવે છે કે આપણે અધૂરા છીએ

સંપૂર્ણ એ હોય છે કે જેને કોઈ પણ વસ્તુની જરૂરત નથી હોતી અને અલ્લાહ સંપૂર્ણ છે તેની પાસે ઈલ્મ જ્ઞાન અને કુદરત છે અને તે આ દરેક વસ્તુને બનાવનાર પણ છે એટલે અલ્લાહ સંપૂર્ણ છે જેમકે સૂર-એ-તોહીદમાં આવ્યું છે કે ((અલ્લાહ બેનીયાઝ (સ્વતંત્ર) છે)) અગર અલ્લાહમાં કાંઈ ખામી હોય તો તે બીજા કોઈના ઈલ્મ અને જ્ઞાનનો લાભ પ્રાપ્ત કરત; મગર તે સંપૂર્ણ છે એટલે તેને કોઈની પણ જરૂરત નથી.

અલ્લાહની પાસે કોઈ પણ વસ્તુ ઓછી નથી તેની પાસે ખુબજ વધારે જ્ઞાન તે ખુબજ કુદરતમંદ છે તેની પાસે દરેક વસ્તુની આવડત છે અને તે ખુબજ મહેરબાન છે અને તે સંપૂર્ણ છે અને તેનામાં કોઈ પણ જાતની ખોટ નથી.

અરબી નમાઝ (૩૨)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-બકરા આયત ૨૮ માં

અલ્લાહને દરેક વસ્તુની સંપૂર્ણ ખબર રાખે છે.

સવાલ ૩૨ : શા માટે આપણે અરબી ભાષામાં નમાઝ પઢીએ છીએ?

જવાબ ૩૨ : ચાલો આપણે બે મિનીટ વિચારએ કે આપણે એક પ્લેનમાં બેઠા છીએ અને પૃથ્વી ઉપર ફરીએ અને આખી દુનિયાનો ચક્કર લગાડીએ.

આ ખયાલની દુનિયામાં તુર્કી જઈએ તો ત્યાં આપણે જોશુ કે ન્યા મમ્મી-પપ્પા પોતાના દીકરાને કહે છે આસમાન તરફ હાથ ઉંચા કરીને દુઆ કરો તો તેઓ પોતાની તુર્કી ભાષામાં દુઆ કરશે.

અગર આપણે જર્મન જઈએ તો ત્યાં જોશુ કે ન્યા જેર્મની ભાષામાં અલ્લાહને પુકારતા હશે અને પોતાની ખુશી માટે અલ્લાહ પાસે દુઆ કરતા હશે.

અગર આફ્રિકી દેશોમાં સફર કરીએ તો ત્યાં કળા રંગના લોકો જોવા મળશે અને તેઓ પોતાની ભાષામાં જે ભાષાનું નામ પણ આપણે નથી જાણતા તેમા અલ્લાહને યાદ કરતા હશે અને તેની પાસે થી મદદ ચાહતા હશે.

અગર આપણે અમેરિકા જઈએ તો ત્યાં ઘણા બધા વૃદ્ધ લોકો લાકડી હાથમાં લઈને પોતાના ઘરે જઈ રહ્યા હશે અને તેઓ પોતાની ભાષામાં અલ્લાહની સાથે વાત કરતા હશે.

અગર આપણે હિંદુસ્તાન પાકિસ્તાન અને અફઘાનિસ્તાનમાં જોઈએ તો ત્યાં ઘણા બધા ખેડુતો ખેતી કરી રહ્યા હશે તેઓ પોતાની ભાષામાં કહેતા જોવા મળશે કે અલ્લાહ તેના કામને આસન કરી નાખે અને તેઓ અલ્લાહ પાસેથી મદદ ચાહતા હશે.

અગર આપણે આખી દુનિયાને જોઈએ તો હજારો મર્દ અને ઓરત જવાન અને વૃદ્ધ દરેક લોકો પોતાની ભાષામાં અલ્લાહની સાથે વાત-ચિત કરે છે અલ્લાહ દરેકના દિલના દુખોને જાણે છે અને દરેકના એક એક અક્ષરને આસાનીથી સાંભળે છે દરેક ઈન્સાનો અલ્લાહના બંદા છે અને અલ્લાહ માટે કાંઈ ફરક નથી પડતો કે તેના બંદા કઈ ભાષામાં વાત કરે છે અલ્લાહને દરેક ભાષા આવડે છે અલ્લાહને દરેકના ઉચ્ચાર અને લેલ્જ ની ખબર છે અને જાણકારી છે શુ આપણા એક લાખ ચોવીસ હજાર નબીઓના ઇતહાસ નથી જાણતા? કે જેઓ આ દુનિયામાં ઝીંદગી ગુજારી અને તે બધા એકજ

ભાષામાં તબલીગ નથી કરી અલગ અલગ ભાષામાં તબલીગ કરી હતી બિલકુલ એવું પણ નથી કે હજારો વર્ષોથી આ દુનિયામાં અલ્લાહની ઈબાદત કરવા વાળા અલગ અલગ ભાષામાં અલ્લાહ સાથે વાતચીત કરતા હતા અને કોઈ પણ પયગમ્બર (અ.સ) નથી કહ્યું કે અલ્લાહની સાથે વાત કરવી હોય તો ફક્ત અરબીમાં વાત કરો.

મારા પાક અને ઈમાનદાર ભાઈઓ ! અલ્લાહની સાથે વાત કરવી હોયતો કોઈ ખાસ ભાષામાં વાત કરવાની જરૂર નથી જે પણ ભાષામાં અલ્લાહેની સાથે વાત કરવી હોય તે ભાષામાં વાત કરી શકીએ છીએ પછી ભલે તે ફારસી તુર્કી અંગ્રેજી વગેરે.... હોય અલ્લાહે દરેક ઈન્સાનોને પૈદા કર્યા છે અને પોતાના જ્ઞાન અને ઈલ્મથી ખુબજ મોટી કાએનાત બનાવી છે અને અલ્લાહ દરેક ભાષાને જાણે અને સમજે છે.

અલ્લાહ દરેક ઈન્સાનોની માટે અલ્લાહ છે પછી તે અરબી હોય ફારસી હોય તુર્કી હોય અમેરીકી હોય ઈરાની હોય યુરોપનો હોય આફ્રિકા નો હોય મહાસાગર ખંડનો હોય કાળો હોય ધોળો હોય પીળો હોય કે લાલ હોય કે પછી કોઈ પણ રંગનો અથવા કોઈ પણ હોય તે બધાઈ અલ્લાહના બંદાઓ છે અને તે કોઈ પણ ભાષામાં દિલથી અલ્લાહની સાથે વાત કરી શકે છે અને કરે છે અને તેઓ આજાદ છે.

નમાઝ ફક્ત અરબી ભાષામાં પડવી જોઈએ નમાઝની પેહલા અને નમાઝની પછી તમે ચાહો એટલી કલાક અલ્લાહની સાથે કોઈ પણ ભાષામાં વાત કરી શકો છો અને દુઆ માંગી શકો.

કદાચ નમાઝને ફક્ત અરબીમાં પડવાનું કારણ એ હોય શકે કે મુસલમાનોમાં એકતા નહર આવે કે બધા એક થઈને એકતાની સાથે એક અલ્લાહને અને એક પયગમ્બરની ઉપર ઈમાન રાખે છે અને તમામ મુસલમાન એક સરખા લાગે.

અને આ વસ્તુ પણ વિચારવા જેવી છે કે જ્યારે લોકો હજ કરવા માટે મક્કામાં અલ્લાહ ના ઘરે જાય છે ત્યારે દરેક લોકો પોતાની ભાષામાં નમાઝ પઢે તો કેવું લાગે ? અથવા વિચારએ કે કોઈ ઈમામ રઝા (અ.સ) ના રોઝામાં અથવા જનાબે માસૂમાએ કુમ (સ.અ) ના રોઝામાં પોતાની અસલી ભાષામાં જમાત નમાઝ પઢે તો કેવું અજીબો ગરીબ જેવું લાગે એટલે નમાઝને અરબી ભાષામાં રાખવામાં આવી ઈન્સાનનું કોઈ પણ ગામ હોય કોઈ પણ કબીલો હોય તેને અરબીમાં નમાઝ પઢવાની એટલે જ્યારે તે અરબીમાં નમાઝ પઢે છે તો કેવું સરસ લાગે છે અને મુસલમાનોમાં એકતા અને ભાઈચારી જોવા મળે છે અને જ્યારે આપણે અરબીમાં નમાઝ પઢીએ છીએ તો ધીમે ધીમે આપણે અરબી પણ સીખી જઈએ છીએ અને અરબી ભાષા કુરઆનની ભાષા છે નેહજુલબલાગાહની ભાષા છે સલિફ્એ સજજદયાની ભાષા છે અને આપણા પ્યારા નબી (સ.અ.અ.)ની ભાષા છે અગર આપણે આ અરબી ભાષાને સીખી જઈએ તો કુરઆને કરીમની આયતોનો મતલબ સમજવામાં આસાની થશે અને પયગમ્બર (સ.અ.વ) અને ઈમામો (અ.સ) ની હદીસોને વધારેમાં વધારે લાભ ઉપાડી શકશું.

તો પછી કોઈ પણ કારણના લીધે અલ્લાહ ચાહે છે કે આપણે અરબીમાં નમાઝ પઢીએ મગર તેનો મતલબ એ નથી નીકળતો કે અલ્લાહને ફારસી નથી આવડતું જ્યારે કે કુરઆન કહે છે ((અલ્લાહને

દરેક વસ્તુની સંપૂર્ણ જાણકારી છે)) તેને દરેક ભાષાઓની અને દરેક ઉચ્ચારની જાણકારી છે અને આ નમાઝમાં આપણે થોડોક સમય અલ્લાહ સાથે અરબી વાત કરીએ છીએ એનું કારણ એ છે કે અલ્લાહે હુકમ આપ્યો છે કે અરબીમાં નમાઝ પઢવામાં આવે એટલે આપણે સરખી રીતે અરબી ભાષામાં નમાઝ બજાવી લાવી જોઈએ પછી આપણે આઝાદ છીએ કે અલ્લાહ સાથે કોઈ પણ ભાષામાં વાત કરીએ.

અલ્લાહનું વુજૂદ ક્યારથી છે (૩૩)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-મોહમ્મદ (સ.અ.વ) આયત ૩૮ માં

અલ્લાહ બેનીયાઝ છે અને તમે લોકો નીયાઝમંદ (જરુરતમંદ) છો.

સવાલ ૩૩ : અલ્લાહે બધીજ વસ્તુ બનાવી છે તો પછી અલ્લાહ ને બનાવનાર કોણ છે?

જવાબ ૩૩ : આ સવાલ ઘણા બધા લોકોનો સવાલ હશે.

અગર સાચ્યુ કહુ તો અલ્લાહના વિશે આપણે જેવુ વિચારએ તેવું ન વિશારવું જોઈએ આગળના લેખમાં પણ કહ્યું હતુ કે અલ્લાહની જાતના વિષે ન વિચારવુ જોઈએ કેમકે આવા શયતાની વિચાર હોય છે અને અગર એક વખત તમને આવા વિચાર આવીઓ અને તેનો તમને જવાબ મળે કે ન મળે બીજી વખત તે શયતાની વિચારથી દુર રહેવું જોઈએ આપણ એમ વિચારએ છીએ કે અલ્લાહ પણ આપણી જેમ જરુરતમંદ છે તો પછી તે અલ્લાહ નથી અલ્લાહ તે મોજૂદ (હાજર) છે કે જેને કોઈ પણ વસ્તુની અને કોઈ પણ સહારાની જરુરત નથી કુરઆને કરીમ અલ્લાહના વિષે કહે છે કે ((અલ્લાહ બેનીયાઝ છે અને તમે લોકો નીયાઝમંદ (જરુરતમંદ) છો))

સવાલ એ હતો કે અલ્લાહને કોણે બનાવ્યો? તો પછી બીજો એક સવાલ અક્કલમાં આવે છે કે જેએ અલ્લાહને બનાવ્યો તેને કોણે બનાવ્યો હશે ? અને પછી પરિણામ એ નીકળેશે કે આવા સવાલોની સંખ્યા ખુબજ વધી જશે મગર અંત મળશે નહિ આ સવાલનો જવાબ એક નમુના થકી બયાન કરુ છુ એક એવી બિલ્ડીંગ છે જેના પાંચ માળ હોય પાંચમો માળ ચોથા માળ ઉપર હોય અને ચોથો માળ ત્રીજા માળ ઉપર હોય અને ત્રીજો માળ બીજા માળ ઉપર અને બીજો માલ પહેલા માળ ઉપર હોય અને પહેલો માળ ઝમીન ઉપર બનાવેલો હોય છે આપણે જોઈએ છીએ કે આ બિલ્ડીંગ ઉપર પાંચ માળ છે અને બધા માળ એક બીજાની ઉપર છે અહિયા સુધી કે ધરતી ઉપર આવી જાય છે. મગર આ ધરતી કોઈની ઉપર માળો નથી બનેલી આ ધરતી બધાજ મકાનોનો સહારો છે અને તે એક જગ્યા ઉપર સ્થિર છે અને આ સ્થિરતા તેની પોતાની છે અલ્લાહ પણ આખ્ખી કાએનાતનો સહારો છે અગર આપણે વિચારએ કે અલ્લાહને કોઈએ બનાવ્યો છે? તો આવા વિચાર બિલકુલ ખોટા છે કેમકે કોઈ પણ વસ્તુનું એક જગ્યા ઉપર અંત હોય છે અને આ કાએનાત અલ્લાહ બનાવી છે અને બધી વસ્તુની અંત અલ્લાહ છે અને દરેક વસ્તુ તેના સહારાથી છે.

અગર ઈચ્છા હોય તો હજી એક નમુનો બયાન કરુ જો અગર હુ તમને સવાલ પુછુ કે તમાંરા આ કપડા માંથી સુગંધ શા માટે આવે છે? તો મને ખબર છે તમે જવાબ આપીશો કે અત્તર લગાડ્યુ એટલે ખુશબુ

આવે છે અને પછી પાછો તમને સવાલ પુછુ અત્તરમાં શા માટે ખુશ્બુ આવે છે? તો તમે જવાબ આપીશો ફૂલની ખુશ્બુ તેની અંદર નાખવામા આવી છે એટલે તેની અંદર ખુશ્બુ આવે છે અને હવે તમને પુછુ કે ફૂલને ખુશ્બુ ક્યાથી મળે છે? તો તમે જવાબ આપીશો કે ફૂલની ખુશ્બુ પોતાની હોય છે બીજા કોઈ પાસેથી લીધેલી નથી અલ્લાહનું વુંજૂદ (હાજરી) પણ આવીજ રીતે છે અલ્લાહનું વુંજૂદ કોઈ પાસે લીધેલ નથી તો પહેલાથી હાજર હતો અને હમેશા હાજર રહેશે તપ પછી આપણે કેવી રીતે પૂછી શકીએ કે અલ્લાહને બનાવનાર કોણ છે?

આપણે દુનિયામાં જેટલી પણ વસ્તુ જોઈએ છીએ બધીજ અધુરી છે અથવા જરુરતમંદ છે ફક્ત અલ્લાહ બેનીયાઝ છે અને આપણા વિચાર અધૂરા છે એટલે આવા બધા વિચાર આવે છે કુરઆને કરીમમાં સૂર-એ-રઅદ આયત ૨૮ માં બયાન થયું છે કે ((ફક્ત વાલ્લાહ અલ્લાહની યાદ તમારા દિલોને આરામ પોહચાડી શકે છે)) અગર અમુક સવાલો દિમાગમાં આવે છે અને આ સવાલો આપણને પરેશાન કરે છે તો અલ્લાહને યાદ કરો અને તેની પાસેથી પરેશાની દુર કરવાની દુઆ માંગો અલ્લાહ તમારી દુઆ કબુલ કરે ઈન્શાલ્લાહ.

તમારા સવાલના જવાબ માટે કોઈ પણ સમયે જલ્દી નહી કરતા જો તમે વધારે ભણેલા પઢેલા હશો અને દીની પોગ્રામોમાં હાજરી વધારે આપીશો અને વધારે દુઆ કરીશો તો તમને જલ્દી સવાલોના જવાબ મળી જશે.

અલ્લાહના વિષે સવાલ કરવા અને તેના કાર્યો વિષે સવાલ પૂછવામાં કાંઈ ગુનાહ નથી મગર તેના જવાબ હાસિલ કરવા માટે થીડીક સબ્ર કરવાની જરૂરત છે અને શયતાનના વસવસાથી દુર રહેવાની જરૂરત છે અલ્લાહે કુરઆનમાં વાયદો કરેલ છે કે જે લોકો પણ સબ્ર કરશે અલ્લાહ તેની મદદ કરશે અને મને ખબર છે કે અલ્લાહ દરેક લોકોની મદદ કરે છે.

જનવરની સાથે વાતો (૩૪)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-નમલ આયત ૧૮ માં

(કીડીની સ્રદાર કીડીઓને કહે છે) તમે તમારા દરોમાં જાઓ ક્યાંક એમ ન થાય કે સુલયમાન તથા તેનું લશ્કર તમને કચડી નાખે

સવાલ ૩૪ : અલ્લાહે શા માટે આ અલગ અલગ પ્રકારના જનવરોને બનાવ્યા કે જે વાતો પણ નથી કરી શકતા?

જવાબ ૩૪ : આપણે ઈન્સાન જેમ વાતો કરીએ છીએ તેમ જનવરો વાતો નથી કરતા; મગર તેઓ પણ એક બીજાને સાથે વાતો કરે છે મહેરબાન અલ્લાહે તેમને પણ શક્તિ આપી છે કે તેઓ એક બીજા સાથે સંગથન કરીને મળી શકે અને આપસમાં વાતો કરી શકે પરંતુ દરેક પ્રકારના જનવરોની વાતો બીજા જનવરોથી અલગ હોય છે દરેક જનવરની એક ખાસ ભાષા હોય છે જેમકે મધમાખી જ્યારે મધ નીકાળે છે તો એક ખાસ પ્રકારથી બીજી મધમાખીઓને સમજાવે છે કે અહિયા એક ફૂલ છે અને જ્યારે તે કોઈ ખાસ રીતે સમજાવે છે તો તેનો ફાસલો બયાન કરે છે અને તે કેવું ફૂલ છે તે પણ બીજી મધમાખીઓ ને સમજાવે છે.

જનવરોનો વાત કરવાનો પ્રકાર અલગ હોય છે તે પોતાના સાથીઓને સમજાવે છે; જેમકે કીડી અને મકોડાના દુશ્મન જ્યારે તેઓની નજીક આવે છે તો તે સુગંધ ફેલાવીને એકબીજાને ખબર પહોંચાડે છે અથવા તેઓ પોતાના રાજાની તબિયત કવી છે તે સમજાવવા માટે કોઈ ખાસ પ્રકારની ખુશ્બુ ફેલાવે છે જેનેથી દરેક સાથીઓ સમજી જાય છે.

તો પછી જોયુંને અલ્લાહે જનવરોને પણ વાતો કરવાની કુદરત આપી કે તેઓ પણ એકબીજાની સાથે વાત કરીને ફાયદો ઉપાડી શકે.

અને આ વાત સાર્થક અને હકીકત છે અને તેની ગવાહી કુરઆન પણ આપે છે કે જનવરો આપસમાં વાત કરે છે સૂર-એ-નમલ આયત ૧૮ માં કીડીઓ આપસમાં વાત કરે છે તે વાકેઆને બયાન કરવામા આવ્યું છે જ્યારે જનાબે સુલયમાન (અ.સ) કીડીઓના એરીયામાં દાખલ થયા ત્યારે એક કીડીએ બીજી કીડીઓ ને કહ્યું : ((તમે તમારા દરોમાં જાઓ ક્યાંક એમ ન થાય કે સુલયમાન તથા તેમનું લશ્કર તમને કચડી નાખે)) અને કુરઆન આ કીડીની વાત લખીને સમજાવે છે અને આગળ ૧૯ મી આયતમાં બયાન થયું છે કે જેમાં જનાબે સુલયમાન (અ.સ) આ વાત સાંભળીને હસવા લાગે છે.

અગર ટુકમાં કહુ કે આપણે ભલે એમ સમજતા હોઈએ કે જનવરો મૂંગા છે અથવા બોલી નથી શકતા આ વાત બિલકુલ ખોટી છે હકીકતમાં તેઓ પોતાના સંગથનની સાથે વાતો કરે છે અને અલ્લાહને પણ યાદ કરે છે.

શા માટે આપણી પરીક્ષા લેવામા આવી રહી છે? (૩૫)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સોરે-એ-મુલક આયત ૨ માં

જેણે મોત અને ઝીંદગી બનાવી (પૈદા કરી) કે જેથી તમારી પરીક્ષા લેવામા આવે કે કોના અમલ બેહતર છે.

સવાલ ૩૫ : આ દુનિયામાં આપણી પરીક્ષા શા માટે લેવામા આવે છે?

જવાબ ૩૫ : તમને યાદ છે કાલે જ્યારે આપણે ગલીના નુકકડે ઉભા હતા ત્યારે એક દુકાનમાં થી એક લેમ્પ લીધો હતો ત્યારે તે દુકાનના માલિકે તેને ઈલેક્ટ્રિક હોલ્ડરમાં લગાડીને ચેક કર્યો કે તે ચાલુ થાય છે કે નહીં? તમને યાદ હશે જ્યારે આપણે નાના ભાઈ માટે એક બેટરી વાળી ગાડી લીધી હતી ત્યારે આપણે દુકાનવાળાને કહ્યું હતું કે એક વખત તેની કસોટી કરો જોઓ ચાલુ છે કે નહિ? તમને ખબર છે ને જે લોકો કોલેજમાં અથવા નિશાળે ભણવા જાય છે તેની પાસેથી પરીક્ષા લેવામા આવે છે કારણ કે કોલેજના લીડરો સમજવા માંગે છે કે કોણ હોશીયાર છે અને કોણ ઠોઠ? તમને ખબર હશે જ્યારે કોઈ જવાનને ફોજ પાયલેટ બનવું હોય ત્યારે તેને પાસ થવા માટે ઘણી બધી પરીક્ષા દેવી પડે છે?

મારા ખ્યારા ભાઈઓ ! આ દરેક નમુનામાં મે તમને સમજાવ્યું કે પરીક્ષા અને કસોટી એ માટે હોય છે કે આપણે તેની જાણકારી પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ; એટલે જ કસોટી દ્વારા ઈન્સાનની કોઈ પણ વસ્તુની માહિતી હાસિલ કરી શકીએ છીએ અને તેની તાકાત અને સહનશક્તિનો અંદાજો પણ આવી જાય છે કે તેની પાસે કેટલી શ્રમતા છે આપણી પાસે ઈલ્મ અને જ્ઞાન ઓછું છે એટલે આપણે તેમની શ્રમતા જોઈએ છીએ મગર અલ્લાહ જે કસોટી કરે છે અને પરીક્ષા લેય છે તેમા અને આપણે જે કસોટી કરીએ છે તેમા ઝમીન આસમાનનો ફરક છે અગર અલ્લાહ કોઈ ની પરીક્ષા લેય છે તો તેનો મતલબ એમ નથી કે અલ્લાહ તે આદમીની માહિતી હાસિલ કરવા માંગે છે અથવા તેની હાલત કેવી છે તે સમજવા માંગે છે અલ્લાહને તો દરેક વસ્તુ જાણકારી છે અને તેની પાસે તો દરેક વસ્તુનું ખુબજ વધારે ઈલ્મ અને જ્ઞાન છે અને તે દરેક લોકોનું ભવિષ્ય અને ભૂતકાળ પણ સરખી રીતે જાણે છે.

અલ્લાહના ઈલ્મમાં અને લોકોના જ્ઞાનમાં ઘણો બધો ફક છે લોકોને શરૂઆતમાં કાંઈ પણ જાણકારી નથી હોતી તેઓ ધીમે ધીમે જ્ઞાન હાસિલ કરે છે અને પરીક્ષા આપે છે એક દિવસ તે ખુબજ મહાન આદમી બની જાય છે મગર અલ્લાહને કોઈ પણ સમયે ઈલ્મ હાસિલ કરવાની જરૂરત પડતી નથી કે તે જ્ઞાન હાસિલ કરે હઝરત અલી (અ.સ) ફરમાવે છે ((દરેક જ્ઞાની પહેલા અજ્ઞાની હતો અને પછી

તેઓએ જ્ઞાન હાસિલ કર્યું છે મગર અલ્લાહે કોઈ પણ સમયે અજ્ઞાન નહતો કે તેને કોઈ પાસેથી જ્ઞાન લેવાની જરૂરત પડે.)) હવાલો (૧)(મીઝાનુલ્હીકમ્ત હદીસ ૧૨૪૬૦)

અલ્લાહ ઈન્સાનોની પરીક્ષા એ માટે લેઈ છે કે તેઓ આ દુનિયાની ઝીંદગીમા સારા રસ્તાને અને ખરાબ રસ્તાને સમજી જઈ અને ક્યામતના દિવસે કોઈ પણ નખરા ન કરી શકે કે અય અલ્લાહ અગર તે મારી દુનિયામાં પરીક્ષા લીધી હોત તો સારા કાર્યને અંજામ આપત હઝરત અલી (અ.સ) આ વિષે ફરમાવે છે કે ((પાક અલ્લાહ પોતાના બંદાઓને તેઓની કરતા ખુબજ વધારે સમજે છે અને અલ્લાહે તેઓને માલ અને ઓલાદ આપીને કસોટી કરે છે કે તેઓ સવાબના કામ કરે છે કે અઝાબના કામ કરે છે તે પ્રમાણે તેઓને પરિણામ આપવામાં આવશે))

અલ્લાજને ખબર છે આપણે શુ કરવાના છીએ પરંતુ અલ્લાહે આપણને આઝાદ બનાવ્યા છે અને અલ્લાહે કહ્યું છે કે આ દુનિયા તમારી માટે પરીક્ષાની જગ્યા છે હવા આપણે પરીક્ષા આપી રહ્યા છીએ આ મહેરબાન અલ્લાહની દરેક ઈનાસનોથી ઈચ્છા છે કે તેઓ પરીક્ષા આપે અને પછી તેના આમાલ થકી તેને બદલો આપવામા આવશે અલ્લાહને દરેક વસ્તુની જાણકારી છે પરંતુ તેએ પરીક્ષાનો સમય આપ્યો છે અને અત્યારે દરેક ઈન્સાન આપી રહ્યા છે અને પરીક્ષાનો સમય જ્યાં સુધી આપણે જીવતા છીએ ત્યાં સુધી રહેશે.

અને પરીક્ષા લેવાનુ બીજુ કારણ એ છે કે આપણે આ પરીક્ષામાં સદાચાર અને ઈમાનદાર બનીએ તમને જરૂર ખબર હશે કે વજન ઉપાડવા વાળો જ્યારે વજન ઉપાડવા જવાનો હોય છે ત્યારે કેટલી બધી મહેનત કરે છે અગર તેઓ મહેનત ન કરે તો તેઓ કદી પણ શક્તિશાળી ન બની શકે આવીજ રીતે આપણી ઝીંદગીની માં પણ આપણે સખ્ત મહેનત કરવી પડે છે તાકે આપણે સારા કામ કરીએ અને ખરાબ કામથી દુર રહીએ અને આપણી રૂહ પણ ખુબજ વધારે પાક પાકીઝા અને શક્તિશાળી બની જાય અને આપણે પરીક્ષમાં પણ કામયાબ રહીએ અગર આ પરીક્ષા ન હોય તો પછી સારા ઈન્સાનોમાં મહાન ઈન્સાન કેવી રીતે જોવા મળત જેમકે જનાબે સલમાન જનાબે અબૂઝર જનાબે માલિકે અશતર અને જનાબે અમ્માર વગેરે...

હું દુઆ કરુ છું કે તમને પણ તમાંરી ઝીંદગીની પરીક્ષામાં કામયાબી મળે અને સરખી રીતે ઝીંદગી ગુજરી શકો.

શુ અલ્લાહ પહેલેથી હાજર છે? (૩૬)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે સૂર-એ-નહલ આયત ૩૬ માં

અમોએ દરેક ઉમ્મતમાં એક પયગમ્બર મોકલ્યા હતા.

સવાલ ૩૬ : શુ અલ્લાહ પહેલાના સમયના લોકોમાં પણ હતો?

જવાબ ૩૬ : તમારા સવાલનો જવાબ હું અહિયાં ચોખવટથી આપુ છું અલ્લાહ શરૂઆતના સમયથી અલ્લાહ છે અને જ્યારે આ ઈન્સાનો હાજર ન હતા ત્યારે પણ અલ્લાહ હતો અગર અલ્લાહ તે સમયમાં ન હોય તો પછી તે સમયના ઈન્સાનોને કોણે પૈદા કર્યા હતા ? તો પછી એનો અર્થ એ થયો કે દરેક ઈન્સાનને પૈદા કરનાર અલ્લાહ છે અને કાએનાતમાં જેટલી પણ વસ્તુ છે તેને પૈદા કરનાર અલ્લાહે છે અને અને અલ્લાહ હમૈશા થી છે અને હમૈશા રહેશે કુરઆન આ વિષે બયાન કરે છે સૂર-એ-હદીદ આયત ૩ માં કે ((એજ પહેલો અને એજ છેલ્લો છે....)) એટલે કાએનાતની કોઈ પણ વસ્તુમાં જેને પણ આપણે પહેલી વસ્તુ સમજીએ એની કરતા પહેલા અલ્લાહ હતો અને કાએનાત ની જે પણ વસ્તુ છેલ્લી હશે તેની કરતા પછી પણ અલ્લાહ બાકી રહેશે તો મતલબ એ થયો કે અલ્લાહ દરેક સમયે હતો અને પહેલાના સમયના ઈન્સાનોમાં પણ એજ અલ્લાહ હતો અને તેજ અલ્લાહ છે અને તે હમેશા રહેશે.

હવે તમારા સવાલના જવાબમાં આગળ વધીએ અગર અલ્લાહ હતો તો પછી શા માટે શરૂઆતના સમયમાં ઈન્સાનો માટે પયગમ્બર ન હતા? મારા ખ્યાલથી ઈતહાસના વિષે અને ઈસ્લામના વિષે તમારી જાણકારી ખુબજ ઓછી લાગે છે બધાજ કરતા પહેલો ઈન્સાન જે ધરતી ઉપર આવ્યો તે ઈન્સાન પયગમ્બર છે તે જનાબે આદમ (અ.સ) હતા અને તેની પછી પણ લગાતાર ઘણા બધા નબીઓ લોકોની હિદાયત માટે આવ્યા હતા મગર અત્યારે આ ચોપડીઓમાં અને આ ડ્રામાઓમાં ઈન્સાનોનો જે ઈતહાસ બતાવામાં આવે છે તેમા નબીના વિષે કશું બયાન કરવામા નથી આવતું એટલે તમે તેની જાણકારી ઓછી રાખો છો એનો મતલબ એમ નથી કે તે સમયમાં નબી ન હતા અલ્લાહે ઈન્સાનોની હિદાયત અને કામયાબી માટે નબી અને ઈમામ દરેક સમયમાં રાખ્યા છે એટલે કે જ્યારે આ ધરતી ઉપર ફક્ત બે લોકો ઝીંદગી ગુજારતા હતા ત્યારે પણ એક નબી હતા એક જનાબે આદમ (અ.સ) કે જે નબી હતા અને બીજા તેમની પત્ની જનાબે હવ્વા (અ.સ) તો પછી જોયું કે ઈન્સાનોનો ઈતહાસ એક નબીથી શરૂ થાય છે અને પછી બીજા ઘણા બધા નબીઓ દ્વારા આ સિલસિલો આગળ વધ્યો અને જ્યાં સુધી દુનિયામાં કોઈ ઈન્સાન રહેશે ત્યાં સુધી અલ્લાહ તરફથી હિદાયત કરવા આવેલા ઈમામ આ દુનિયામાં બાકી રહેશે

કુરઆનમાં પયગમ્બરો ની વિષે સૂર-એ-નહલ આયત આયત ૩૬ માં આવ્યુ છે કે ((અમોએ દરેક ઉમ્મતમાં એક પયગમ્બર મોકલ્યા હતા કે તેઓ લોકો ને કહે) કે અલ્લાહની ઈબાદત કરે (બંદગી કરે) અને જુઠા માઅબૂદોને તજી દે.)

જુઠા માઅબૂદો એટલે શયતાન અને મૂર્તિઓ અને ઝાલીમ બાદશાહો છે કે જેને અમુક લોકો જુના સમયમાં અલ્લાહ સમજીને તેની બંદગી કરતા હતા.

ટુકમાં કહુ તો અલ્લાહ હમૈશા લોકોની હિદાયત અને કામયાબીની ઈચ્છા રાખતો હતો અને રાખે છે અને ઈન્સનોની મદદ માટે એક લાખ ચોવીસ હજાર નબીઓ પણ મોકલ્યા હતા.

અલ્લાહ નું ઘર (૩૭)

ઈમામ સાદિક અ.સ ફરમાવે છે કે

ઘરતી ઉપર મસ્જીદ અલ્લાહનું ઘર છે.

સવાલ ૩૭ : શુ અલ્લાહને પણ ઘર હોય છે કે આપણે કહીએ છીએ કે મસ્જીદ અલ્લાહ નું ઘર છે?

જવાબ ૩૭ : દરેક ઈન્સાનોને સારી ઝીંદગી માટે એક સારામાંસારા ઘરની જરૂરત હોય છે અગર આપણી પાસે ઘર હોય તો તે હવા થી અને વરસાદ થી અને ઠંડી અને ગરમી થી બચાવે છે અને જીવ જંતુ અને ખતરનાક જાનવરોના નુકસાનથી પણ ઘર બચાવીને રાખે છે. ઘર હોવાના બીજા પણ ઘણા ફાયદાઓ અને લાભ છે જેમ કે ધારમા આપણે જમવાનું ખાઈએ છીએ અને માલ અને દોલત ને પણ ઘર માં સાચવીને રાખીએ છીએ. અને ધરમાં રાતના ઊંઘીએ છીએ અને જમાવાનું ખાઈએ છીએ અને આરામ પણ કરીએ છીએ આ તમામ વસ્તુ આપણી માટે મહત્વની છે.

અને દરેક જાનવરોનું પણ એક ખાસ ઘર હોય છે અને દરેક જાનવરના ઘરના પ્રકાર પણ અલગ અલગ હોય છે. અને નામ પણ અલગ અલગ હોય છે જેમકે કબુતરનું ઘર કે જે વૃક્ષની સળીઓથી ઘર બનાવે છે અને તેને માળો કહેવામા આવે છે....

હવે આપણે જોઈએ કે શુ અલ્લાહને પણ ઘરની જરૂરત છે કે નહીં? આ સવાલનો જવાબ ખુબજ સરળ છે. અલ્લાહને ઘરની જરૂરત નથી; કેમકે હવા અને વરસાદ અને ઠંડી અને ગરમી તેને નુકસાન પોલ્ચડતુ નથી અને જીવ જંતુ જાનવરો પણ અલ્લાહને નુકસાન નથી પોહચાડી શકતુ, તેને જમવાની પણ જરૂરત હોતી નથી કે તે જમવાનું ઘરમાં રાખે. અને ઊંઘવાની પણ જરૂરત નથી હોતી કે તેની માટે ખાસ જગ્યા જોવે અને તેને પલંગ અને કપડા અને ગાડી અને ખુરસીની પણ જરૂરત નથી.

અલ્લાહ ઝમીન અને આસમાન બનાવનાર છે. અને તેણે પોતે બનાવેલી આ દુનિયામાં કોઈ પણ વસ્તુની અને ઘરની જરૂરત નથી, એ ખુબજ મહાન અને બુલંદ મરતબો ધરાવનાર છે કે તેને ઘરની જરૂરત પડે.

મગર જયારે આપણે કહીએ છીએ કે મસ્જીદ અલ્લાહનું ઘર છે તો તેનો એક બીજો અર્થ થાય છે. હઝરત મોહમ્મદ (સ.અ.વ) ફરમાવે છે કે અલ્લાહનું ઘર મસ્જીદ છે અને અલ્લાહે તોરાતમાં કહ્યું છે.((તોરાત માં લખ્યું છે કે ઘરતી ઉપર માડૂ ઘર મસ્જીદ છે.)) ઈમામ સાદિક (અ.સ) ફરમાવે છે ((ઘરતી ઉપર મસ્જીદ અલ્લાહ નું ઘર છે.))

(મસ્જીદ) એટલે જે જગ્યા ઉપર ઈન્સાન સજદો કરે અને અલ્લાહની ઈબાદત કરે; મસ્જીદ તેને કેહવાય છે કે જે જગ્યા ઉપર નમાઝ પડવામા આવે અને દુઆ કરવામા આવે અને અલ્લાહ સાથે વાતો કરવામા આવે.

અગર આપણે કહીએ છીએ કે મસ્જીદ અલ્લાહ નું ઘર છે એટલે લોકો માટે સારુ એ કે મસ્જીદમાં જાય અલ્લાહ સાથે વાતચીત કરે અને નમાઝ પડે. મસ્જીદ તે જગ્યા ને કેહવાય છે કે જ્યાં લોકો જઈ ઈબાદત કરે તો અલ્લાહ તેને થી મોહબ્બત કરે છે. અગર અલ્લાહે કહ્યું મસ્જીદ તેનું ઘર છે તો તેનો મતલબ એમ નથી કે અલ્લાહ રાત્રે મસ્જીદમાં ઊંઘે છે અને વરસાદ અને બરફ આવે તો તે સમયે ત્યાં આશરો લેઈ છે.

((મસ્જીદ અલ્લાહ નું ઘર છે.)) એટલે મસ્જીદ અલ્લાહની માટે એક ખાસ મહત્વ રાખે છે અને જે બંદાઓ મસ્જીદમાં જાય છે તેઓ અલ્લાહની રેહમત અને મહેરબાની પ્રાપ્ત કરે છે. એટલે તો કેહવામા આવ્યું છે કે મસ્જીદમાં નમાઝ પડવાનો સવાબ ખુબજ વધારે છે મસ્જીદમાં બેઠ્ઠુ પણ ઈબાદત ગણવામાં આવે છે મસ્જીદ તરફ જવું પણ સવાબ ધરાવે છે અને મસ્જીદમાં દુઆ પણ જલ્દી કબુલ થાય છે.

મસ્જીદ અલ્લાહનું ઘર છે એનો મતલબ એએ થયો કે અલ્લાહે આ જગ્યાને બંદાઓ માટે ખાસ ઈબાદતની જગ્યા બનાવી છે; પરંતુ આપણે દરેક જગ્યા ઉપર અલ્લાહને યાદ કરી શકીએ છીએ અને દરેક જગ્યા ઉપર અલ્લાહની ઈબાદત કરી શકીએ છીએ અને નમાઝ પડી શકીએ છીએ તે પણ અલ્લાહને પસંદ છે; મગર મસ્જીદમાં ઈબાદત કરીએ અને નમાઝ પઢીએ અને અલ્લાહ સાથે વાતચીત કરીએ અને દુઆ માંગીએ તે અલ્લાહને ખુબજ વધારે પસંદ છે એટલે અલ્લાહ ફરમાવ્યું મસ્જીદ માફ ઘર છે તમે મસ્જીદમાં આવી ની ઈબાદત કરો, અને તેનો સવાબ પણ ખુબજ વધારે છે.

આપણો અધિકાર (૩૮)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (હવાલો બરાબર નથી લાગતો. સૂર-એ-યુસૂફ આયત ૩૧.)

દરેક કાર્યો અલ્લાહના અધિકારમાં છે.

સવાલ ૩૮ : અગર અલ્લાહની ઈચ્છા વગર કોઈ પણ વસ્તુ બની શકતી થતી અને આ આખી દુનિયા નેતા આદેશથી ચાલે છે તો પછી આપણા અધિકારમાં શું છે? જેમ કે અગર અલ્લાહ ચાહે તો હું બાર માસિકની પરીક્ષામાં પાસ થાવ તો પાસ થવાનો છું. અને તે ન ચાહે તો હું નાપાસ થવાનો છું; તો એનો મતલબ એમ થયો કે હું મહેનત કરું કે ન કરું કાંઈ ફક્ત પડવાનો નથી.

જવાબ ૩૮ : ખુબજ સરખી રીતે સમજી ગયો છો કે આ કાએનાત અલ્લાહના આદેશથી ચાલે છે અને દરેક કાર્ય તેના હાથમાં અને તેના અધિકારમાં છે અગર અલ્લાહ ન ચાહે તો કોઈ પણ દાણો લીલો ન થય શકે, જ્યાં સુધી અલ્લાહ ન ચાહે વાદળાઓ વરસાદ ન મોકલે; જ્યાં સુધી અલ્લાહ ન ચાહે કોઈ બચ્ચુ દુનિયામાં ન આવે; જ્યાં સુધી અલ્લાહ ન ચાહે કોઈ કોઈ પણ પ્રકારની વસ્તુ ન બનાવી શકે, જ્યાં સુધી અલ્લાહ ન ચાહે કોઈ ફૂલ પાખડી ન ખોલી શકે; જ્યાં સુધી અલ્લાહ ન ચાહે કોઈ પક્ષી ઉડવા માટે પાંખ ન ખોલી શકે; જ્યાં સુધી અલ્લાહ ન ચાહે કોઈ તારાઓ ચમકી ન શકે; જ્યાં સુધી અલ્લાહ ન ચાહે કોઈ વૃક્ષ મોટું ન થય શકે અને ફળ ન આપી શકે અને તે ન ચાહે તો એક સુકાએલુ પત્તુ પણ નીચે ધરતી ઉપર ન પડે; એક પ્રખ્યાત કેલવત છે કે (અલ્લાહ જે ચાહશે તે થશે.)

આ આખી દુનિયા અલ્લાહ જેમ ચાહે છે તેમ એને તેના ઈલ્મ અને કુદરત દ્વારા સંપાદન થાય છે. માછલીઓને દરિયા માં અને જાનવરોને વિરાન જગ્યા ઉપર અને પક્ષીઓને હવામાં તે રીઝક (નેઅમતો) આપે છે. વાદળાઓને અને હવાઓને તે ચલાવે છે. આ ધરતી અને બીજી પૃથ્વીઓ ને તે ફેરવે છે. અને કુરઆનમાં ફરમાવે છે કે ((દરેક કાર્યો અલ્લાહના અધિકારમાં છે.)) અને ઈમામ રઝા (અ.સ) કહે છે કે ((દરેક કાર્યો મહાન અલ્લાહના હાથમાં છે.))

આપણે દુનિયામાં જે પણ નાના મોટા કામ જોઈએ છીએ તે અલ્લાહ ચાહે તો થાય છે; મગર એનો મતલબ એમ નથી કે આપણા અધિકારમાં કાંઈ નથી. દુનિયામાં અલ્લાહ બધુંજ કરે છે મગર અલ્લાહે આપણને એવી રીતે બનાવ્યા છે કે આપણે આપણા કામમાં અધિકાર રાખી શકીએ છીએ, બધીજ વસ્તુ અલ્લાહના હાથમાં છે અને ઈન્સાનોને પણ અધિકાર આપવો તે પણ મહેરબાન અલ્લાહના હાથમાં છે.

અગર ખુબજ સરખી રીતે ધ્યાન રાખીએ તો સમજમાં આવશે કે આપણા કાર્યો આપણા અધિકારમાં છે. હમણા તમે મને સવાલ પૂછ્યો કોઈ તમને પરાણે સવાલ પૂછવાનું કીધું કે તમે સવાલ પુછો અથવા તમારા અધિકારથી સવાલ પુછ્યો હતો ? કાલે તમે બગીચામાં દોડતો હતા તો શું તમને કોઈએ મજબુર કર્યા હતા અથવા તમારી મેળે દોડતા હતા? જ્યારે તમે આઈસ્ક્રીમ ખાવ છો તો તમારા મનથી આઈસ્ક્રીમ ખાવ છો અથવા કોઈ તમને પરાણે ખવરાવે છે? જ્યારે તમે ટીવીમાં કાર્ટુન જોવો છો જ્યારે તમે સરખી રીતે તય્યાર થાવ છો જ્યારે તમે તમારા દોસ્ત સાથે હાથ મેળવો છો જ્યારે તમે વડીલો ને મળવા જાવ છો જ્યારે તમે હંસો છો જ્યારે તમે પાડોશીઓની સાથે હળીમળી ને રહો છો, અને બીજા ઘણા બધા કામો કરો છો તો શું આ દરેક કામો માં તમારો અધિકાર છે કે નહિ? મને ખબર છે તારો જવાબ હા માં હશે. આ દરેક કામોમાં તમારો અધિકાર હોય છે તમે અશક્ત નથી.

અધિકાર આપણી પાસે છે તેની સારામાંસારી એક નિશાની આ છે કે જ્યારે કોઈ ખરાબ કામ કરે છે તો આપણે તેને થી તરતજ નારાજ થય જઈએ છીએ; જેમ કે કોઈ આપણા માથા ઉપર મારે અને પછી કહે કે મારા હાથમાં ન હતું તો શું આપણે માની જઈએ છીએ? આપણે હમૈશા ખરાબ લોકો ને ધિક્કારએ છીએ. અગર તેઓ પોતાની ઉપર અધિકાર નથી રાખતા તો પછી આપણે શા માટે તેનેથી નારાજ થવું જઈએ અને તેને ધિક્કારવો જોઈએ?!

અને બીજી દલીલ આપું કે આપણે મજબુર નથી અને આપણે આપણા કામમાં અધિકાર રાખીએ છીએ તે પયગમ્બર (અ.સ) નું આ દુનિયામાં આવવું છે. અગર આપણી પાસે અધિકાર ન હોય તો પછી શા માટે અલ્લાહે આપણી હિદાયત માટે એટલા બધા પયગમ્બરોને મોકલ્યા? અગર આપણી પાસે પસંદગીનો અધિકાર નથી તો આસમાની કિતાબોનો શું ફાયદો છે? અગર આપણી પાસે ચાહત નથી તો શા માટે અલ્લાહે કુરઆન મા આપણને સારા કર્યોની દાવત આપી છે અને ખરાબ કર્યોથી બચવાનું કહ્યું છે કે જેના લીધે જહન્નમમાં જવા થી બચી શકીએ?

જેવી રીતે અલ્લાહ ચાહે છે કે સુરજ રોશની આપે અને ચાંદ ધરતીની આજુ બાજુ ફરે અને વૃક્ષ મોટા થાય અને વરસાદ વર્સે અને તારાઓ ચમકે એવીજ રીતે અલ્લાહ ચાહે છે કે ઈન્સાનો પણ અધિકાર રાખી શકે.

તો પછી કોઈ સમયે પણ એવું ન વિચારવું જોઈયે કે આપણી પાસે આપણો અધિકાર નથી એટલે ઈલ્મ અને જ્ઞાન ની મહેનત શા માટે અને હોશિયાર બનવાની મહેનત શા માટે કરીએ અલ્લાહ જે ચાહે છે તે થાય છે તો અલ્લાહે ચાહે છે કે આપણે ખુબજ વધારે મહેનત કરીએ કારણ કે તેનો ફાયદો મળે છે કેમ કે જે આળસુ છે તેને કાંઈ નથી મળવાનું. તમે જેટલી પણ મહેનત કરી શકતા હોય મહેનત કરો કેમકે અલ્લાહ મહેનત કરવા વાળાને ચાહે છે અને તેની હમૈશા મદદ કરે છે.

દુઆ માંગવાના સમયે હાથ ઊંચા કરવા (૩૯)

કુરઆને કરીમમાં બયાન થયું છે (સૂર-એ-બકરા આયત ૧૧૫)

જે પણ દિશા તરફ મોઢું ફેરવશો ત્યાં અલ્લાહ તમારી સામે છે.

સવાલ ૩૯ : શું અલ્લાહ આસમાનમાં છે કે જ્યારે પણ દુઆ કરવી હોય ત્યારે આપણા હાથને આસમાન તરફ ઊંચા કરીએ છીએ?

જવાબ ૩૯ : તમે ખુબજ હોશિયાર છો કે સારા સવાલ પૂછો છો અને ધ્યાન આપો છો ! કેવો સરસ સવાલ તમારા દિમાગમાં આવ્યો છે. અલ્લાહનો શુક્ર કે આવા સરસ સવાલ પૂછવામાં આવે છે, અને ફરી વખત અલ્લાહનો શુક્ર કે આપણે સમય નીકાળીને મહેરબાન અલ્લાહ માટે ચર્ચા કરીએ છીએ. અમુક નમૂનાઓ દ્વારા તમારા સવાલનો જવાબ દેવાની કોશિશ કરું છું:

જ્યારે તમે કોઈ સવાલ પૂછવા માંગતો હોય ત્યારે તમે તમારો હાથ ઊંચો કરીને રજા લ્યો છો ને;

જ્યારે તમે ઈમામ રજા (અ.સ) ના રોજા ઉપર જાવ છો ત્યારે ઈમામ ના ઈસ્તેરામ (સન્માન) માં તમારા હાથ છાતી ઉપર રાખો છો ને;

જ્યારે દુશ્મનો ની વિરુદ્ધ તમારા હાથની આંગળી દ્વારા ઘૂસતો બનાવી ને નારા લગાદો છો. ત્યારે તમે સમજાવો છો કે દુશ્મનોની વિરુદ્ધ તમે ખુબજ સખત છો;

જ્યારે ઈમામ ઝમાના (અ.ત.ફ.શ) નું નામ આવે છે ત્યારે તમે તમારા હાથ માથા સુધી લઈ જાવ છો આ કામ થી ખબર પડે છે કે તમે ઈમામથી ખુબજ વધારે મોહબ્બત કરો છો;

જ્યારે ટીવી નો અવાજ વધારે હોય ત્યારે તમે તમારા હાથ કાન ઉપર રાખો છો એટલે ઘરના સભ્યો ટીવી નો અવાજ ધીમો કરી નાખે છે;

આ તમામ નમૂનાઓ થકી તમને બિલકુલ સમજમાં આવી ગયું હશે કે આપણે આપણા હાથને પોતાની હાલત બયાન કરવા માટે વાપરીએ છીએ અને હાથના દરેક પ્રકાર એક ખાસ નિશાની બયાન કરે છે. અને જ્યારે આપણે દુઆ કરીએ છીએ ત્યારે આપણે આપણા હાથોને ઊંચા કરીએ છીએ કારણ કે આપણી જરૂરતને મહાન અને મહેરબાન અલ્લાહને બયાન કરીએ તેની આ નિશાની છે.

કુરઆને કરીમ કહે છે ((જે પણ દિશા તરફ મોઢું ફેરવશો ત્યાં અલ્લાહ તમારી સામે છે.)) અગર દુઆ માટે આપણે હાથોને આસમાન તરફ ઊંચા કરીએ છીએ તો એનો મતલબ એમ નથી કે અલ્લાહ ફક્ત આસમાનમાં છે. બિલકુલ આવો મતલબ નથી; કેમ કે આવી રીતે હાથ ઊંચા કરી દુઆ માંગવી ખુબજ યોગ્ય છે; એટલે કે જેમ મુકકો બનાવો તે ગુસ્સા ની નિશાની છે અને માથા ઉપર અને છાતી ઉપર હાથ રાખવો ઈલ્તેરામ ની નિશાની છે એવીજ રીતે અલ્લાહ સાથે વાત-ચિત કરવી હોય દુઆ માંગવી હોય તો હાથ આસમાન તરફ ઊંચા કરી દુઆ માંગવી તે પણ એક નિશાની છે અલ્લાહ પાસે દુવા કરતા સમયે આવી રીતે માંગવું ખુબજ યોગ્ય છે.

આપણે જ્યારે હાથોને આસમાન તરફ ઊંચા કરીએ છીએ ત્યારે એક ફકીરની જેવી લાંગણી રાખીએ છીએ કે એક મહાન મહેરબાન અને શક્તિશાળી પાસે કોઈ વસ્તુ માંગીએ છીએ. આપણે આ કામ થી અલ્લાહ પાસે ચાહ્યે છીએ કે અય અલ્લાહ ! અમને તારી જરૂરત છે અને તારી પાસે મદદ માંગીએ છીએ.

ઈમામ હુસૈન (અ.સ) ફરમાવે છે : ((જ્યારે હઝરત મોહમ્મદ (સ.અ.વ) દુઆ કરતા તો પોતાના હાથોને એવી રીતે ઊંચા કરતા જેવી રીતે એક જમવાનું માંગવા વાળો ફકીર કેમ કરે એમની જેમ કરતા હતા અને ઉપર ની તરફ આસમાન તરફ હાથ રાખતા હતા.))

દુવા કરવાના સમયે તમારા હાથો કોઈ પણ રીતે હોય અલ્લાહ તમારી દુઆ સાંભળે છે. તમે કોઈ પણ સમયે અને કોઈ પણ જગ્યાએ અને કોઈ પણ ભાષામાં દુઆ કરશો ચાલશે દરેક રીતે અલ્લાહ ની સાથે વાતો કરી શકો છો અને દુઆ માંગી શકો છો મગર હાથ આસમાન તરફ ઊંચા કરીને દુઆ કરો તેનો અસર જલ્દી થાય છે અને હાથ ઊંચા કરી દુઆ માંગવી સુન્નતે રસુલ છે.

દુઆ કરવાના સમયે અમુક વસ્તુ ઉપર ધ્યાન રાખવું ખુબજ સાફ છે. જેમ કે દુઆ શરૂ કરવાના સમયે બિસ્મિલ્લાહ કહેવું દુઆ શરૂ કરવાના સમયે સલવાત પડવી અને બીજાની માટે દુવા કરવી સાથે મળીને દુઆ કરવી. અગર આ દરેક વસ્તુ ન કરી શકો તો કાઈ વાંધો નહિ જેટલું કરી શકો તેને કરવાની કોશિશ કરવી; મારા ખ્યાલથી દુઆ કરતી વખતે બિસ્મિલ્લાહ કેહવું અને સલવાત પડવી અને હાથો ને આસમાન તરફ ઊંચા કરવા તમારી માટે આસન છે તો બેહતર છે આવી રીતે દુઆ કરવી.

તો તમે પણ પયગમ્બરની જેમ દુઆ કરવાના સમયે તમારા હાથોને આસમાન તરફ લય જાવ અને આવીજ રીતે અલ્લાહ પાસે દુઆ માંગ. જેવી રીતે જરૂરતમંદ ઈન્સાન દુઆ કરે છે અને આવી રીતે અલ્લાહ સાથે વાત-ચિત કરવાથી ખુબજ આરામ અને સુકુન મળે છે અને દિલને થંડક પહોંચે છે.

અલ્લાહ દરેક જગ્યા ઉપર છે. આસમાનમાં અને ધરતીમા ઉત્તરમાં અને દક્ષીણમા પૂર્વમાં અને પશ્ચિમમા નજીકમાં, દુર નીચે અને ઉપર ટુક માં કહું તો તમે જે જગ્યા ઉપર વિચારીશો તે દરેક જગ્યા ઉપર અલ્લાહ હાજર છે. જ્યારે પણ દુઆ કરવી હોય ત્યારે આસમાન તરફ હાથ લય જાવ; મગર તમને ખબર હોવી જોઈએ કે અલ્લાહ તમારા પાક દિલની પાસે છે અને તમે જે હાથો ઊંચા કર્યા છે અને તમારા હોઠ જે દુઆ માંગી રહ્યા છે તેની પાસે પણ અલ્લાહ હાજર છે. તે દરેક જગ્યા ઉપર છે.

સુંદર અલ્લાહ (૪૦)

રસુલે ખુદા (સ.અ.વ) ફરમાવે છે કે

અલ્લાહ સુંદર છે અને સુંદર વસ્તુ થી મોહબ્બત કરે છે.

સવાલ ૪૦ : શુ અલ્લાહ ને કોઈએ જોઈયો છે કે કેલવામા આવે છે કે અલ્લાહ સુંદર છે?

જવાબ ૪૦ : જ્યારે સારી ખુશબુ વાળુ ફૂલ જોવો છો ત્યારે તમે કહે છે કે ફૂલ કેવુ સુંદર છે;

જ્યારે સારી કવિતા સાંભળો છો ત્યારે તમે કહો છો કે કવિતા કેવુ સુંદર છે;

જ્યારે કોઈનું દિલ ફકીરને જોયને બળે છે ત્યારે તમે કહો છો કે તેનું દિલ કેવુ સરસ દિલ છે;

જ્યારે તમારો દોસ્ત તમને કોઈ વસ્તુ ભેટમાં આપે છે ત્યારે તમે કહો છો કે કેવુ સુંદર કામ કર્યું છે;

મને ખબર છે કે તમે ખુબજ વધારે સાંભળ્યુ હશે કે સબ્ર સુંદર છે અને મહેબાની ખુશનુમા છે.

તો પછી આપણે જે વસ્તુને સુંદર કહીએ છે તે વસ્તુને આંખથી જોઈ હોઈ તે જરૂરી નથી.

સુંદરતા ફક્ત આ વસ્તુમાં નથી જેમ કે ફૂલો પહાડો નદીઓ આંગળીઓ સાયકલો ખુરસીઓ ટેબલો,

બલકે મહેરબાની પણ સુંદર છે. બીજા લોકોથી મોહબ્બત કરવુ પણ સુંદર છે. સબ્ર કરવુ પણ સુંદર છે.

અલ્લાહ ઉપર ઈમાન રાખવુ પણ સુંદર છે.

અલ્લાહની સુંદરતા એટલે મહેરબાની રેહમત અને આની જેવી બીજી સીફતો છે.

શુ આસમાનને કુશળ કારીગરીથી બનાવુ અલ્લાહની સુંદરતા નથી?

શુ ધરતીની ચારે બાજુ સુરજને ફેરવવાની કુદરત અલ્લાહની સુંદરતા નથી?

શુ ગુનેહગાર બંદા તોબ્બા કરે તેને માફ કરી દેવુ અલ્લાહની સુંદરતા નથી?

શુ આ મહાન કાએનાતમાં દરેક નાની મોટી જનદાર વસ્તુને રોજ પોલ્યાડવી અલ્લાહની સુંદરતા નથી?

અલ્લાહ સુંદર છે કેમ કે તે બધા કરતા વધારે મહેરબાન છે.

અલ્લાહ સુંદર છે કેમ કે તે બધા કરતા વધારે કાબિલ (યોગ્ય) છે.

અલ્લાહ સુંદર છે કેમ કે તે બધા કરતા વધારે શક્તિશાળી છે.

અલ્લાહ સુંદર છે કેમ કે તેને દરેક વસ્તુ ની જાણકારી છે.

અલ્લાહ સુંદર છે કેમ કે તે ખુબજ જલ્દી આપણી ભૂલો અને ગુનાહોને માફ કરી દે છે.

અલ્લાહ સુંદર છે કેમ કે તેની સાથે આપણે કોઈ પણ સમયે વાતો કરી શકીએ છીએ.

અલ્લાહ સુંદર છે કેમ કે તેણે આપણને રઝા આપી છે કે તેને પોતાનો દોસ્ત બનાવીએ.

બેશક અલ્લાહ ખુબજ શક્તિશાળી અને મહેરબાન અને માફ કરવા વાળો અને દરેક વસ્તુથી બાખબર અને કુશળ (લાયક) અને મોહબ્બત કરવા વાળો સુંદર છે.

اللهم صل على محمد وآل محمد وعجل فرجهم

તરજુમો કરનાર નાયીઝ મો. તકી હાફીઝ

તારીખ જમાદીયુલ અવ્વલ ૧૪૩૬

૨૪-૨- ૨૦૧૫